252
Jón

Ut Af
DROTTIñs Vors JESU Chriſti
Pijningar Hiſtoriu
SJO

Predikanir,

Af hvørium SEX eru giørdar
Af
Biſkupinum yfir Skꜳlhollts Stipti
Sal. Mag. Joni Thorkelsſyni VIDALIN.
Eñ Sw SJOUNDA
Af
Sal. Mag. Steini Jonsſini
Biſkupi Hoola Stiptis.
EDITIO V.

Seliaſt Almeñt Jñbundnar 15. Fiſkum.

Þrycktar ꜳ Hoolum i Hialltadal, Af
Jooni Olafsſyni, Anno 1771.

Til Lesarans.

ÞEſsum ꜹgiætu Predikunum læt eg filgia Piſlar-Miñing i Siø Pſalmum, Orkta af Sꜹl. Sr. Joni Magnuſsſyni i Laufꜹſi. It: Ut af Siø Ordum HErrans Chriſti eins marga Pſalma, ſem eignadir ſiñaſt Sr. Joni Sꜹl. Biarnaſyni, ſem fyrr uñ var Sooknar-Preſtur ad Preſthoolum; Riiſkar þetta Bookina, enn ei Vanalegañ Prijs þeñar, ſo vona hun verdi mun Utgeingilegri, ſem Pſalmarnir eru goodir og Hiartnæmir, og kuña ſijngiaſt ꜹ Midvikudꜹgum ꜹ Fꜹſtuñi.

Gisli Magnusſon.

Bæn

Bæn fyrir Predikun.

O Þu Riettvijſe og Myſkunſame Gud, hvørium eins ſkylld er þijn Giædſka og þitt Riettlæti, hvør ed hefur giefid þinn Son i Daudañ fyrir oſs, Lijflauſa Sakameñ, og lætid hañ giallda þad hañ ecki rænti. Vier Faaraadar Mañeſkiur føllum i Dag til Skarar Foota þiña, og medkiennum, ad vier høfum lagt ſyndugar Hendur at hinn Saklauſa og Riettlaata, og hefur oſs þad ecki noog verid ad Illgiørdir vorar hafa hann a Gaalgañ neglt, helldur jafnvel þoott vier vitum, ad þetta ſkied ſie af þinni alvijſu Raadſtøfun til Myſkunar oſs, þa høfum vier ecki heyrt þad Ordid af Kroſsinum, med ſo bliwgum edur Angurfullum Hiørtum, ad Miñing hañs Kvala hafi kvalid i oſs Gyrndina til þeirra Illgiørdanna, er hann Saklauſann kvølldu, og vier høfum fært med oſs marga Ovini Kroſsins undir þinna Orda Heyrn, ſem eru Obættar Syndir, vegna Toomlætis vors og Ydrunarleyſis, ſo ſem ad ecki kiænum vier þangad til ad minnaſt Dauda DRottins, helldur til ad endurnija hann og ſpotta med toomri Lijkamans Hegdan, enn ecki til ad elſka hann af Gnægd Hiartans. Og hvørt Straff er þa oſſtoort fyrir oſs, DRottinn, ſem þannig høfum trodid Guds Son undir Footunum, og Saattmaalans Blood almennilegt halldid? Ei ad ſijdur, vor Gud, þa er þetta þijns Eingietins Sonar Blood vort einaſta

Trauſt. O! Laat þad ſætta oſs vid þig, DRottiñ minn. Hvar fyrir wthellti hann þvi? Alleina til ad giora ſynduga Menn hoolpna. Ecki kañ Fiolldi Syndanna nie Stærd þeirra, ad giora þad Ogyldt, ſem þu hefur ſiaalfur ætlad oſs til Skullda-Lwkningar, þvi þad er Guds Blood, ſem er meira Hiarta voru, er fordæmir oſs. Og i þeirri Von, ad þijn Giædſka muni uppgiefa oſs Sekternar: Þa beigium vier Knie vor i Nafni DRottiñs JEſu Chriſti, og drepum oſs nidur a Footſkør þijna; HErra! Laat ecki þijns Sonar Blood Vanmaattugt verda aa oſs ſyndugum Ormum, og veit oſs ad ſo ſem oſs eru margar Syndir fyrirgiefnar, ſo megum vier og elſka, ad þvi Leiti, vier finnum til þinnar Reidi DRottiñ, eñ hylium oſs þo i Biargſkorunum. J þijns Sonar bleſsudum Undum vilium vier hylia oſs, aa medann hun fram̃ hiaa geingur. Og nær vier nu ſo fundid høfum Hitañ af henni, ad hun kiemur wt aa oſs Taarunum: Þa gief ad vier ſo meigum þvo Hiarta vort i þeim, ad þad þeſs hæfilegra ſie til ad verda þveigid i JEſu Bloodi. Veit oſs nu Styrk þijns Anda til þeſs, ad vier ſo miñunſt Kvala þijns Sonar aa þeſſum Foſtu Tijma, ad þu alldrei framar vilier minnaſt Illgiorda vorra; Og gief þeſsu þijnu Eyrindi Fram̃gang. Bænheyr þad, fyrir JESU Arnan og Medalgaungu.

Fadir vor, etc.

* * *

Bæn eptir Predikun.

VIer þockum þier HErra JEſu Chriſte, ſannur Gud og ſannur Madur, ad þu med þinni heilogu Pijnu og Dauda og bleſsadri Bloods Uthellingu, hefur endurleyſt oſs aumar, Syndugar og Fordæmdar Manneſkiur, ꜳn allra vorra Verka, Forþienuſtu og Verdugleika. O! HErra JEſu Chriſte, hvørſu ſtoor hefur þijn Pijna verid, og hvørſu þꜹng Kvøl og Pijſl þad hefur verid, hvørſu margfallda Neyd hefur þu lidid, hvørſu diꜹpar eru þijnar Undir og Beniar, hvørſu beyſkur og ſꜳr þinn Daudi, hvørſu Oſegiañleg er þijn Elſka, med hvørri þu hefur ſætt oſs vid þinn elſkulegann Fødur, þar þu ſveittiſt þeim blooduga Sveita vid Fiallid Oliveti, af þeirri Daudans Angiſt, ſo Blood-Droparnir hrundu ꜳ Jørdina, og þar þu varſt af øllum þijnum Lærisveinum yfirgiefinn, og gafſt þig viliugann i Hendur þeirra leidu Gydinga, og þeſs Ogudlega Skara, hvørier þig þvijngudu hardlega, og leiddu þig bundinn, ꜳn allrar Vægdar, frꜳ Einum Rꜳnglꜳtum Doomara til Annars, hvar þu varſt falſklega ꜳklagadur, hræktur og hardꜹdlega ſvivirdtur, og med Knefum ſleginn i þijna Aſioonu; vegna vorra Misgiorninga varſtu ſærdur, og fyrir vorra Synda Sakir varſt þu ſleginn og hꜹdſtrijktur, med Þyrnum Coronadur, og hryggilega ꜹtleiddur, ſo ſem eirn ſlæmur Ormur, ſꜳ ecki er neinum Manni lijtur, þvi þu varſt hinn allra Fyrerlitlegaſti og audvirdilegaſti, fullur af Kvøl og Krꜳnkleika; So Heidins Manns Hiarta hefur eirninn aumkad ſig þar yfir, og ſagt: Siꜳid hvilijk Manneſkia þad er. Þu varſt fyrir vorra Misgiorninga Sakir ꜳ medal Tveggia Spillvirkia reiknadur, og ſo ſem eitt Bølvan uppheingdur, og med Nøglum ſtwngiñ i giegnum Hendur og Fætur, þar ad auki i Þijnum Þorſta med Galli og Ediki dryckiadur, og med ſtoorri Kvøl hefur þu uppgiefid þinn Anda, ſo ad þu betaladir vora Skulld, og ad vier yrdum fyrir Þijnar Beniar heilbrygdir. Fyrir þeſsa þijna Pijnu, og alla adra Kvøl og Piꜳning, ſegium vier þier Lof og Þacker, og bidium þig, ad þu lꜳtir þeſſa þijna heiløgu og beyſku Pijnu, ecki vera ſkieda oſs til Onijtis, helldur ad vier huggum oſs vid hana af øllu Hiarta, og hrooſum oſs af heñe, og hugleidum hana ſo, og fyrir oſs virdum, ad allar vondar Gyrndir i oſs verdi nidurþricktar og wtſlocktar; Enn þar ꜳ mooti meigi allar goodar Dygdir i oſs iñplantaſt og aukaſt. So ad vier deyum frꜳ Syndunum, eñ lifum Riettlætinu, og eptirfilgium þier, ſem oſs ert ſettur til Fyrirmyndunar, og gaungum i þijn Foot-Spor, og um̃berum hid Vonda med Þolinnmædi, og lijdum Oriettindinn med goodri Samvitſku, Fadir vor, etc.

* * *

* * *

Þack-

Þackargiørd firir HErrans JEſu Chriſti Pijnu.

VJer þøckum þier Drottinn JEſu Chriſte, ſañur Gud og ſañur Madur, ad þu hefur oſs aumar fordæmdar Manneſkiur Endurleyſt og frelſad, fyrir þijna Heiløgu Pijnu, þitt Sakleyſi, þinn Dauda og dijrmætt Blood. O! Herra JEſu Chriſte, hvad þwng er þijn Kvøl, hvad ſtoor er þijn Pijna, hvad margføllð er þijn Pijſl, hvad diwpar eru þijnar Undir, hvad bitur og beiſkur er þinn Daudi, hvad Oum̃rædileg er þijn Elſka, fyrir hvøria þu hefur ſætt og forlijkad oſs vid þinn Fødur, þa þu fyrſt i Grasgardinum, wt af þwngri Daudans Angiſt ſveittiſt Bloodinu, og gafſt þig viliuglega i Hendur þeirra Ogudlegu, hvørier þig Omyſkunſamlega bundu, og færdu þig fraa einum Raanglaatum Doomara til annars, fyrir hvørium þu varſt falſklega aaklagadur, hæddur, ſpottadur, hræktur, og ſaargrætilega ſleginn og barinn i þitt Heilaga og Bleſſada Andlit; Avi, Drøttiñ! Vorra Misgiørda vegna ert þu ſærdur, vorra Synda vegna ert þu ſleginn, Hwdſtrijktur, Þyrni-krijndur, med Footum trodinn, ſem annar Madkur, og ſo herfilega wtleikinn, ad þu varſt ecki nockrum Manni lijkur. Þu varſt ſaa fyrirlitnaſti og Førſmaanarlegaſti, fullur Saara og Benia, ſo ad Heidins Manns Hiarta kiendi i Briooſti um̃ þig, og ſagdi: Siaaid, hvilijk Manneſkia hann er.

Þu barſt vorar Syndir, þa þu barſt þinn Kroſs, og vorra Synda vegna ert þu a medal Spillvirkia reiknadur, og hieckſt þar a Hondum og Footum ſundurgrafinn, ſo ſem Ein Bølvan, og ert i þijnum ſtærſta Þorſta med Galli og Ediki dryckiadur, og hefur þinn Anda i beyſkri Kvøl og Pijnu uppgiefid, og hefur ſo bætt vorar Misgiørdir, ſo vier erum fyrir þijnar Undir heilir ordnir. Fyrir allar þijnar Kvalir, Pijſlir og Pijnu, ſegium vier þier, DRottinn JEſu, af Hiarta, Lof og Heidur og Packargiørd, og bidium þig, ad þu lætir þijna Heiløgu Pijnu ecki vera oſs Gagnlauſa, helldur ad vier huggum oſs i henni, og Hugleidum hana ſo, ad þar med wtſlokni og nidurkiæfiſt med oſs allar vondar Girndir, ſo ad vier deyum fra Syndunum, enn lifum Riettlætinu, og ad vier fylgium þijnum Footſporum, þad Vonda og Orietta med Polinnmædi ad lijda, og bijda ſo eptir vorri Dauda-Stundu, og verda fyrir þig Saaluhoolpnir, Herra JEſu, Lofadur og Bleſſadur ad Eilijfu, Amen.

Fyrſta

Fyrſta Midvikudags Predikun i Foſtu.

Texteñ.

OG þa þeir høfdu Lof=Saungiñ ſœngid, gieck Jeſus wt, ſem hañ var vanur, yfir uñ Lækiñ Kedron til Fiallſins Oliveti. Eñ hañs Lærïſveinar fylgdu hønum eptir. Þa ſagdi hañ til þeirra: A þeſſari Noottu munud þier allir hneixlaſt aa mier, Þviad ſkrifad er: Hyrdiriñ mun eg ſlaa, og Saudir Hiardariñar munu i ſundurtviſtraſt; Eñ nær eg rijs upp aptur, þa mun eg gaanga fyrir ydur i Galilæam. Petur ſvaradi og ſagdi til hañs: Þo allir hneixli ſig aa þier, þa ſkal eg þo alldrei hneixlaſt. JEſus ſagdi til hañs: Sañlega ſegi eg þier, ad i Dag, ædur enn Haniñ galar Tviſvar, muntu afneita mier Þriſvar. Eñ hañ, Petur, taladi þa eñ frekar, Jaa, þo eg ætti ad deya med þier, þa ſkal eg ecki afneita þier. Slijkt hid ſama ſøgdu aller Lærisveinarner.

Pa kom JEſus med þeim i þad Akur=Gerdi, ſem hiet Gethſemane, þar var eirn Gras=Gardur, þar gieck JEſus inn og hañs Lærisveinar, enn Judas, ſaa ed ſveik hañ, vissi og þeñañ Stad, þviad JEſus ſafnadiſt opt þaangad med ſijnum Læriſveinum. Pa JEſus kom i þañ Stad, ſagdi hañ til ſiña Læriſveina: Setied ydur hier a medañ eg fer burt og bidſt þar fyrir. Bidied ſo ad þier fallid ecki i Freiſtni.

Og hañ took med ſier Petrum og Jacobum og Johañem, þaa Tvo Sonu Zebedæi, og took til ad hryggiaſt, titra af Hrædſlu og Harmþrwngiñ ad verda, og þa ſagdi hañ til þeirra: Mijn Saala er hrygg allt i Daudañ, blijfed hier og vakid med mier.

Og hañ ſlelt ſig i burt fraa þeim, og gieck litlu fram̃ leingra, nær einu Steinſnari, og kraup aa Knie, fiell fram̃ aa ſijna Aſioonu til Jardar, og bad: Ef þad møgulegt væri, ad ſw Stund hiaa ſier lidi, og ſagdi: Miñ Fadir, ef møgulegt er, þa vijki þeſsi

Kaleikur fraa mier, Abba, Fader miñ, allt er þier mogulegt, tak burt þeñañ Kaleik fraa mier, þo ei hvad eg vil, helldur hvad þu villt. Og hañ kom til ſiña Lærisveina, og fañ þaa ſofandi, og ſagdi til Peturs: Simon, ſefur þu? Formaatter þu ecki eina Stund ad vaka med mier? Vakid og bidied ſo þier fallid ecki i Freiſtni. Andiñ er reidubweñ, eñ Holldid er veikt.

I Añad Siñ gieck hañ eñ burt aptur, badſt fyrir, taladi þeim ſomu Ordum, og ſagdi: Miñ Fader, ef þad er ecki mogulegt, ad þeſsi Kaleikur vijki fraa mier, utañ eg drecki hañ, þa verdi þiñ Vilie. Og hañ ſneri aptur, kom og fañ þaa eñ ſofandi, þviad þeirra Augu voru þrungiñ af Svefni, og þeir viſſu ecki hvoriu þeir ſvorudu honum. Og hañ ſkildi vid þaa, og gieck burt aptur, og bad i Þridia Siñ med ſomu Ordum, og ſagdi: Fader, ef þu villt ſo, þa tak þeñañ Kaleik fraa mier, þo ecki miñ, helldur verdi þiñ Vilie. Eñ honum byrtiſt Engill af Himni, ſaa ed ſtyrkti hañ. Og þa hañ var ſtaddur i Daudans Strijdi, took hañ aakaflega ad bidia. Eñ hañs Sveiti vard ſo ſem Blood-Hniklar, þeir ed fiellu aa Jørdena. Og hañ ſtood upp fraa Bæniñi, og kom til ſiña Lærisveina i Þridia Siñ, og fañ þaa ſofandi wt af Hryggd, og ſagdi til þeirra: Sofid þier nu þad eptir er og hvijliſt. Hvad ſofid þier? Þad er noog, ſtandid upp og biddid, ſo þier fallid ecki i Freiſtni. Siaaed, ſu Stund tekur ad naalgaſt, og er komiñ, ad Mañſins Son mun ofurſeliaſt i Syndugra Hendur; ſtandid upp og gaungum hiedañ, ſiaaed, ſaa ed mig ſvijkur, hañ er i Naand.

Exordium.

Margt er lijkt med ſkylldum, ſegier Ordshaatt-urinn gamall: Þad leſum vier um̃ David Kong, ad þegar hann flydi fyrir Ofrijki Sonar ſijns Abſalons; Þa hafi hann geingid fraa Jeruſalem, yfir um̃ Lækinn Kedron, med huldu Høfdi graatandi, og hanns Þienarar fylgdu a eptir hønum, 2. Sam. 15. Enn i Ondverdri Pijſlar-Søgu DRottinns JEſu Chriſti, Sonar Davids, er hann gieck yfir um̃ hiñ ſama Læk Kedron, til Vidsmiørs-Vidar Fiallſins, þa heyrum vier, ad hid ſaklauſa Guds Lamb, ſem borid hefur Veralldarinnar Syndir, geingur hinn ſama Veg, og þad Høfudid, ſem er Þuſundſiñum biartara eñ Soolinn, var hulid med nockurskonar Sorga-Skije, i þeim ſvarta Myrkranna Dal vid Oliveti, þar hañ ſo ſem ad aſſijdis lagdri þeirri Konunglegri Tign, ſem hann ꜳtti i Upphafi hiꜳ ſijnum Fødur, audvyrdti ſiꜳlfann ſig, og giørdiſt Madki enn ecki Manni lijkur. David gieck grꜳtandi ꜳ ſijnum Flootta; enn hvad nærri ad Sorgiñ hafi geingid Hiarta Frelſarans, þad giefur hann til Vitundar i Grasgardinum, ſegiandi: Mijn Sꜳl Er Hrygg Allt J Daudann. Abſalon villdi ei lijda Stioornan Fødurs ſijns, hvør Ofmetnadur ſteypti hønum i þa Olucku, ad hann liet ſier ei nægia, ad vera Kongſins Sonur, helldur villdi brioota ſig til Rijkis. Abſaloni voru Ogudlegir Gydingar lijkir, þeir ed ſogdu: Vier vilium ei lꜳta þennann Drottna yfir oſs, Luc. 19. Abſaloni var Adam lijkur, hvør ed fyrir Skøpunina var Guds Sonur; Eñ fyrir Høggormſins Rꜳdleggingu villdi verda Gudi lijkur, Gen. 3. Og vard ſo fyrir Metnadar-Gyrndina Orminum lijkur; Hvar fyrir hinn Añar Adam, ſem er Drottinn af Himnum, hann giørdiſt einum Madki, og ecki Mañi lijkur, Pſ. 22. Abſaloni er ecki einaſta Adam lijkur, helldur og hanns Nidiar, allir þeir ed eigi vilia ſkipaſt undir Guds Stioornan, edur leidaſt lꜳta af Drottinns Anda; Þeir ed ſegia: Vier erum Herrarnir og vilium ei hlaupa eptir þier, og hafa ſo Okid i ſundurbrotid, Jer. 5. Þeſſar Landrꜳda-Sakir, bar hinn Elngietni Sonur Guds hier yfir uñ Kedron, og fyrir vorrar Ohlijdnis Sakir, ſem kølludum

Gud vorn Fødur, enn ræntum hann þo ſijnum Heidri, þa giørdiſt hann Fødurnum hlijdinn, allt til Dauda, Jaa, allt til Kroſsins Dauda, Phil. 2. Achitophel, ſem var Raadgiafi Davids Konungs, hann ſat aa Svik-Raadum vid Herra ſinn; So ſkiedi þad og vid Drottinn vorn: Hanns eiginn Læriſveinn, hanns Vinur, ſem aat og drack med hønum, hann giørdiſt Forgaungu-Madur þeirra er ſviku hann. David var hlijdugur Gudi og hanns Þolinnmædi var mikil, er hann ſagdi: Ef Drottinn hefur Lyſt til mijn, þa lætur hann mig koma aptur og ſiaa minn Bwſtad; Enn ſegie hañ ſo vid mig, eg hefi ecki Þocknan aa þier, ſiaa, þaa er eg hier, giøri hann vid mig hvad hønum lijkar. Hvad ſkulum vier ſegia um̃ hina Oum̃rædilegu Hlijdni Lauſnarans? Þegar Sorginn gieck allt iñ ad hanns Saalu, og Mannlegri Naatturu took til ad miklaſt Ofbod Helvijtis Kvala, þa Andvarpadi hann i Himininn med hinni meſtu Hoogværd, ſegiande: Fadir, Ef Þad Er Mogulegt, Þa Tak Fraa Mier Þenna Kaleik, Þo Eigi Minn, Helldur Verdi Þinn Vilie. So er nu vor Jeſus David i øllu þeſsu nærſta lijkur; Enn hvad miklu ſkelfilegri Pijſl, ad hafi Drottinn vorn kvalid, enn David, Þad vilium vier i Tveimur ſmaa-Greinum Hugleida wt af Textanum: Og i DRottinns Nafni høndla i hiñi fyrri um̃ Jeſu Reyſu Bwning og Ferdalag til Fiallſins Oliveti. Eñ um̃ hũs beyſku Kvøl og Piaaning i Grasgardinum i hiñi ſijdari.

Eñ

Enn þu, Herra JEſu, ſem allt þetta leidſt oſs til Saaluhiaalpar og Myſkunar, ſtyrk oſs i þeſſu Verki med Krapti þijns Anda, fyrir þijna Forþienuſtu, A M E N.

Utleggingiñ.

ÞA ÞEIR HØFDU LOFSAUNGINN SUNGID, ſegia Gudſpiallamennirnir: Ad ſoñu viſsi Lauſnariñ allt þad yfir hann aatti ad koma, Joh. 18. Ecki var honum þad Okunnugt, ad aalyktad var i þeirri Himneſku Raadſtofu, ad hann ſkylldi Ofurſelldur verda i ſyndugra Hendur, og hvad herfileg Pijna þad verda mundi, þeckti hann giørla, þvi hann viſsi alla Hluti, ſagdi Petur fordum: Hvørrar ſkielfileg Minning ad miøg ſo nærri hefur geingid hanns Hiarta, þegar hann faam Døgum aadur eñ þetta ſkiedi, innreid til Jeruſalems Borgar, um̃ þenna ſama Veg med Vegſemd mikilli, og Føgnudi þeſs Foolkſins, ſem aa eptirfylgdi, og hroopadi: Hoſianna Syni Davids, Bleſſadur ſie ſaa ſem kiemur i Nafni Drottinns, enn hann Andvarpadi ſiaalfur og ſagdi: Mijn Saala hryggiſt i mier, og hvad ſkal eg giøra? Fadir, hiaalpa mier af þeſſum Tijma, Joh. 12. Enn þo hann viſsi allt þetta, ſamt gleymir hann ecki ſijnum Himneſka Fødur Þackir ad giøra. Þegar hinir Ogudlegu Gydingar med Juda voru ad Raadſlaga um̃ Nætur-Tijma, hvernig þeir ſkylldu hañ af Døgum raada, og hann viſsi alla þeirra Raadagiørd, þa var ſiw hanns Ydia, ad

Lof-ſijngia Gudi og Fødur. Um̃ Svaninn er þad ritad, ad hann ſijngi hvad fegurſt, adkomiñ Dauda. JEſus vor Brwdgumi er einum Svan lijkur, hanns Rødd er Þuſundſinnum fegri enn Svana-Saungur, þad er Evangelii Predikun, og ſa Hlioomurinn, ſem wt er geinginn um̃ alla Heims-Bygdina, og þoott ad oſs ætti Brwdgumans Rauſt jafnann føgur ad þykid, Chriſtnir Meñ; þa mætti hun þo hvad betſt laata i Eyrum vorum a Deyanda Degi, þar Evangelii Lærdoomur og allt Guds Ord tekur allann ſiñ Krapt og Megn af hanns Vanmætti, i hañs Dauda Strijdi, ſo þad fyrir hañs bitru Pijnu og Dauda Skulld, verdur Kraptur Guds til Saaluhiaalpar øllum þeim ſem trwa: Med þeſſum Lofſaung hefur Drottinn giefid oſs eitt bleſsad Dæmi, til ad þacka Gudi, bædi fyrir Medlæti og Mootlæti. Hvørſu brennheitur Ofn meinar þu, Chriſtiñ Madur, ad Guds Heiptar-Reidi verid hafi hanns Eingietnum Syni, þar hann ſveittiſt Bloodinu, og hañs Saala vard hrigg allt i Daudann: Enn ei ad ſijdur, adur hañ gieck til þeſſa Bads, þa ſijngur hann Lof ſijnum Fødur: Vilier þu nu vera hañs Læriſveiñ, þa giør ſlijkt hid ſama. Hvad kom DRottni vorum til ad audvyrda ſo ſiaalfann ſig i þijnu Holldi? Hvad þrijſti honum til ad þola Kvøl og Kroſsins Dauda, þar hann mætti vel Sælu hafa? Hvad annad, eñ hin Guddoomlega Elſka, med hvørri hann þig elſkadi, þa þu enn varſt hanns Ovinur: Elldur Kvalañ var ad ſoñu heitur, eñ þo ſie eg hier, ad Elldur Elſkuñar yfirgnæfir hañ: Helvijti kunni alldrei ad verda ſo kroptugt til ad pijna þinn Brwdguma, ad hañs Guddoomleg Elſka til þijn (ſem þo hafdir drygt Hooranir med morgum Elſkuga) ad hun ei yrdi kroptugri til ad vilia þiña vegna lijda: Gud er øflugri i þvi Gooda, eñ Andſkotiñ kann ad verda i þvi Vonda. Elſkann til ſyndugra Maña i Gudi, er heitari i ſinni Kynſlood, helldur eñ Straff Syndariñar, ſem er Daudiñ, i ſiñi: Þad ſie eg a Chriſto, þar hann ſegier: Verdi Þinn, eñ ecki Miñ Vilie. Ef nu ad hanns Elſka var ſvo maattug i hinni bitru Pijnu til þijn, ad hañ jafnvel giørdi Gudi Þackir fyrir þad ſem hann leid Saklaus; kann þa ecki þijn Elſka til hañs ſo mikid ad megna, ad þu þoliñmoodlega lijdir þad þu fyrir þijnar Syndir lijdur, og hañ kallar þo ad þu lijdir ſiña vegna? O! hvad ſælann maa eg David kalla, ſem midt i ſijnum Mootlætingum ſagdi? Þo Lijf og Saal vanmegniſt, þa ert þu ſamt mitt Hiartans Trauſt og Hlutſkipti. O! hvad farſælann Job, er taladi þeſſum Ordum: Þo ad DRottinn deydi mig, vil eg þo ſamt vona a hann. O! hvad ſæla JEſu Chriſti Poſtula, hvorier, er þeir Hwdſtrijktir, kvaldir og Kroſsfeſtir voru, hielldu þeir þad hina meſtu Sæmd, ad meiga lijda allskonar Hrellingar Chriſti vegna. Þegar JEſus gieck wt af Herberginu, þa var Noott, þvi Johañes ſegier, Joh. 13. Ad þa Judas gieck wt, hafi Noott verid, og er hann kom i Gethſemane, kom Judas med Bliſum ſo ſem ꜳ Nottu: Af þeſsu kiemur mier i Hug, ad bañad var ad ganga wt þa ſomu Nott, ſem Pꜳſka-Lambid var etid, ſo ecki fiellu Menn i Hendur Fordiarfarans, Exod. 12. Enn Drottinn Jeſus, upp ꜳ þad hañ audſijndi ſig ad vera þad Saklauſa Guds Lamb, ſem ber Heimſins Syndir; þad ſaña Pꜳſka-Lamb, ſem ſlꜳtrad er i frꜳ Heimſins Upphafi; Vort Pꜳſka-Lamb ſem fyrir oſs er Foornfært: hann gieck wt þa ſomu Nott er hann hafdi Pꜳſka-Lambſins neytt, til þeſs ad giefa ſig viliandi i Hendur Forrædarans. Þegar Drottinn var wt af Herberginu geingiñ, þa ſegier Sagañ: Ad hann hafi geingid yfir um̃ Lækinn Kedron: Hann rann eptir þeim Dal, ſem liggur ꜳ millum Jeruſalem og Fiallſins Oliveti. Yfir um̃ þennann Dal gieck Jeſus frꜳ Jeruſalem til hinnar fyrſtu Druſtu, ſem hañ hꜳdi vid Daudann: Sꜳ Dalur var miog Ofrægur, hann var Gehenna nefndur, i honum voru Hræ Odꜳda Manna til Oſku brend, og þau Saurendi er wt voru boriñ af Jeruſalem, og med þvi Nafni var Helvijti ꜳ Stundum teiknad: So ſegier Drottinn, talandi þo eptir Mannlegum Plagſid, hvad mikid ad gylldi jafnvel hinar minnſtu Syndir fyrir Guds Doomi (hann ſegier), hvor ſem ſegier vid Broodur ſinn: þu Vitfyrringur, hann er ſekur Bꜳls Gehennæ, Matth. 5. O! HErra Gud, ſkuli nu Reikningſkapur gioraſt fyrir hvort Onytiu Ord i Doominum, hvad Obærileg munu þa verda oll Reidi-Yrdi, Spott-Glooſur, Bryxli, Bakmælgi, Smꜳnar-Ord, Roogur, Lijgi, Jllmæli og Flꜳttſkapur, ad hvorium ſyndugir Menn leika ſier eins og ad odru Tabli? So audvitad er, ad vier vorum alleina þeſs vegna, ecki einungis Tijmannlegs Ellds-Loga verdugir, helldur og Guds ſꜳrheita Reidi-Ellds, ſem brennur allt til nedſta Helvijtis, Devt. 32. Þeſs vegna er þa JEſus i giegnum Gehenna geinginn, til ad lꜳta ſig fiotra af Ogudlegum Skꜳlkum, ſo vier ſkylldum ecki bundnir ꜳ Hondum og Footum verda Ofurselldir Kvolurunum, og utſnaradir i hin ytſtu Myrkur, hvar vera mun Op og Tañagnijſtran. Hvad ſkulum vier ſegia Born mijn? Hvad eru Syndugir Meñ annad enn eitt lifandi Hræ eins Oboota-Manns, ſem hefur fyrirgiort Fie og Fridi vid hinn Riettlꜳta Doomara? Hvad eru þeir ed Ydrunarlauſt i Syndunum framſara, annad eñ Uthreinſun af Jeruſalem, þad er, af Chriſtilegri Kyrkiu, eitt Avaxtarlauſt Trie, ſem ei dugir nema til ad upphoggvaſt og i Elld kaſtaſt, Matth. 3. Eitt Hey-Strꜳ, ſem til alls er Onijtt, nema i Ofninum ad uppbrennaſt? Hvad añad, eñ Þyrnar og Þyſtlar, hvorier Bolvaniñi eru nꜳlægir, og hvorra Enda-Lok eru, afbrendir ad verda, og þad i eilijfum Helvijtis Loga, Hebr. 6. Eñ JEſus hefur i Gehenna brunnid i Elldi Gudlegrar Reidi, ſo hann frelſti oſſ frꜳ þvi eilijfa Gehenna, og Oendañlegu Helvijtis Bꜳli. Þar voru Hræinn uppbrend, ſem ſtrax ſagda eg, enn vier vorum fyrir Vanſkøpun Syndarinnar daudir i henni, Rom. 5. Og lifandi Hræum lijkir ordnir, þar allt Høfudid var ſiwkt, allt Hiartad veykt, fraa Hvirfli og allt til Ylia, var þar eckert nema Saar, Beniar og Proti, Eſa. 1. Þvi hefur nu Sonur Guds lifanda, giegnum þenna Vidurſtyggilega Reit daudra Beina geingid til ſijns Dauda-Strijds, og er vorra vegna ſo ſem eitt Hræ wtſnaradur. O! HErra Gud, hvørninn er hinn fegurſti aa medal Mañaña Sona wtleikinn herfilega! vier ſaaum hann, ſegier Eſaias, Cap. 53. Og þar var eckert Alit ad vier gyrntuſtum hann. Hann er burtkaſtadur medal Mañaña, og Madur Hørmunganna ørdinn, forſmaadur er hañ, og vier koñuduſtum ei vid hañ framar. Þeſſi Dalur var og ſo Tophet kalladur, og hefur hann þad Nafn af Ordinu Toph, hvørt ad Trumbu merkir, þeirrar Ordſakar vegna, ad þegar Heidingiar Offrudu Børnum ſijnum Moloch i þeſſum Stad, og brendu þau lifandi i Fadmi hanns, þa uppaa þad, ad Forelldrunum ecki Ofbiooda ſkylldi Vein Barnanna, þa lietu þeir Trumbur ſlaa: Þetta giefur mier Orſøk til ad Hugleida þad, ad vier høfum allt Ofmikid Mann-Blóot giørt Andſkotanum, og allt of-daatt fadmad Diøfulin̄, og elſkad hañs Athæfi, enn kaſtad Guds Elſku og hanns Bodum aa Bak oſs aptur, ſo nærri hefur legid tijdt og opt, ad Saal og Lijf mundu ſtanda i biørtu Baali, þar fyrir høfum vier og forþienad Eilijflega ad Foornfæraſt i þeim ſwla Ilfrunar-Dal, hvør ed rijkur af Elldi og Breñiſteini, og þad ei til Sætleiks Ilms, helldur ad kiæla Guds Reidi, ſo ſem ſegir hiaa Ezech. 16. Enn JEſus er þeigiandi geingiñ i giegnum Tophet til ad fornfæra ſiaalfum ſier Gudi, ſo vier ſkylldum ecki eilijflega ennia i Helvijti. Hønum ſie Prijs og Vegſemd ad Eilijfu, Amen.

Hvad þvi ſijdara vidvijkur, þa høfum vier fyrſt ad athuga, ad Gudſpiallamennerner ſegia: Ad Chriſtur hafi geingid inn i eirn Alldingard, ſem hiet Gethſemane. Adam var ſettur af Gudi i eirn Alldingard, i allskonar Sælu, hvøria hann braut af ſier med Oleifilegri Nautn af þvi Trienu ſem hønum bannad var, Gen. 3. Þar fyrir vard hid ſaña Lijfſins Trie, hvørs Blod ad gagna til Lækningar Heidingianna, Þad vard plantad i Alldingardinum, þegar hañ laa flatur a Jørdu og þoldi allskonar Hørmung, ad hañ afrekadi oſs eilijfa Sælu, og eirn Arf aa Himnum, ſa ed ecki maa ſkiemaſt, og ecki ſaurgaſt og ecki rotna. J Exodi 24. leſum vier, ad þegar Moyſes gieck uppaa Fiallid fyrir Gud, þa liet hañ þa 70. Ølldungana eptir vid Fialls-Rætur narnar, enn took med ſier þaa Priaa, Aron, Nadab og Abihu, enn gieck ſo ſijdarſt allra alleirn inn fyrir DRottinn i Elldinn: Ei er JEſus i þeſſu Moyſi Olijkur, og er þad hier medal annarra rætt, ſem hann hafdi aadur fyrirſagt, ad Spaamann mundi Gud uppvekia þeim af Brædrum þeirra lijkañ ſier, þegar hañ iñgieck i ſijns himneſka Fødurs breñandi

Reidi-Elld i Grasgardinum, til ad forlijka fyrir þær Syndernar ſem mooti Moyſis Logmaall giordar voru, og gioraſt mundu, þa tekur hañ med ſier Petrum, Jacobum og Johannem, eñ ſijdarſt allra geingur hann alleina i hid bitra Daudans Strijd, ſem þad alleina kunni ad wtſtanda. Hann alleina lagdi ſinn Hrigg undir Guds Elldlegar Reidi-Svipur, ſem alleina hafdi þær ecki forþienad: Hañ alleina drack hiñ Fleiti-fulla Guds Reidi Kaleik, i hvorium honum alleina Velþocknaſt, Matth. 3. Hann gieck alleina affijdis i Alldingardinum, ſem alleina hefur Vijnpreſſuna trodid, og þar var einginn af Foolkinu medur honum, Eſa. 63. Enn hvilijka Vijn-Preſſu, Chriſtner Menn? Vier vilium strax ſiaa, hvorſu mikid þad hefur koſtad hiñ Frumgietna, ad lita ſinn Mottul i Vijnberia Bloodi, Gen: 49. Hann took til ad hryggiaſt og ſkiaalfa og Harmþrwngiñ ad verda. Vidlijkt wtmaala Gudſpiallamennerner þeſſa ſkielfilegu Daudans Angiſt, ſo ſem þa nockur tekur haſtarlega Bana-Soott, og þar er eingiñ Lijfs-Von framar, hvorier med ſterku Ofbodi plaga ad ſlijtaſt i ſundur, Lim fraa Lim, allt til Daudans, hvad ecki er ad undra a þeim ſem ad Syndarinnar vegna eru Soottum og Siwkdoomum undirorpnir; enn ad hann, ſem er aan Synda gietiñ og fæddur, hañ, ſem er Gud alleina ſæll, hañ, i hvorium ad bioo oll Fylling Guddoomſins lijkamlega, ad hann ſkylldi wt af hinni bitru Daudans Angiſt titra og ſkiaalfa, ſokum uppaalagdra Syn da, fyrir hvøriar Daudinn er innkominn i Heimiñ, þad er undarlegt fram yfir alla Hluti. David ſegir: Ad þegar Iſrael gieck wt af Ægypto, þa hafi Fiøllinn danſad fyrir Gudi, ſo ſem Sauda-Hiørd, og Haalſarnir ſtockid upp, ſo ſem hin ungu Lømbiñ. Enn hier meigum vier ſiaa, ad hann, Iklæddur voru Holldi, ſem þeſſi Stoormerki giørdi, hann ſiaalfur tekur til ad ſkiaalfa, og Harmþrwnginn ad verda. Eſaias ſegir: Ad hann ſie ſo ſterkur, ad hañ veigi Haalſana og Fiøllinn a Vigt, og innilyki Siaafar-Hafid i ſijnum Hnefa. Enn hier er hann þo ſo Vanburda ordinn wt af Megni Kvalanna, ad hann fellur fram aa Aſioonu ſijna. Þad leſum vier vijda hiaa Gudſpiallamønnunum, ad þa hann beiddiſt fyrir, hafi hann Augu ſijn til Himins hafid, enn hier hefur hann ecki Maatt edur Megn til, uppriettur ad ſtanda. Hier liggur þad ſanna Forlijkunar Offur aa einu Jard-Alltari, ſem Moyſes umgietur, Exod. 20. Englañа DRottinn liggur flatur aa Jørdu, og beigir ſig ſamann af Hørmung, eins og eirn Madkur, Pſ. 22. Og hann ſem talar eitt Ord, og þa ſkiedur hvad hann ſegir, Hañ fær ecki med mørgum og heitum Bænum, Lauſn fraa hinum ſwra Kaleik: Og er hier af audſied, hvad Syndinn mundi hafa ordid Obærileg øllu Holldi, þar hann, ſem ber alla Hluti med Ordi ſijns Kraptar, hann verdur ſo Vanburda undir henni fyrir uppaalagda Syndanna Byrdi. Mijn Saala er hrygg allt i Daudann, ſegir Lauſnariñ: I Lofkvædinu ſegir hañ: Ad Elſkañ ſie ſier ſo ſterk ſem Daudinn, hier verdur hønum Hrygdinn þwng iñ til Daudans. Þetta Ord, allt til Daudans, merkir ſo ſtoora Angiſt, ad hun ſie Reidubwiñ ad taka hañs Lijf af hønum; Sama Ord brwkar Paulus uñ Epaphroditum, ad hann hafi verid ſiwkur allt til Daudans, Phil. 2. Þad er, Daudſiwkur: Og uñ Ezechiam ſegir Eſaias hid ſama, Eſa. 38. Jonas ſagdiſt vera reidur allt til Daudans, þar hann vard ſøkum Angurs og Oþarfrar Vandlætingar ſo reidur, ad hann villdi helldur deya, enn lifa. Enn Frelſarinn, ſøkum brennandi Elſku til ſyndugra Manna, hann vard hryggur allt til Daudans, þvi hañ var reidubwinn ad giefa ſitt Lijf wt fyrir ſijna Saudi.

Mijn Saal er hrygg, ſegir Lauſnarinn: Hvar af vier ſiaaum hanns ſannnann Manndoom, ad hañ hefur ei ſijdur fundid til Saalar og Lijkamans Hørmungar, helldur enn adrir Menn: Þvi kallar og Paulus hann freiſtadann aa allann Haatt, lijka ſem oſs, þo aan Syndar, Hebr. 5. Ei i þeirri Meiningu, ad i Chriſto hafi verid nockur Ofullkomlegleiki, þo hanns Saala hrygg giørdiſt, helldur vard hanns Endurlauſnar Embætti þar fyrir fullkomnara, þvi fyrir ſijna Hrygd hefur hann wtvegad oſs eilijfa Gledi. Vier hryggiunſt giarnann naudugir, hann ølldungis viliugur: Vier fyrir vorar eiginn Syndir, hann fyrir Annarlegar: Vor Hrygd førblindar Skynſemi vora, Chriſtur hrygdiſt eptir Raadi ſinnar Alvitſku: Vor Hrygd er ætijd bløndud med Synd, Chriſtur var allur aan Syndar: Vorar Tilhneigingar ſtanda i giegn Gudi, Chriſti Tilhneigingar giørduſt Fødurnum hlijdugar inn til Daudans; og ſo ſem einginn tekur hanns Saalu fraa hønum, helldur leggur hann hana ſiaalfur fraa ſier, ſo hryggir og einginn hanns Saalu, aan hanns Vilia. Enn epter þvi vier med Tilhneigingunum, ſem hvad meſt eru Bwſtadur hinnar Syndumſpilltu Naatturu, Vier høfdum med þeim allra helſt Gud ſtygdann, þa byriade Chriſto ad lijda aa hanns allra Heiløguſtu Tilhneigingum, þo aan Syndar, ſo vorar yrdu hreinſadar. Minna hefdi hann veitt oſs, hefdi hann ei Hrygdina lidid, hann er þar fyrir vor vegna hryggur ordinn, ad hann hafdi eckert til Hrygdar fyrir ſiaalfann ſig. Hann villdi ecki aa medann hafa Unadſemd af Fagnadi Guddoomſins, ſem i hønum bioo, ad hann kynni hryggur ad verda, og ſampijnaſt vorum Eymdum. Hann villdi Hrygd hafa i voru Holldi, ad vier i hønum hefdum eilijfa Gledi. Hann gieck eirn Hrygdar-Feril allt til Daudans, ſo ad hann þar med leiddi oſs til eilijfs Fagnadar aa Veg Lijfſins. Hønum byriadi Hrygdena aa ſig ad taka, ad hann ecki færi aa Mis vid, helldur ſigradi Hrygdena. Þu ert hryggur ordinn, O! Herra, fyrir vorar, eigi fyrir þijnar Syndir, eigi Sakir þijns Dauda, helldur vors Veikleika: Þier ſie Lof, Heidur og Þacker ad Eilijfu, Amen.

Framar ſtendur i Textanum: Hanns Sveiti vard ſem Blood-Dropar þeir ed fiellu ꜳ Jørdina. O! HErra Gud, hvør hefur þvilijkt heyrt, Hvør vill nu ecki med bloodugum Tꜳrum medkienna þad ſatt ad vera, ſem Eſaias fyrir ſpꜳir, Cap. 53. Sannlega bar hann vorn Siwkdoom, og hlood ꜳ ſig voru Krꜳnkdæmi, vorra Synda vegna er hañ ſleiginn, og Hegninginn hefur ꜳ hønum leigid, ad vier hefdum Fridinn, og fyrir hanns Beniar erum vier heilbrygder ordner. Menn vita, ad þegar einn erfidar kappſamlega, þa dynur Sveiti af hañs Lijkama: Hvilijk Ofraun mun þa hafa kvalid Sꜳlu vors Frelſara? Þar hann hrærdi ſig ecki, helldur lꜳ framfalliñ ꜳ Jørdu, ad hañ ſveittiſt Bloodenu: Menn vita, ad þeir ſem eru plꜳgader af banvænum Soottum, þeir ſveita ecke Bloodenu, helldur Raudlitum Sveita, ſem þo er ecki Blood, helldur hefur Farſa lijkann Bloodi. Enn JEſus var ad ſønnu Heilbrygdur, fyrir utann vora Siwkdooma ſem hann bar, og þau Orkumſlinn er hann ꜳ ſig hlood; Hanns Sveiti var og ei ſem annarra Manna, þvi Gudſpiallamennerner ſegia, ad hanns Sveiti hafi verid ſo ſem Blood-Hniklar þeir ed fiellu ꜳ Jordena. O! HErra Gud, þegar adrer Menn lijda nockra Kvøl ꜳ Sꜳlunni, þa ſafnaſt Bloødid ad Hiartanu, hvørt ad er eins og Slot Lijkamans, hvar Sꜳlinn hefur ſinn Bwſtad ſierdeilis, eins og þa eiñ Lands-Her ꜳ Ofridar-Tijmanum ſafnaſt ad Kaſtalanum til ad forda ſier og

verja

veria ſinn Høfdingia. Enn i JEſu Dauda-Strijdi ſkiedur þad ødruviſi: Hier ſtockur Bloodid, J hvoriu Saalinn er, ſegir Moyſes, þad ſtockur wt af Lijkamanum. Þvi ſøkum þeſs ad Guds Kraptur var i hønum, ſo hann giæti ſtadeſt Ofbod Kvalaña, þa hafa Naatturunnar Kraptar maatt vijkia, Ædarnar ſundur þaniſt, og Samteingd Lijkamans glidnad, þa Gudlegur Kraptur bardiſt i Mañlegu Holldi, ecki einungis vid Daudann, helldur og vid þann ſem Daudans Valld hefur: Siaaid hier ydar Lauſnar Gialld, chriſtner Meñ! Hier er ſu Laugenn, hvørri þier erud i Skijrninni þvegnir, i hvørri þier eigid ad ſaaga ydar Skrwda, Apoc. 7. ſijdañ: Hier er Guds eigid Blood, Act. 20. med hvoriu hann hefur endurkeypt Hiørd ſijna, hier er Leonid af Kyni Juda, ſem hefur litad ſijn Klædi i Vijne, og ſiñ Mottul i Vijnberia-Bloodi, Gen. 49. Miñ HErra JEſu, hvør er ſaa ſem kiemur af Edom, i raudum Kyrtli, hann ſem er ſo ſkrautlegur i ſijnum Brwningi, og fram̃brunar i Makt ſinni, hinni miklu, Eſa. 63. Þad em eg ſem tala Riettvijſena, og er Maattugur ad hiaalpa, ſegir DRottinn: Hvarfyrir er þitt Fat ſo raudt, og þijn Klædi ſo ſem þeſs, er Vijn-Preſſu tredur, þviad þinn Vijngardur, vid hvørn þu hafdir þo allt giørt, ſem eirn kunni ad giøra vid ſinn Vijngard, Eſ. 5. Hann hefur borid þier ſwr Vijnber, þar fyrir ertu inn i Alldinngardinn geinginn, einſamall Vijn-Preſſuna ad troda, og hefur litad Mottul þinn, ecki einaſta i þijnu eigiñ, helldur og i Edoms Barna hinna Slægu, hinna Stolltu Jſraels Fiandmanna Bloodi. Jordiñ var bolvud fyrir Adams Blood (ſo kallaſt Syndinn optlega i Ritningunni), hvoriu hann ſteypti yfir ſitt og allra Barna ſinna Hofud. Enn fyrir þinn blooduga Sveita, DRottinn minn, þa er hun oſs aptur bleſſud. Adams Synda-Straff var þad hann ſkylldi i Sveita ſijns Andlitis ſijns Brauds neyta, Gen. 3. Enn fyrir þinn Sveita, er vor Sveiti og vort Erfidi bleſſad. Um̃ einn Orm er þad ſkrifad, ad hvorn hann bijtur, ſaa verdi Albloodugur; Enn Satan, hinn gamli Dreki og Hoggormur, hann hafdi ſo bitid oſs til Bloods, ad vier laatum i voru Bloodi, og vor Nafli var Oumſkorinn, og þar var eckert Auga ſém myſkunadi oſs, þegar þu gieckſt þar fram̃ hiaa, og ſagdir til vor i voru Bloodi, þad vier ſkylldum lifa; þeſs vegna ertu i einum Elld-Raudum Ormi fyrirmyndadur, Joh. 3. og aa Gaalgann Bloodriſa uppheingdur, ad vor Skrwdi, ſem af oſs ſiaalfum til var verr wtleikinn, enn Nidlags-Fat, ad hann yrdi faagadur i þijnu Bloode, Þu Lambed Guds, ſem bored hefur Veralldarennar Synder: Laatum oſs nu renna nockud i Skap vid ſiaalfa oſs, Guds Vinir, hverra Bloodſkam̃er ad eru med Guds Sonar Bloodi kvittadar. Hvorſu Ovidurkvæmilegt er nu þad, ad HErrañ pijneſt, eñ Prællenn er all-kaatur? Chriſtur ſveiteſt Bloodenu fyrer vorar Synder, enn vier fyrer hinar ſomu, er þo hafa Gud kroſsfeſtañ feſtann, vier fellum ecki eitt Tꜳr af Augum vorum. Ecki einungis hañs Augu grietu, helldur allur hañs bleſſadur Lijkami floodi i Tꜳrum; Enn oſs kiemur ecki til Hugar, ad wtauſa beyſku Tꜳra Floodi ſannrar Ydrunar af Hiarta voru, þegar hanns Kvøl i Grasgardinum verdur oſs fyrir Augum afmꜳlud. Vorar Syndir voru ſo ſterkar, ad þær gꜳtu preſſad Bloodid wt af hañs Holldi; Er þa Minning DRottins Dauda ecki ſo ſterk hiꜳ oſs, ad hann ſꜳi eirn Vatns-Dropa af Augum vorum? Valla eru Hiørtu vor mijkri enn einn Klettur, þvi Moyſes fieck þo Vatn wt af Biarginu, er hañ ſloo Sprotanum þar ꜳ, enn Guds Ord, ſem er bitrara enn tvijeggiad Sverd, þad vinnur nærſta lijtid ꜳ Giedsmuni ſumra Mañа. Eg grꜳtbæni ydur þo, fyrir Guds og vorrar Velferdar Sakir: Hugleidum þau Ord, er ſkrifar St. Paull, ad Jørdiñ, hvør ed inndreckur Regnid ſem yfir hana fellur, hun beri Þyrna og Þyſtla, hvørier Bølvaninni eru nꜳlægir, og þeirra Endalok eru ad uppbrennaſt, Hebr. 6. So eru ydrunarlaus Hiørtu, ſem med heilnæmu Regni JEſu Bloods-Sveita eru ꜳdreiſd, enn ſkipaſt þo ecki þar vid, þau munu ecki lꜳngt frꜳ eilijfri Fordæmingu, og hinum ſꜳra Kvalanna Elldi, ſem ecki ſlocknar, hvørs Reikur uppſtijga mun um̃ Alldir Allda: Hugſum til þeſs, ad ſꜳ Dagur kiemur, þad vier ſkulum og ſo þreyta vid Daudann, hvør ed vard Gudi Odaudlegum ſo hardur, ad hañ ſtrijddi vid hañ, og took ꜳkaflega ad bidia, ad Daudans Skaal mætti fraa ſier takaſt. Hvad beyſkur mun hann þa verda þier, ſem̃ valla annad giørir, enn ad vinna til Daudans; nema þu hafir aadur ſo buid þig i Alvæpni Guds, ad hañ vilie veita þier Lid, ſem Daudañ hefur uppſvelgt, hver ad er Helvijtis Drepſoott og Daudans Daudi, og þu vogir i þijnu Dauda-Strijdi ad ſeigia med Paulo, Fulløruggur i Gude Heilſugiafara þijnum: Daudi, hvar er þinn Broddur? Helvijti, hvar er þinn Sigur? Gud er ſaa oſs hefur Sigurinn giefid, fyrir Son ſinn JEſum Chriſtum. So ad Lifa, og ſo ad Deya, unn þu oſs goodi Gud, Eilijfi Konungur Dijrdarinnar, fyrir þann ſama þinn Eingietinn Son, AMEN.

Auñur Midvikudags Predikun i Føſtu.

Textinn.

OG Jafnſnart ſem hañ var eñ ad tala um̃ þetta, ſtaa, eiñ af þeim̃ Toolf ſem Judas hiet, þa er hañ hafdi nu til ſijn tekid Flock Mañna, og Þienara Kieñe=Maña Høfdingiaña og Phariſæaña, kom hañ

þæng=

þaangad, og med hønum Flockur mikill, med Bliſum, Lømpum, Sverdum, Staungum og Vopnum, wtſendir af Kieñi-Maña Høfdingium, Skriptlærdum og Ølldungum, og hañ gieck fyrir þeim.

Sem JEſus viſsi nu allt hvad yfir hañ aatti ad koma, gieck hañ frañ og ſagdi til þeirra: Ad hvørium leitid þier? Þeir ſvørudu hønum: Ad JEſu af Nazareth. JEſus ſagdi til þeirra: Eg em hañ. Eñ Judas, ſaa ed ſveik hañ, ſtood eiñig hiaa þeim; Eñ ſem JEſus ſagdi til þeirra: Eg em hañ, hørfudu þeir Bak aptur og duttu til Jardar. Hañ ſpurdi þa eñ Einuſiñi, ad hvørium leitid þier? Eñ þeir ſøgdu: Ad JEſu af Nazareth. Jeſus ſvaradi; Eg ſagda ydur þad; Eg em hañ. Þar fyrir, ef þier leitid ad mier, þa laatid þeſſa i burt fara. So ad uppfylldiſt þad Ord, hvad hañ hafdi ſagt: Ad aungvum glatadi eg af þeim ſem þu gafſt mier. (Joh. 17).

Eñ Svikariñ hafdi giefid þeim Sameiginlegt Teikn, og ſagt: Hvørn hellſt eg kyſsi, ſaa er þad, grijpid hañ og leidid i burtu Vareygdarlega. Og þa hañ kom, naalgadiſt hañ JEſum ad hañ kyſti hañ, og jafnſnart gieck hañ til hañs, og ſagdi: Heill ſiertu Rabbi, og kyſti hañ. Eñ JEſus ſagdi til hañs: Vinur, hvar fyrir ertu komiñ? Juda, ſvijkur þu Mañſins Són med Koſsi? Þa geingu þeir þꜳngad, og løgdu ſijnar Hendur ꜳ JEſum og gripu hañ. Eñ þa ed þeir ſem hiꜳ hønum voru, ſꜳu hvad verda villdi, ſøgdu þeir til hañs: Herra, ſkulum vier ſlꜳ med Sverdi? Og ſiꜳ, ad eiñ af þeim ſem med JEſu voru og þar ſtoodu, Simon Petur, hafdi eitt Sverd, rietti wt Høndina, og rickti þvi, og ſloo til Preſta Høfdingians Þienara, og hioo af hønum hañs hid hægra Eyra. Og ſꜳ Þienari hiet Malchus.

Eñ JEſus ſvaradi og ſagdi: Leifid þeim ad giøra eñ frekar, og ſagdi til Peturs: Sticktu þijnu Sverdi i Slijdrer, þviad hvør ad Sverdid tekur, ſꜳ muñ fyrir Sverdi faraſt. Eda meinar þu ad eg kuñi ecki nu ad bidia miñ Fødur þad hañ ſendi mier meir eñ Toolf Legion Engla? Skal eg ecki drecka þañ Kaleik, hvørn ed miñ Fadir hefur mier giefid? Eñ hvørniñ ſkylldu þa Ritningarnar uppfylldar verda? Þvi þad hlijtur ſo ad ſkie. Og hañ

og

aahrærdi hañs Eyra og læknadi hañ.

A þeim Tijma ſvaradi JEſus og ſagdi til Foolkſins, og þeirra Preſta-Høfdingia; og Høfuds-Maña Muſteriſins og Olldungaña, ſem til hañs voru komnir: Þier erud ſo ſem til añars Ræningia wtgeingnir med Sverdum og Staungum ad grijpa mig. Daglega hefi eg hiaa ydur verid, ſetid og kieñt i Muſterinu, og þier hafid aungvar Hendur aa mig lagt, og ecke griped mig, Helldur er þetta ydar Tijme og Magt Myrkraña, ſo ad Ritningarnar uppfylduſt. Eñ allt þetta er ſkied, ſo ad uppfylliſt Ritningar Spaamaña. Þa forlietu hañ allir Læriſveinarnir og flijdu. Og þar var eiñ Ungur Mañ, ſaa ed hønum eptirfylgdi, hañ var med Lijni klæddur yfir bert Hørund, og Ungmeñt gripu hañ. Eñ hañ ſnaradi Lijn-Klædinu og flydi Nakiñ i burt fraa þeim.

Exordium.

J Fyrri Samuelis Bookar 28. Cap: Leſum vier, ad þegar Saul Konungur foor til Frietta vid Galdra-Konuna i Endor, þa hafi hun ſagt: Eg ſie Gudina uppſtijga af Jordunni: Og er

Saul ſpurdi ad, hvernig honum hættad væri, ſvaradi hun: Ad þad væri Madur nockur Alldradur i ſijdum Stacki. Maalmurinn er Gud Veralldar þeſſarar, hann er af Jordunni uppſtiginn, þvi ſijdann ad Mannkynid ecki villdi nægiaſt med þad ſem aa henni vex og fooſtraſt oſs til Næringar af Gudi giefid, þa hafa menn grafiſt i Ydur hennar, til ad leita eptir meiri Giæfu, ſem þo mörgum hefur ad Ogiæfu ordid: Þadann er komid Gull og Silfur, af hvoriu ſumir Menn ſteipa Baal, ſo ſem Drottinn ad Ordi kiemſt fyrir Muñ Spaamannſins: Þad ſkiedur, þegar Meñ leggia meiri Trwnad aa þenna þietta Leyr, helldur enn hiñ lifanda Gud, ſem bædi hann og alla Verolldina ſkapad hefur. Ecki veit eg til þeſs, ad Samuel hafi Kiennimadur verid, ſo ad Menn kunni þar fyrir ad ſegia, ad hann hafi byrtiſt Konu þeſsari i Aarons Skrwda. Spaamadur var hañ og Doomari i Iſrael, Act. 13. Hitt er viiſt, ad hann hefur audþeckturverid af Bwningi ſijnum, þvi Saul kannadiſt ſtrax vid, ad hann væri þad, þegar Konann ſagdi honum fraa Syn ſinni, hafi hun þo nockurn ſied, ſem Konungurinn ſaa ecki ſiaalfur, og þetta hafi ei alleina verid Prettur hennar, til ad villa hann Raadlauſann Mann og af Gudi forlaatinn. Enn hvernig ſem þvi er varid, þa er eg viſs þar um̃, ad ecki hefur Gud giefid Fiandanum Magt yfir Lijkama Samuelis, helldur hefur þetta verid Apa-Spil Satans og Miſsyningar einar, og hlijdir þar vel uppꜳ, þad ſem Paulus ſkrifar, 2. Cor. 11. Er hann talar um̃ falſka Poſtula, og ſegier: Ad Satan ummyndiſt i Lioosſins Engel; þvi ſie þad ei ad undra, þoott hanns Þienarar breyti ſier ſo ſem være þeir Þioonar Riettlætiſins. Tvo Hluti brwkar Andſkotinn ſier i Lagi til þeſsa, ſem er Fie og Flꜳttſkapur: Hann ſteipir fyrſt eitt God af Silfri og Gulli, og ſijdann bijr hann þad i Skart med Samuelis Kyrtli; So kalla eg flꜳrꜳda Vinꜳttu og Skyn Heilagleikans. Fyrir þvi er Guds Børnum vandfarld, ad ei lꜳti þau ſig locka af þvilijku Tꜳli, til ad ſyndga og ſtyggia Gud. Optlega hefur Dioſullinn þenna Prett i fram̃i haft, enn þo hefur hann ſynt Meiſtara-Sticki ſitt ꜳ Gløtunarinnar Syni Juda, ſem med øllum Rietti kallaſt mꜳ Høfdingi Fals Poſtulanna, og þeirra Forgaungu-Madur, þvi ſkom̃u eptir þad, ad Dioſullin̄ hafdi giørt einn Afgud i hanns Hiarta wr þeim 30. Silfur-Peningum, er hann took af Kiennimanna-Høfdingiunum, til ad ſvijkia ſinn Herra, þa gaf hann honum fagrann Kyrtil, þad er Bliidſkapar Ord og Liwfmæli, til ad fullgiøra ſitt Verk, ſo ſem framar mun ſagt verda i Textans Utleggingu: Af hvørium vier vilium Tvennt Hugleida. 1. Hvad vier eigum af Svikarans Dæmi ad fordaſt. 2. Hvad vier eigum af Frelſarans Hoogværdar Anſvari ad læra.

Bw þu ſiꜳlfur i þijnu Ordi, Drottinn minn, og lꜳt aungvann ſo kyſſa þad i Dag med ſijnum Eyrum, ſem Judas þig kyſti med ſijnum flꜳrꜳdum Munni: Bænheir þad, O! Herra, fyrir þijna Forþienuſtu, Amen.

Utleggingiñ.

HVad hinu Fyrra vidvijkur, þꜳ høfum vier Tvennt ad varaſt af Dæmi Judæ, ſem er Agyrni og Flꜳtrſkapur. Hanns Agyrni ſiꜳum vier af þvi, ad hann ſeldi Herra ſiñ fyrir 30. Silfur-Peninga; og hefur Svikari þeſsi hvorium Mam̃ons Þræl heimſkari verid, þar hañ ſeldi hann, ſem allt Gull og Silfur ꜳ, og øll Endimørk Jardarinnar fyrir 30 Silfur-Peninga, hañ er ſitur og brædir og Silfrid hreinſar, fyrir ſo lijtid Silfur, og hid ſaklauſa Lamb Guds, med hvors dijrmætu Bloodi øll Verølldinn er Endurkeypt, fyrir ſo litla Femuni. Þriꜳtiju Silfur-Peningar voru Almennilegar Þræls-Bætur, eptir Løgmꜳlinu, Exod. 21. Og þo Utlendings, og ecki hiñs Iñlenda. Fyrir ſo Smꜳnarlegt Lijtilrædi, er Konungur Himins og Jardar ſeldur, af einum Gudlauſum Odygda-Þræl, og hefur hann Bleſſadr i þvi hvad meſt audſynt, ad hañ hafi audvordt ſiꜳlfañ ſig, ad Þræls-Mynd ꜳ ſig tekinni, Phil. 2. Þar Frelſari allra Maña, er þo ecki ſo ſem friꜳls Madur, helldur ſo ſem ꜳnaudigur i burtu ſeldur. O! Herra, hvar fyrir ertu ſo Mijnkunarlega ſelldur? Ad vier ei yrdum Kvølurunum Ofurſeldir. Hvar fyrir ert þu ſo ſem eiñ Þræll keyptur? So þu keyptir oſs eilijft Velldi ꜳ Himnum uppi. Hvar fyrir ert þu fyrir ſoddañ Lijtilrædi ſelddur? So ad Guds Blood ſem i eiñi Þioons Mynd var lijtils metid, þad yrdi þeſs dijrmætara fyrir Gudi: Enn giæti þeſs Chriſtnir Menn, ad eingañ af þeim hendi neitt, þad er a nockurn Haatt ſambiooda meigi edur lijkiaſt þeſſu Meiſtara=Stycki Andſkotans, þar vier høfum ſlijkann Vidbiood aa þeſſu Dæmi. Hvad giøra þa allir þeir, ed laata Oleifilega Aura=Elſku, Agyrnd og Fieſynkni draga ſig fraa þeim Kiærleika ſem er i Chriſto JEſu? Hafa þeir ecki ad nockru Leiti med Juda ſelt ſinn HErra? Vel talar Paulus hier um̃, er hann ſegier: Ad þeir ed Rijkir vilie verda, falli i Diofulſins Snørur: Enn hvad er annad ad vera faſtur i hanns Snøru, enn ad hafa ſelt, þad er, yfirgiefid Chriſtum? Siaaum hvad naakvæmlega Andſkotinn foor ad veida Judam; Ei hefur hann Raadid honum i fyrſtu, ad ſelia Drottinn fyrir Peninga, helldur ſkotid honum i Briooſt Or Sierplægninnar, ad hañ ſkyldi plocka nockud af þvi, ſem Chriſto og hanns Læriſveinum lagdiſt til Upphelldis, þvi ſegier Johannes, Cap. 12. Ad hann hafi Þioofur verid og borid Fie=Pijngiuna. So leikur Diofullinn vid þaa, ſem giarnir eru aa Fie: Hann telur þeim þeſſar Folur: þoott eg girniſt þetta, þad er eckert Stoor=Rædi, ecki Þioofnadur nockur, hier af man einginn ſtoorann Skada bijda, margur hefur meira i=raadiſt, og hefur ei til Raanglætis reiknad verid: Eg vil ad eins ſiaa mig vid þeim ſtærri Glæ=

pun=

punum ſem adrir fremia: Enn þu heimſkur Madur, þu giætir ecki ad þvi, ad ꜳdur enn Golturinn vard ſo ſtoor, ad han̄ giordiſt Man̄ſkiædur, þa var hann ungur Grijs, og ꜳdur en̄ ein̄ myrdti Mann til Fiarr, þa ſtal hann Saudnum. Andſkotinn lædiſt inn i Syndarans Hiarta, eins og Purfa-Madur, enn nær hann er innkominn, ſetur hann ſig i Bonda-Sætid; og rædur ſlijku er hann vill, og gierir Salomonis Svipur ad Roboams Hoggormum, þar til hann drottnar i Syndinni, enn Syndinn i þeſs auma Manns daudlegum Lijkama. Nu þar ed Judas meinti, ad Lauſnarinn ſem viſsi alla Hluti, hann mundi ſiꜳ i giegnum Fijngur vid ſig, og lijda ſo Tijma Ovitſkunnar; þoott hann ſmꜳſtæli, þa giordiſt hann diarfur i Heimſkunni, hvar fyrir hann reiddiſt Maria, er hun ſmurdi Fætur Chriſti med dijrmætu Salve, þa gat hinn bolvadi Agyrndar-Ormur ecki þolad vid, og giægdiſt wt med Hofdinu, er hann ſagdi: Hvar fyrir voru ei Smyrſli þeſsi ſelld fyrir 300. Peninga og giefid Fꜳtækum? Joh. 12. Eigi ſagdi hann þad af þvi, ſegir Johannes, ad hann hyrdti um̄ Fꜳtæka, helldur ſokum þeſs, ad han̄ var Pioofur. Og allra ſijdarſt lagdi Dioſullin̄ hier Smids-Hoggid ꜳ Ohæfuna, og ſyndi þad, ad hann væri med ollu i hann farinn, þar hann kom honum til ad ſelia ſinn eiginn Herra: Pannin̄ er nu Syndinn, hvor ad er Andſkotans Dootter: Hun er eitt friooſſamt Kvikindi, þvi nær hun fædiſt, geingur hun þungud med adra, hun hættir ei þar ſem hun byriar, helldur gietur af ſier eirn vondañ Innblꜳſtur, Iñblꜳſturiñ Samþycki Vilians; Vilieñ Giørningiñ, af Giørninginum fram̃kiemur Uggaleyſid, af Uggaleyſenu Forherdinginn, af Forherdingunni Ørvæntingiñ, af Ørvæntinguñi eilijf Helvijtis Pijna, ſem er Verdlaun allra Ogudlegra um̃ Alldir Allda med Dioflinum og hañs Arum i þvi Dijki, ſem vellur af Elldi og Breñiſteini. Þetta vottar Jacob i ſijns Piſtils Cap. 1. med færri Ordum, ſegiandi: Sierhvør verdur freiſtadur, nær hann tildꜳgeſt af ſinni eigeñ Gyrnd, og lockadur verdur, og ſijdann þad Gyrndiñ hefur gietid, fædir hun Syndina, eñ nær Syndiñ er fullkomnud, fædir hun Daudann. Þar fyrir ſkylldu chriſtner Meñ ſiꜳ til, ad þeir kieſie hina fyrſtu Neyſta Agyrninnar, ſo ad Guds Hws, ſem er vort Hiarta, brenni ei til kalldra Kola. Þañig byriar ad ſkioota Dreka Ungann i Bælinu, ꜳdur hann verdur fleigur, og ſlijta Høggormiñ, þad er Dioful:nn, wr Barmi ſijnum, ꜳdur eñ hann ſtijngur til Hiartans: Vel ſie þeim er ſo kuña ad taka Babylons Smꜳ-Børna medañ þau Hrꜳ-blaut eru, og ſlꜳ þeirra Høfdi nidur vid Stein, Pſ. 137. Þvi hvad gagnar þad Manninum, ꜳd hann eigniſt allann Heim þeña, og lijdi ſo Tøpun ꜳ Sꜳlu ſiñi, ſegir Frelſarinn, Matth. 16.

I ødru Lage heyrum vier af Hiſtoriuñi, ad Judas, þꜳ hann hafde til ſijn teked Flock Manna og Þioonuſtu-Menn Biſkupaña, Phariſeꜳña, Olld=

ung=

unganna og þeirra Skriftlærdu, þa hafi hann vikid ad JEſu, kiſt hann og ſagt: HEill VErtu MEiſtari. Þetta er hin meſta Ohæfa, er Diofullinn framid hefur i ſyndugu Holdi. Margur hefur Vini og Frændur af Døgum rædid. Nero liet fyrirkoma Moodur ſiñi. Abſaløn ofſookti Fødur ſiñ. Joab ſveik ſiñ Vin. Cain vo Broodur ſiñ. Enn ad brugga Svikrædi ſijnum Gudi og Skapara, þad eru Faadæmi Satans, þar ed eirn ſyndugur Ormur forrædur þann, ſem er hanns Fadir fyrir Skøpunena, hanns Herra; fyrir Verndina, hañs Broodir fyrir Manndoomstekninguna, hañs Heilſugiafari fyrir Endurlauſnena, hanns Meiſtari fyrir Uppfrædinguna, hanns Doomari fyrir Urſkurd Verdlaunanna. Hann ſem Mañ vegur, hann er Manndraapari: Hann ſem myrdir, hann er Mordingi: Hañ er ſiñ Herra forrædur, Drottiñs Svikari: Hann ſem Frændur edur Vini af Lijfi tekur, hann er Nijdingur kalladur. Enn hvøriu Nafni ſkal eg þann þa nefna, ſem rædſt aa mooti DRøttni Gudi ſijnum, fyrir hvørs Skulld, vier ecki alleina ſkylldugir erum Fødur øg Moodur ad yfirgiefa, helldur og eirninn Lijfid ad laata, ef hann þad bijdur. Nu veit eg, mijnir Elſkuleger, ad þar er einginn af ydur, ſem ecki i Hiarta ſijnu fordæmi Svikarann Judas: Enn giætum þeſs, ad nu er Chriſtur ad ſynilegum Viſtum fraa oſs vikinn, og ſitur til Kraptarins Hægri Handar, ſo einginn Mannlegur Kraptur, og ecki ſiaalfur Andſkotinn fær honum Mein unnid: Enn ei ad ſijdur er hann oſs aa margann Haatt naalægur. Paulus ſegir, 2. Cor. 11. Ad Chriſtur ſie Safnadarins Hofud: Hyggi þar ad allir þeir, ed heita vilia hanns Limer. Judas kyſti Hofudid med flaaraadum Koſsi: Sinum til Limernir, ad vier ei þannig Innbyrdis kyſſumſt, þvi hvor ed JEſu Limi falſklega kyſſer, hann kyſſer hanns andlegann Lijkama, ſem er hin chriſtilega Kyrkia. Guds Born, a fyrſtu Dogum Chriſtnennar, hofdu þa Venin, ad nær þeir hielldu ſijnar Agapas edur Kiærleiks Samkomur, þa kyſti hvor annann med heilogum Koſsi, um̃ hvorn Paulus talar, 1. Cor. 16. Hvors og Petur minniſt, er hann ſegir: Heilſid hvor odrum med Kiærleikans Koſsi, 1. Pet. 5. Þadann er enn nu i Dag ſu Venia medal vor, ad vier minnunſt hvor vid annann, aadur enn vier etum Guds Lijkama og dreckum hanns Blood i Heilagri Kvolldmaaltijd DRottinns; Þeſsi Sidur chriſtinna Manna ætti ad minna oſs aa broodurlegann Kiærleika Innbyrdis; Enn Gud naadi oſs Syndarana; Ad valla mun af þvi veita aa Stundum, þegar vier gaungum til Herrans Altaris, til ad Fridmælaſt vid Gud i helgum Stad, ad ſumir af oſs hafi þa vel þurkad allt Flaattſkapar Kaam af Vorum Hiarta ſijns, og er þa nærſta hætt vid, ad þeim verdi hid ſama og Judæ, ad biooda JEſu falſkann Koſs. A Jeruſalems Muſteri var eitt Port, inn um̃ hvort ad geingu ydrandi Mañeſkiur, med huldum Vorum:

Hvad oſs miñir þar ꜳ, ad JEſus er þær Dyrnar, um̃ hvoriar vier, ſem ſtøndum raudir af Ovirdingu fyrir Hꜳrdungar vors Ungdooms, eins og Ephraim, Vier eigum ad gꜳnga iñ i Jeruſalem fyrir Gud, til ad offra vorri Gꜳfu fyrir Alltarinu: Enn þad er ei meir enn ſkylldugt, ad vier ꜳ medann hylium Varir vorar, med hvørium kannſkie margur hefur tijdt bodid ſijnum Nꜳunga flꜳrꜳdann Koſs, og hvatt Twngu ſijna, eins og Høggormur, og ſmurt Varir ſijnar med Nødru Galli, Pſ. 140. Eg vil ei um̃ þa tala, ſem med Heiptræku Giedi miñaſt vid Hollð og Blood Drottins, og ætla þo ad ſier muni i þeim heilaga Stad uppgiefiñ verda þau Tiju Þuſund Punda, um̃ hvør þeir eru hinum riettlꜳta Dijrdariñar Konungi ſkylldugir, eñ ecki vilia þeir uppgiefa ſijnum Samþioon, þa Hundrad Peninga, er þeir ꜳttu honum ad lwka. Um̃ Joſeph, hvørn hañs Brædur ſeldu i Þrældoom, ei Olijkt og Judas ſinn Herra, um̃ hañ ſtendur ſkrifad, Gen. 45. Ad hann hafi fallid um̃ Hꜳlsþeirra, og kyſt þꜳ med grꜳtandi Tꜳrum: Gud giæfi, ad aller þeir, er ſig chriſtna nefna, væru eins Lyndir, og ſꜳ Guds Madur var i þvi, ad fyrirgiefa hvør ødrum wt af Hiarta ſiinar Misgierdir, þvi annars mun vor himneſkur Fader ei tilgiefa oſs vorar Synder, Matth. 6. Eg vil ſpyria, hvad ſkilur Judam, er kyſti JEſum, og ſagdi: Heill Vertu Rabbi, enn droo þo eptir ſier Flock Manna, med Sverdum og Staungum til ad grijpa hann? Hvad ſkilur hann

ſegir

ſegie eg, og þaa, ſem ſtadder i Heiløgum Stad, ſegia: Herra, Herra, forlaat mier Syndir mijnar: Enn i þeim ſama Munni, med hvorium þeir JEſu Lijkama og Blood medtaka, þa geymir hann ecki Joabs, helldur Jeſſabels Sverd, og hann er nockurskonar Orva-Mælir, fullur af Mord-Pijlum til ad ſkioota ad ſijnum Naaunga, þegar hønum Færi giefſt. Þad var Sidvani Gydinga, ad þa þeir ſaau aalengdar nockurt Gøfugmenni, og gaatu ei til hañs naad ad kyſſa hañs Hønd, eptir þvi ſm̃ Sidur var til, þa kyſtu þeir ſijnar eigiñ, og veittu hønum Lotning þar med. Þetta minner mig aa, ad vier ſtøndum fiærri vorum Lauſnara, ſo ſem hinir Lijkþraau i Gamla-Teſtamentinu: Vier erum haaſir eins og þeir, ſo vier gietum ecki Gud aakallad ſo ſem ber: Vorar Syndir adſkilia millum hñs og vor, og vier ſtøndum laangt fraa med Tollheimtu-Mannenum, og þørum ei ad upplypta vorum Augum til Himins; þvi vier høfum ſtyggt hann ſem i Himnenum bijr; Enn ei ad ſijdur vilium vier kyſſa vorar eiginn Hendur, þad er Limi þeſs Lijkama, hvors Limir vier erum; og vera ei afundnir þeim, ſem oſs bidia, edur þeim, ſem vid oſs misgiøra, og undir eins beria oſs aa Brioost, med vorum eiginn Høndum, ſegiandi: Gud vertu mier ſyndugum lijknſamur! Þannig byriar ad leita ad JEſu, med einum Audmijktar og Kiærleiks Koſsi, enn ei ſo ſem Judas og hanns Føruneiti, med Lyktum og Løgbrøndum. Gydingar leitudu DRvttinns med Lyktum og Bliſum, ad eige meiddu þeir um̃ Nætur-Tijmann Fætur ſijna ꜳ Steinunum, eda fiellu i Gryfiur: Enn þeir giættu þeſs ecki, ad þeir ſteittu allt of-faſt ꜳ þeim Hyrningar-Steininum, um̃ hvorn talad verdur Eſa. 28. Og fiellu þeſs vegna i Gryfiu þꜳ, hvar eckert Vatn var inni. Enn þu ſkallt ei ſo leita ad JEſu, chriſtinn Sꜳla, helldur med Angri og Trega Hiarta þijns: Eigi med Lyktum, helldur med Hiartgrooinni Elſku; Eigi med Logbrondum, helldur med einum Hor-Kveik ſannrar Trwar, ſie hann Loglijtill, þa vill hann þo ei ſlockva hann; Eigi med Sverdum og Staungum, helldur med brꜳkudum Reyr Vonarinnar: Sie hann veikur, þa er hann ſamt i þijnum Veikleika mꜳttugur. Hann taladi einaſta Eitt Ord, ſegiandi: Eg Em Hann, og þo fiellu hinar vopnudu Hetiurnar ꜳ Bak aptur: Hinum ſømu Ordum mun Hañ til þijn tala, nær þier meſt ꜳliggur; Bløſkri þier Syndir þijnar, þa muntu heyra: Eg Em Hann, ſem afplꜳna allar þijnar Syndir, og afmꜳi þijnar Misgiørdir; Ef Mootlætid kremur þig, ſo ad þu valla edur ei þykiſt meiga undir rijſa, og þu kallar til hanns i Neydiñi, þa ſvarar hann þier: Ottaſt ecki, þvi Eg Em Hañ, ſem er Trwr, og freiſta einkis yfir Megn fram̃, og gief Freiſtingunni þann Enda, ad þu fꜳir vel ſtadiſt; Ofbioodi þier Guds Reidi, þa ſegier þiñ Frelſari: Eg Em Hann, ſem Gud hefur þinna vegna ſtraffad, eg em Bølvan ordinn þinna vegna, ſo þu yrdir Bleſſan Guds i mier, Hegninginn hefur aa mier leigid, uppaa þad þu hefdir Fridinn: Mun Fadir minn himneſkur taka Giolld af baadum ockur fyrer Syndina? Siertu Trwar-veikur, þa ſegir hann: Laat þier nægiaſt mijna Naad, þvi Eg Em Hann, hvors Kraptur ad fullkomnaſt i Breyſkleikanum; Kvijdir þu vid Daudanum, af þvi þu hefur illa lifad, þa mun hann ſenda ſinn gooda Anda i Hiarta þitt, til ad dreipa aa Saalu þijna i hinum ſijdurſtu Andarſlitrum af þeſſum Kaleik: Vertu Hughrauſtur Sonur, þier eru þijnar Syndir fyrirgiefnar, þvi Eg Em Hann, ſem þad hefi afrekad i minni Kvøl med mijnum Dauda, ad hvør ſem trwir aa mig, hann ſkal lifa, þott hann deye. Honum ſie Lof og Dijrd ad Eilijfu, Amen. Og er þad nu ſo uttalad um̃ hid Fyrra.

Vier vilium med faam Ordum yfirvega hid Sijdara. Vinur, Hvar Til Komſtu Hijngad, ſegir Endurlauſnarinn: Af hvørri Spurningu þijns Frelſara þier ætti fyrſt til Hugar ad koma, Guds Barn, hin Oum̃rædilega Hoogværd og Þolinnmædi Guds Eingietins Sonar; Hvørſu Smaanarlega ad Judas hafi breitt, þad høfum vier heyrt til Forna, og hvad ſaart þad muni hafa runnid DRottni til Rifia, ofann aa alla adra hañs Kvøl og Angiſt, ad hann ſvikinn var af ſijnum eigiñ Læriſveini, þvi maa hvør eirn nærri gieta, ſem nockra Tilfinning hefur i ſijnu Hiarta: Enn i øllu þeſſu er JEſu Guddoomlega Hoogværd hin ſama, og hann talar ecki eitt Stygdarprdi vid þenna Skaalk. Hvør kann nu med Hiartanu ad J-mynda ſier, laangt ſijdur med Ordum wt ad ſkijra, ſo O-um̃rædilega Gied-Giædſku! Margur þykiſt giora vel, ad hann þeigir vid Ovin ſijnum, og vyrdir hann ei Vidtals. Fabio Maximo er hrooſad fyrir þad, ad hann þagdi eins og Fiſkur, þegar hann aakiærdur var af Romverium fyrir ſijn mørgu Afreks-Verk. Socrates er og vijdfrægur, fyrir hũs Hoogværd, þar hann ecki lauk upp Munni ſijnum, þegar hanns eiginn Kvinna giørdi honum þwugar Araaſir. Lijklegt er, ad ſoddann Menn hafi þagad i Mootgaangi ſijnum þeſs vegna, ad þeir hafi ei þookſt gieta hann med Ordum wtmaalad, edur og drepid Reidina med ſier, ad hun ei giørdi Tunguna Oſtøduga. JEſus þeigir ecki vid Juda, helldur talar til hanns med Hæglæti: Hann er ecki einaſta i Þaunkunum Hoogvær, helldur ſynir hann Gnægd Hiartans med Munninum: Ecki þeigir hann vid hinum Gudlauſa Svikara, helldur aaminnir hann med Hoogværum Anda. Þad hefur ſkied, ad þegar einum Konungi hefur byrlud verid nockurskonar Olyfian, og þeir hafa þeſs aaſkynia ordid, ad þeir hafa laatid hinn ſama afdrecka, ſem aaſkeinkti. Hvør kann i mooti ad mæla, ad þad ſie riettvijſt i allann Maata? Hvad ſkulum vier hier til ſegia? Kunna nockud Veralldlegir Konungar ad hafa ſoddann Riett yfir Þegnum ſijnum, ſo ſem JEſus hafdi yfir Juda? Kann Madur Manni ſo

Riettvijſlega adreidaſt, ſo ſem Gud Manninum? Kañ ein Skiepna añari Skiepnu ſo undirgiefiñ ad vera, ſo ſem Skiepnann Skaparanum? Kañ einn ſyndugur ſo ſtoorlega ꜳ mooti ødrum ſyndugum ad briota, eins og Syndarinn mooti Gudi? Hveriu er þa lijk ſu Owtſegiannlega Þolinnmædi, ad Jeſus brwkar ecki ſinn Riett vid Judam? Judas var fremſtur i Flocki ad byrla honum þann ſwra Kaleik, ſem hann grꜳtandi beiddi, ad mætti frꜳ ſier takaſt, og mꜳtti þo ecki Bænheyrdur verda, Hann, i hvørs Nafni allar Guds Barna Bænir eru þo Jꜳ og Amen. Minn Herra, hvad miklu verdugri var hinn Flærdarfulli Svikarans Muñur, ad afdrecka þenna hiñ banvæna Kaleik, helldur enn þijnar bleſſudu Varir, ꜳ hvøriar Nꜳdinn er wthellt? Hvad hægt var þier ad lꜳta Jørdina opnaſt og ſvelgia Skꜳlkinn; Eins og Chore, Datan og Abiram? Þad var Furda, ad hun ſkylldi taka vid þijnum Blooduga Sveita; Enn þola ad ſlijkur Diøfuls Sonur ſkylldi ſtanda a Jørdunni: Hvad lijtid koſtadi þig ad lꜳta Lijkþrꜳ uppeta hanns Holld, eins og Mariu? Hvar var nu þijn Vandlæting, ſem eyddi Sodoma og Gomorra med Elldi, hvør ed ſloo Ægyptaland med Plꜳgum, og dreckti Pharaoni og hanns Lidi, ſem lietſt uppviſna Jeroboams Hond, ꜳ mooti Guds Manni wtrietta, ſem uppbrendi þꜳ tveña 50. Meñ Ahaſiæ Konungs og þeirra Høfdingia, ſem umſnerir Nebuchadneſar i Villudijr, þu, er ſlooſt Gihezi med Lijkþræ, ſem lietſt Hunda ſleikia Achabs Blood æ Nabots Akri, og drapſt Uſa, er hann ſnerti Drottinns Ork af Gæleyſi? Enn hann er minntiſt vid þig med ſølſkum Koſsi, ſem ert hin ſaña Guds Ork, hañ lietſtu heilann ſtanda: Fyrir adra vandlættir þu, O Herra! Enn fyrir ſiælfann þig villdir þu ecki i þetta Sinn vandlæta. Hier mætti einu ſyndugur Ormur ſkam̃aſt ſijn, ſem er giarn æ Reidi, hvørs Brædi er þijngri enn Sandur, og þwngbærare eñ Kletturiñ, hvør ævallt hefur þau Ord i Muñe: ſo ſem hañ hefur giørt mier, ſo vil eg giøra hønum, og giallda lijku likt.

Þu aumur Madur, ſem ei kannt upp ad reikna hvad opt þu ſyndgar: Ef nockur giørir Oriett þijnu Hwſi, hvad gott hefur þu þar af, ad þu hlaupir til þinna Mord-Vopna med Levi og Simeon? Ef einn vyrdir þig ecki ſo ſem þier ſyniſt þinn uppblæſiñ Modrubelgur ſkilid eiga, þa fylliſt þu af Reidi, eins og Haman, og ert ecki ſættur med eins Høfud. Ef þinn Yfir-Madur talar þier nockud nær, enn þinn Eyrna-Klædi bijdur, þa vyrdir þu ecki fyrir þier, ad giøra ſo ſem Abner vid Isbozer. Vilie nockur forſvara Sakleyſi ſitt, mooti þijnum raungum Aburdi og illum æ-Auſtri, mundir þu þa ei læta kaſta hønum i Fiøtur, eins og Zedechiæ Konungs Høfdingiar vid Jeremiam breittu, ef þad ſtædi i þijnu Valldi? Gængi nockrum vel, muntu lijta riettara Auga til hanns, eñ Saul til Davids? Vilie nockur Dæd og Dugnad fremia, hvad ſkiøtur verdur Eiiab til ad ſmaana David i Ordum? Sie nockur Gudi og Monnum þeckur, hvad ſnart rijs Cain upp og ſlær ſinn Broodur i Hel, ef ecki med Sverdi, þa med banvænni Twngu? Talar einn Guds Tyreindi, hvad ſliootT hitna Balachs Naſir aa mooti Bileam? Mun ecki hinn heimſki Aſa Konungur brenna af Reidi vid Siaaandans Atolur? Ef Nabot vill ei ſtanda af ſijnum Vijngardi og ſinni Fodur-Leifd, þa verdur Achab ſiwkur af Heipt. Vill nockur forſvara ſinn Broodur, þa hlijfiſt Sauls Reidi ecki vid Son ſinn Jonathan. Hefur nockur um̃ſlwid Viel og Pretti hinns Hreckvijſa, þa tekur Herodes Stefnuna af Smaa-Bornunum. Ef hinum Agiarna Bloot-Mañi er Hindrun giord i hanns raangſnwnum Fie-Drætti, þa hleipur hann med Demetrio, og vill hafa Chriſts Þienara af Dogum raadid. Sier nockur Aumur aa einum Veſæling, ſem villt hefur farid, þa reidiſt hanns Broodir, og fæſt meir um̃ hinn ſlaatrada Kaalf, enn ſiñ Broodur aptur fundinn. Hiñ Lijkþraai Naaman fær ei um̃borid þad, ad Eliſæus ei gieck wt til hanns, og bad ſinn Gud fyrir honum ſtandandi, ſo þar var ſkamt til, ad hañ mundi fara aa Mis vid Heilſu ſijna, ſokum Reidinnar. Þu villt og kañſkie þañig breyta, ſem wtvortis ert Heilbrygdur, eñ iñañ hvijtur af Lijkþraa, ſem utañ ert ſkijnandi, enn fullur allrar Oþecktar hid innra, eins og daudra Manna Grafir, Jaa, verri enn Tyeſtes, hvor ed var Grof ſiña eigiñ Barna; ſamt boolgnar þu upp af Hatri, ef nockur þier aa mooti brijtur, og veitſt ecki nema þijn Reidi þvi valldi, ad þu hliootir ad deya i þinni Lijkþraa, og ſo villtu enn þa Chriſtiñ Madur heita, og Jeſu Læriſveiñ, ſem ecki eitt Øfug-Yrdi taladi a mooti þeim, er hann ſveik: Enn þad er ecki noog, ad vera Chriſti Læriſveinn, eins og Judas var: Þar fyrir, vilie Reidinn koma þier til, ad ſtela Hefndinni fraa Gudi, gieti Stoorlæti þitt ecki þolad Sannleikañ, ef Øfundinn vill koma þier til, ad umſitia ſaklauſt Blood, edur Skap þitt er a einhvørn Haatt bwid til Hefndar, til ad giøra Skada med Ordi edur Verki; þa laat ſem JEſus til þijn tali: Vinur, hvar til komſtu hijngad? Meinar þu ad þijn Reidi verki Guds Riettlæti? Ert þu Chriſtiñ, þa ert þu miñ Læriſveiñ: Ert þu miñ Læriſveinn, þa munt þu af mier læra: Vilier þu af mier læra, þa lær, ad vera Høgvær og af Hiarta Lijtilaatur, ſo ſem eg var, añars ert þu mijn ecki verdugur: Vilier þu fylgia mier eptir inn i mijna Dijrd, þa fylg mier eptir i minni Hørmungu. Deil ecki meir a Vegi þinnar Saaluhiaalpar vid þijna Brædur i Heiminum, enn eg deildi aa Veginum til minnar Pijnu vid þann, er mig ſveik: Legg af Reidi og Jllgyrni, Col. 3. og laat ei Soolina undirgaanga yfir Reidi þinni: Laat ei yfirſtijga þig hid Vonda, helldur yfirvinn þad Vonda med Goodu: Mijn er Hefndinn, eg vil endurgiallda, Ebr. 10. Hvør hañ Oriett giørir, hañ mun þad aptur medtaka, og nema þu fyrirgiefir wt af Hiarta, Þijnum Brødur hañs Misgiørdir, þa mun miñ Himneſki Fadir ecki tilgiefa þier þijnar Syndir. Imynda þier JEſum med þeſſu Tali, ſtandandi fyrir Augum þier i Reidi þinni, og munt þu ſkialldnar reidaſt O-fyrirſyniu. Enn þu Saklauſa Guds Lamb, ſem ecki upplaukſt þijnum Munni, helldur enn einn Saudur til Slaatrunar leiddur, þegar þier hallmællt var, þegar þu ſvikinn og af Døgum raadinn varſt: Drep þu i oſs Þootta Spillingarinnar, enn laat oſs þykia þad hina meſtu Æru, ad lijkiaſt þier i Angiſtinni, i Oſſooknunum, i Forſmaaninni, ſo ad þegar vier erum veikir, þa ſieum vier Maattugir fyrir þig, ſem oſs Maattuga giorir: Veit oſs þad goodi JEſu, og ſtyrk oſs þar til, med Krapti þijns Anda, Amen.

Þridia Midvikudags Predikun i Føſtu.

Textinn.

ENN Flockuriñ og hiñ Ypparſti Høfuds-Madur, og Þienarar Gydingaña gripu JEſum og bundu hañ, og leiddu hañ fyrſt burt til Hañam, ſaa var Fadir Konu Caiphæ, hvør ed þa var þeſs Ars ædſti Preſtur, og þeir burtleiddu

JEſum faangiñ til Caipham Kleñimaña Høfdingia, eñ Caiphas var ſaa ſem Gydingum gaf þad Raad, ad betur færi þad eiñ Madur dæi fyrir Foolkid.

Og þeir iñleiddu hañ i Hws þeſs ypparſta Preſts, þar ed med honum allir Kleñimaña Høfdingiar, Skriptlærdir og Ølldungar voru ſamañkomnir. Eñ Simon Petrus fylgdi JEſu eptir aaleingdar, allt i Forſtofu Kleñimaña Høfdingians, og eiñ añar Lærisveiñ, ſa ſami Lærisveiñ var kuñugur Kleñimaña Høfdingianum, og gieck iñ med JEſu i Forſtofu Kleñimaña Høfdingians, eñ Petur ſtood þar wti fyrir Dyrunum. Þa gieck wt ſaa añar Lærisveiñ, ſem Kleñimaña Høfdingianum var kuñugur, og taladi vid Dyravørdslu Konuna, og leiddi Petrum iñ leingra i For=Stofu Kleñimaña=Høfdingians: Og hañ gieck iñ, þviad Þienararnir høfdu Elld kveiktañ i midri For=Stofuñi og ſetſt til ſamans, eñ Petur ſetti ſig a millum þeirra og vermdi ſig vid Logañ, ad hañ ſæi hvør Endir þar aa yrdi. Eñ Petur ſat utar i For=Stofuñi, og þar hañ var frambetur i For=Stofuñi, kom ein af Ambaattum Kieñimaña Høfdingians, og þa hun leit Petrum ſitia vid Logañ og verma ſig, leit hun til hañs og ſtardi a hañ, gieck til hañs og ſagdi: Hvørt ert þu og eiñ af þeſs Mañs Læriſveinum? Og þu varſt med JEſu þeim Galilæiſka af Nazareth. Eñ hañ Afneitadi hønum fyrir øllum, ſegiandi: Kona, ei er eg, eg þecki hañ eigi, og ei veit eg hvad þu ſegier: Og hañ gieck wt i For-Dyrid, og Haniñ gool. Eñ Þrælarnir og Þienararnir ſtoodu ſem giørt høfdu Kola Elld, og vermdu ſig, þviad Kulldi var: Petur ſtood þar hiaa þeim og vermdi ſig. Eñ Kieñimaña Høfdingiñ ſpurdi JEſum þa ad uñ hañs Læriſveina og hañs Kieñingu. Og JEſus ſvaradi hønum: Eg hefi Opiñberlega talad i Heiminum: Eg hefi og med Jafnadi kieñt i Samkundu Hwſum, og i Muſterinu, þar ed Gydingar allſtadar ad koma til ſamans, og eckert hef eg i Leynum talad, hvad ſpyr þu mig ad þeſſu? Spyr þu þa þar ad, ſem heyrt hafa hvad eg hefi talad til þeirra: Siaa þu, þeir hinir ſømu vita hvad eg hefi ſagt: Eñ ſem hañ taladi þetta, þa gaf eiñ Þienaraña ſem þar ſtood hiaa, hønum eiñ Kiñ-Heſt, og ſagdi: Skalltu ſo ſvara Biſkupinum? JEſus ſvaradi: Hafi eg illa talad, þa bevijſa þad, ad þad ſie Oriett, eñ hafi eg ſatt ſagt, hvar fyrir ſlær þu mig? Og Hañas ſendi hañ bundiñ til Caiphas Kieñimaña Høfdingia.

Eñ Ambaattiñ, þar hun ſaa Petrum, took hun aptur til ad ſegia þeim ſem þar hiaa ſtoodu: Þeſſi er eiñ af þeim. Eñ ſem hañ gieck wt uñ Dyrnar, leit hañ ein øñur Ambaatt og ſagdi til þeirra ſem þar voru: þeſsi var og med JEſu af Nazareth. Og litlu ſijdar þar eptir ſaa hañ eiñ añar og ſagdi: Þu ert og eiñ af þeim. Og Simon Petrus ſtood þar og vermdi ſig; þa tøludu þeir til hañs: Ertu af hañs Læriſveinum? Og i Añad Siñ neitadi Petur aptur med Eidi og ſagdi: Madur, eigi em eg, ecki þecki eg þañ Mann.

Eñ þeir ædſtu Preſtar og Ølldungar, og allt Raadid leitudu Liwgvitna i giegn JEſu, ſo ad þeir giæti hønum i Hel komid, og fundu ecki. Og þo margir Liwgvottar geingi þar fram̃ ad, þa fundu þeir eckert, þviad margir baaru Falsvitni i mooti hønum, eñ þeirra Vitnisburdir voru ecki Samhlioода.

Eñ ad Sijdurſtu ſtoodu upp og geingu fram̃ nockrir Tveir Fals-Vottar, og baaru Lÿg-Vitni i mooti hønum, og ſøgdu: Vier høfum heyrt hañ ſegia: Eg kañ og vil nidurbrioota þetta Muſteri Guds, ſem med Høndum er giørt, og a þremur Døgum uppbyggia eitt añad, þad ei er med Høndum giørt; enn þeirra Vitnisburdir urdu eñ þa ecki Samhlioода. Sa Ædſti Preſtur ſtood þa upp midt aa millum þeirra, ſpurdi JEſum ad og ſagdi til hñs: Svarar þu aungvu? Hvad vitna þeſsir aa mooti þier? Eñ JEſus þagdi og ſvaradi aungvu. Þa aňadi eñ aptur ſaa Ædſti Preſtur, ſpurdi hañ ad, og ſagdi til hañs: Ertu Chriſtur Sonur hiñs Bleſſada, eg ſæri þig vid lifanda Gud, ad þu ſegir oſs, ef þu ert Chriſtur Sonur Guds? JEſus ſagde til hañs: Þu ſagder þad, Eg em: Eñ þo ſeige eg ydur: Hier epter munud þier ſiaa Mañſins Son ſitia til hægre Handar Kraptarens, og komanda i Skyum Himins. Þa reif Kleñimaña Høfdingiñ ſijn Klædi i ſundur, og ſagdi: Hañ Gudlaſtar. Hvad þurfum vier nu framar ar Vitnaña vid? Siaa, þier heyrdud nu ſiaalfir hañs Gudlaſtan. Hvad virdiſt ydur? Eñ þeir fordœmdu hañ aller, ſvørudu og ſøgdu: Hañ er Daudans ſekur.

Og litlum Tijma þar eptir, nær eirnri Stundu, ſtyrkti nockur añar þad, og ſagdi: Ad ſøñu var og þesſi med hønum, þvi hañ er eiñ Galilæari. Og aptur geingu þeir ad, er hiaa ſtodu, og ſøgdu til Peturs; ſañarlega ert þu af þeim, þviad þitt Twngumaal er Samhlioda og opiñberar þig. Þa ſagdi eiñ af Kleñimaña Høfdingians Þienurum, Frœndi þesſ ſem Petur hiov af Eyrad: Saa eg þig ecki i Grasgardinum med hønum? Þa neitadi Petur þvi eñ aptur, og ſagdi: Madur, eigi veit eg hvad þu ſegir. Þa took hann til ad formæla ſier, og ſveria; Eigi þecki eg þañ Mañ, um̃ hvørn þier talid. Og jafnſnart er hañ nu taladi eñ framar, gool Haniñ i Añad Siñ, og DRottiñ ſnert ſier vid og leit til Peturs, og Petur miñtiſt Ordanna JEſu, er hañ hafdi ſagt til hañs: Adur enn Haniñ galar Tviſvar, muntu afneita mier Þriſvar: Og hann gieck wt og griet Beiſklega.

Exordium.

ÞAd er Plagſidur goodra og vitugra Hers-Hofdingia, nær þeir draga wt i Hernad, ad þeir eggia Lid ſitt og ſeigia þeim fyrirfram̃, hvad mikill Haaſki þeim bwinn ſie, nema þeir berieſt vaſklega, og ſo heita þeir ollum þeim Launum, ſem gooda Framgaungu veita, enn ſiaalfur er hann fremſtur i Flocki ef vidþarf, ſo adrir filgi honum þeſs Otraudari aa eptir. Þañig hefur breitt hin mikla Hetia Drottinn JEſus: Hann hefur ecki einaſta einſamall Win-Preſſuna trodid, aadur enn hann frambrunadi af Bozra i Edom, i ſkrautlegum Bwningi, Eſ. 63. Þad er, aadur enn hann hroosadi Sigri, yfir ſijnum og allra þeirra Ovinum, ſem honum viliaa eptirfylgia i Kvoliñi og Forſmaaninni, ſo þeir meigi med honum Hlutſkipti taka i Sælunni og Dijrdinni; Helldur hefur hañ þar ad auki ſagt þeim fyrir, hvorra Launa þeir mættu vænta ſier: So ſegir hann, Matth. 5. Sælir erud þier, nær þeir Laſtmæla ydur og Offækia, og tala i giegn ydur allaa Vondſku fyrir mijnar Sakir, þo liugandi, fagnid þier og verid gladir, þviad ydar Verdkaup er nooglegt aa Himnum. Stoor maa ſw Sæla vera, ſem Guds Bornum er bwinn i Eilijfdinni, þar Mootlætingar þeſſara Tijma eru ſo lijtils verdar hiaa henni. Paulus, ſem hier um̃ vottar, hann maa aan Efa hafa feingid nockurn Smeck af henni, þegar hann var upprycktur i hinn Þridia Himin, þar hañ hiellt ſijdann alla Hluti Þreck ad vera, hiaa þvi ad aavinna Christum. Eñ þoott ad Gud hafi ecki ſo giørt øllum Mønnum ſem Paulo, um̄ hvørn hid ſama maa ſegia, ſo ſem DRottinn ſagdi vid Thomam Fordum: Af þvi þu ſaaſt mig Thoma, þa trwdir þu; Þa ſkortir þo Gud enn nu ecki i Dag ſijns Anda Krapt, til ad ſtyrkia þaa veiku Fæturnar, og hinar vanmaattugu Hendurnar, þeirra ſem ecki ſiaa og trwa þo, til ad beriaſt med ſijnum Hertoga JEſu, undir hanns Merkium: Þad maa vera eiñ daufur chriſtinn, ſem ecki er ſo Fullhuga, ſo ſem eiñ Strijds-Madr, og þad er verra ad vera Gudlaus eñ Ærulaus. Nu hleipur eiñ Raadvandur Strijds-Madur alldrei fraa Merkinu, þvi hann veit þad er Skom̄ ſo mikil, ad hañ ſijdann verdur alldrei neiñrar Æru verdur: Skylldu þa Chriſti Her-Menn vera ſo blaudir, ad flija fraa hinni føgru JEſu Blood-Faanu, undir hvøria þeir ſvariſt hafa i Skijrninni? Einn Fullhugi geingur ørugt fram̄ i Bardaganum, af þvi hañ veit hann muni heidradur verda og Giøfum ſæmdur, og berſt hañ þo uppaa hid Oviſſa, og ſlær jaa Stundum i Vedrid, ſo ſem Paulus ad Ordi kiemſt. Enn þad giørir ecki hinn chriſtni; hann gietur alldrei Oſigur hlotid, aa medann hann brwkar ſømu Strijds Adferd og hanns Hertogi, þvi þad ſem hinum er hinn meſti Skadi, þad er þeſſum hiñ meſti Abati, ſem er, Forſmaan, Brijxli og Haadungar Veralldarennar, og ad ſijdurſtu Daudinn, hvørn Guds Børn reikna ſier fyrir Avinning med Paulo, þviad Vopn

Herſarar vorrar eru ecki Holldleg, 2. Cor. 10. So ſem hann ſegir. J þeirri Grein af Pijſlar-Sogu DRottins, ſem ſtrax vär uppleſinn, verdur oſs ſynt, hverſu mikla Smaan, Brixl og Vanvirdu, ad hann hefur þolad vor vegna, af Kiennivalldinu i Jeruſalem, og Þrælum þeirra: Hvar um̃ eg vil nockud framar tala, eptir þvi ſem Gudſpiallamennernir hafa oſs þad Ritad eptirlaatid, uppaa þad einginn ſkori ſig undañ, ad lijda nockud þvilijkt Chriſti vegna, ef honum kann þad til Handa ad bera. Gief þu oſs þinn H. Anda, DRottinn minn, til ad fram̃kvæma þetta Eyrindi, ſiaalfum þier til Lofs og Dijrdar, enn þinni Chriſtni til Uppbyggingar, Amen.

Utleggingiñ.

ENN Þeir Menn, ſem hielldu JEſu, ſpottudu hann, ſegir i Textanum: Hvor er þeſsi hin faaheyrda Mijnkun, DRottinn minn, ad þeir blindu Hundar ſpotta þig Konung Dijrdarinnar? David ſegir, ad hann ſem aa Himnum ſitur, hædi ad þeim Ogudlegu: Enn hier ſie eg, ad þeir Oudlegu hæda ad honum, hvors Haaſæti Himininn er, og Jordinn Skor hanns Foota. Stoor var Faaſinna Hanons Ammonita Konungs Fordum, er David ſendi honum hina beſtu Menn ſijna, til ad hugga hann eptir Laat Fodur ſijns, þar hanns Raadgiafar komu honum til þeirrar Illmennſku, ad leggia þeim Haadungar til, og ſenda þa aptur Hædda og Spieſkorna til Davids,

2. Sam: 10. Enn þo var ſu Vitfyrring øllu meiri, ad Guds eigid Folk ſkylldi giøra Gis ad hønum, er ſendur var til Fortapadra Sauda af Hwſi Jſraels, til ad hugga þa Sundurknoſudu i Hiørtum eptir Dauda ſijns Fødurs Adams, Rom. 5. J hyørium ad doou allir hanns Eptirkomendur. Hiñ heimſki Am̃onita Konungur meinti, ad David hefdi ſendt ſier Niooſnar-Menn fyrir Huggara, til ad ranſaka Borg ſijna og um̃turna henni. So blies Diøfullinn Judum i Brioost, ad JEſus kominn være til ad uppleyſa Løgmaalid, hyørs Eyrindi þo var ad uppfylla þad: Ad um̃turna þeirra Setningum, hyørs Embætti var ad giøra ſijns Fødurs Vilia. Rek burt Ambaattina med Syni hennar, ſegir Ritninginn, þvi Sonur Ambaattarinnar ſkal ecki erfa med Syni hinnar Friaalſu: Hyørniñ hefur þa Jſrael brotiſt iñ i Jſmaels Kyn, og er ørdinn eirn Spottari lijkur hønum, yfirgiefandi ſijna Kynſlood, enn hefur ſamlagad ſig Diøfulſins Hyſki, med Hædni og Sporti vid hinn Eingietna Guds Son, ſem er Lioomi hanns Dijrdar og Mynd hañs Guddoomlegrar Perſoonu? Þetta hefur þu fyrir oſs lidid minn HErra, ſem forþienad høfdum ad verda til Athlaaturs i Augliti Guds Utvalldra og H. Engla um̃ alla Eilijfd. Enn vier Guds Børn, þegar vier nu heyrum þeſsa Smaanarlegu Adferd Gydinga vid Hertoga Dijrdarinnar, þa ættum vier ad giallda Varhuga vid, ad ecki ſamløgum vier oſs Jllþijdi- þeſsu med vidlijkum

Athøfnum, ꜳ mooti Chriſti Limum og vorum Bræðrum i Heiminum. Fyrir hvad var Chriſtur ſpottadur? Fyrir þad hann gieck i krijng, giørdi gott og græddi alla: Þad ſyndiſt, er þeir ſøgdu, ad fyrir Belzebub Diøfla-Høfdingia ræki hann ut Diøflana; Jꜳ, ad han̄ Samverſkur væri og hefdi Diøfulinn: Ecki eru ſyndugir Men̄ þeſs umkomnir, ad giøra ſo mikid Gott af ſier, ſo ſem Drottinn giørdi ꜳ Døgum Hollds-Viſtar ſinnar. Enn þo er enn nu margur ſꜳ, ſem Chriſti Anda hefur, ad hann giøri ſlijkt gott, er hann kann, Guds voludum Satidum og naudſtøddum, og villdi, ef hann giæti, i Forſvar taka Eckiuna, hinn Fødurlauſa og þann, ſem Rꜳngindinn lijdur: Enn þetta hafa Veralldarin̄ar Børn ad Athlꜳtri, hvørium eckert ſvijdur nema þad ſem ꜳ ſiꜳlfum liggur, og Dꜳra þan̄ ſem nockurs vill i-miſſa fyrir Nꜳungan̄, ſo ſem þan̄, er auſi ut Gotſi ſijnu ad Þarflauſu, og hafi ſijdann ecki ad lifa af, edur hætta Femunum ſijnum edur Byrdingu fyrir Uppreiſt Løgrænings ſins, ſo ſem þann, er ecki ber Vitsmuni til ad taka Vara ꜳ ſijnum eiginn Efnum, helldur ſtofni ſier i Hꜳſka, og vogie ſier i þær Hendur, ſem honum eru mꜳttkari: Enn þvilijkt er riett ad ſpotta Gud og hanns Chriſt, hvørium valla nockur Hlutur er kiærari enn þeſsi. Hvad vann Chriſtur meira til þeſs, ad hann ſo hæddur var af þeſſum Spie-Fuglum? Þad, ad hann giørdi Verk ſinnar Kallanar Trwlega: Hann kiendi opinberlega i Muſterinu, Hvervetna i Samkundu-Hwſum, og jafnvel i Eydimørku, ſø ſem Gudſpialls-Søgurnar votta, og ſiꜳlfur var hann allar Nætur ꜳ Bænum. Eñ munu nu ecki finnaſt þeir ed giøra Gis ad þvi, ef nockur breytir eptir ſijnum Frelſara i ſlijku, og hlæa ad Gudrækni hanns Barna, ſo ſem einum O-þørfum Hlut, þeim er ecki drage lꜳngt ꜳ Veg til ad lifa farſællega; og ei ſie verdur til ad tapa fyrir Gagni ſijnu: Soddann Gꜳrungar eru riett eitt Diøfuls Verkfæri, þvi þeir ecki einaſta gꜳnga i Lid med Satan, helldur og koma ødrum þar til, ſem i ſiꜳlfum ſier eru þo ecki ſo miøg vondir edur Gudi frꜳhverfir; þviad Heimſku Mannlegrar Nꜳtturu er ſo varid, ad hun byggir Meiningu ſijna helldur ꜳ annarra Doomi enn ſijnum eiginn; ſierdeilis i hinu Vonda, hvar Diøfullinn og Hollvid eru jafnann ſamverkandi, ſo ad eg mꜳ hier uñ ſegia, þad ſem ad Chriſtur ſagdi Førdum Daga, uñ Fals-Spꜳmennena, ſem ad upprijſa mundu eptir ſijna Himnafør, Matth. 24. Ad af ſoddañ Andſkotans Gamni kunna i Villu ad leidaſt, jafnvel ef ſkie mætti, Utvalldir. Þad er ein ſtoor Heimſka, ad hlæa ad einum fyrir Syndir ſijnar; og enn þa þoott hann hafi þær drygt med Aſetningi, jafnvel þoott þad ſie nu almennilegt, ad kaſta einum þvilijku i Naſir, þar Menn ættu þo ad aumka Syndarañ, hvad meſt þeſs vegna, þvi þad ſteypir honum i hina meſtu Eymd, ſem ad er Guds Oblijda. Eñ erum vier þo ecki allir Syndarar? Og hvad brꜳtt

kañ

kann oss hid sama ad henda, ef Gud slær Hendinni af oss? Hvørt þeim er hvad mest bwid, sem henda Gaman af añars Slisum, i Stadiñ þess þeir ættu ad leidrietta hann med hoogværum Anda. O! Madur, þu sem stendur, siꜳ til ad þu fallir ecki, og ef þu kynnir i nockud þvilijkt ad rata, hvad miklu þyngri mun þa verda þinn Doomur bædi i Guds og Manna Augliti, sem ꜳdur hefur fellt Hꜳdungar Doom yfir þinn Broodur, þier kannskie saklausann, þvi hann stendur og fellur sijnum Herra, og mꜳttugur er Gud ad reisa hañ, eñ fella þig, so þu alldrei meir uppstandir. Nu er þetta ein stoor Mijnkun, og þo er þad eñ meiri Skom̃, ad færa ad einum fyrir þau Lijti edur Vansa, er hann fær ei vidgiørt, hvørt helldur þad er ꜳ Sꜳlu edur Lijkama, þvi sꜳ ed þad giørir, hann hædir ad Skaparanum, hvør ed giørdi bꜳda þꜳ eptir Villd sinni. Paulus skrifar: Seigir nockud Leyr-Kierid til Smidsins: Hvar fyrir giørdir þu mig so? Enn þa er sꜳ heimskari eñ Leyriñ, sem vill segia: Hvar fyrir mun Skaparinn hafa giørt þenna Mann so hꜳttadann? Þu Vitfyrringur, eru þad Packer þær, er þu Gudi gielldur, fyrir þad, ad hañ skapadi þig fagrann, enn hann liootann, so sem þu kallar; þig vitrañ, eñ hañ fꜳvijsañ, þig sniallann, enn hann Mꜳlhalltann? Edur segiest ecki Gud hafa giørt yckur bꜳda? Þu skynlaus Madur, þier er miklu verr farid enn hønum, Lijti hañs Lijkama munu ecki standa hønum fyrir þvi, ad hañ ei verdi ꜳ sijdañ lijkur JEſu Chriſti dijrdlegum Lijkama, hanns Einfelldni mun ei hindra Guds Utvalningu, ſem hefur kiorid ſier þad, ſem er heimſkulegt fyrir Monnum, ſo hann giordi Vitringana ad Haadi: Hanns Maal-Hellti mun ei baña honum ad lofa Gud med Englanna Twngu i Dijrdinni, og eckert af þeſſu mun varna honum Inngaungu i þa himneſku Jeruſalem; Eñ þu munt þar alldrei ad Eilijfu innkoma, nema þu ſtijngir wt þad Augad, ſem þig hneixlar: Og nu er þetta Tvent ſo Illt ſem þad er, eñ þad er eñ þo miklu argara, þegar einhvor Veralldar Sonur giorir Gis ad þeim, ſem bera Ok DRottins, hvoriu hellſt Nafni ſem heitir, hvort helldur þad er Faatækt, Heilſu-Breſtur, Offooknir vondra Manna, edur hvad annad ſem Gud leggur aa nockurn, hvor ed alleina kañ ad fella og reyſa, og eru ſo almeñilegir Veralldarinñar Doomar, ad þvilijkt hendi ſuma fyrer þeirra Synda Sakir; jafnvel þoott eckert viti þeir med þeim, nema Mannlegañ Breyſkleika, ſem bædi þaa og adra hendir; og giæta þeir lijtt ad þvi, er Frelſariñ ſagdi vid Læriſveinana, er friettu hann ad, hvort hañ, ſem blindur var boriñ, hefdi ſyndgad edur Forelldrar hañs: Eñ hann bleſſadur ſvaradi: Hvorki ſyndgadi þeſsi nie hanns Forelldrar, helldur ſo ad Guds Verk yrdi opinnber, Joh. 9. Villtu þa hlæa ad þvi, Gloopurinn Vitſtola? Villtu ſegi eg, giora Gis ad þvi, ſem hinn Alvijſi DRottinn giorir til Dijrdar ſier? Jaa, hañ ſagdi eñ þa, er hañ heyrdi um̃ þaa i Gali-

læa

lꜳ; hverra Bloodi ad Pilatus blandad hafdi ſamann vid þeirra Foorna Blood: Meinid þier ad þeſſir Galilæi hafi ſyndugri verid ødrum Galilæis, af þvi ad þeir lidu þetta? Luc. 13. Ney, eg ſegie ẏdur: Ad nema þier allir ẏdreſt, munud þier eins fyrirfaraſt. Og hvada Fꜳſinna er þad þa, ad brwka þad til Spotts og Athlꜳturs, ſem er af Gudi giort, til ad vekia i oſs Ydranena fyrir vorar eigiñ Syndir, er hid ſama, edur annad verra forþienad høfum, eñ þeir ſem Meñ hæda ad: Og i Sañleika, þad er ſo Omannlegt, og eg mꜳ ſegia Diøflinum lijkt, ad hafa þad ad Hꜳdi ſem Gud leggur a einn hønum til Reynſlu edur Sidboota, enn ødrum til Vidvørunar, ad valla mꜳ Ordum adkoma, og talar David um̃ þetta ſo ſem hid meſta Gudlevſi ꜳ þennann Hꜳtt: Þeir hafa Oſſookt þꜳ er þu hefſleigid, og giøra Søgur wt af þeirra Sorg er þu ſært hefur, Pſ. 69. Allir Chriſtnir Meñ vita þad, ad þeim byriar ad hafa hina meſtu Medaumkun med þeim ſm̃ Drottiñ hefur lagt ſiñ Kroſs a Herdar, og þar fyrir eru þeir lꜳngt frꜳ þvi, ad meiga Chriſtnir heita, ſem vilia auka Sorg þeirra med Spieſkap ſijnum og Athlꜳtri. Hvad eru þeir þa? Diøfulſins Børn og Helvijtis Eyrendsrekar.

Nu eru þetta Høfud-Skam̃ir ſem eg upptalid hefi: Enn hveriu Nafni ſkal eg þad nefna, er eg fyrſt um̃gat, ſem er, ad hæda ad einum, fyrir þad hann Gott giørir, og þad ad Ogudlegir Meñ fꜳ ei lockad hann til ad ſyndga med ſier? Eg vil ſegia:

Þar er eckert Nafn til: vilie eg ſegia þeir ſieu lijkir Illmeñſku Gydinga, er hæddu ad Chriſto, þa verdur þeim þo ſagt til Um̃bootar, þad ſem Paulus hafdi ſier til Affſokunar, er hann ſegier: Eg giordi þad i Ovitſku af Vantrw: Vilie eg jafna þeim vid Diøfulinn, og verdur þa ecki leingra jafnad enn til hanns, þa er þo þar um̃ ad ſegia, ad hann veit, ad hañ a eingrar Myſkunar Von: Enn þeſſir vita, ad aa hverium Tijma ſem hinn Ogudlegi ſnijr ſier fraa ſijnu Gudleyſi, og fremur Riettvijſina, þaa ſkal hann lifa og ecki deya, allra hanns Synda ſkal ecki ad eilijfu minnſt verda: Og þo æfa ſumir Menn þvilijkt Gudleyſi Ydrunarlauſt allt fram̃ i Daudann, hafa Gaman þar af, og meina litla edur einga Synd ad vera. O! þier hin Skynlauſu Børninn: Leggid af þvilijkann Daaraſkap, og laatid JEſu ſaaru Pijſlir kvelia i ydur Spottunarinnar Anda, þegar hann tekur til ad kitla ydur, ſo ei verdi þier ſijdann til Eilijfrar Skam̃ar, og Eilijfs Athlaaturs aa Landi Forſmaanariñar. Hvar fraa Gud vardveiti øll ſijn Børn i JEſu Nafni.

Þeir hrækia i þitt Andlit, miñ Herra Jeſu. I Devt. 25. Cap. var þad Straff lagt a hann, ſem ecki villdi uppvekia ſiinum Broodur Sædi, ad i hanns Andlit ſkylldi Foolkid hrækia. Adam var Broodir Drottinns, þvi hann verdur og Guds Sonur nefndur, Luc. 3. Hann gat einginn Børn eptir Guds Mynd, helldur ſiñi eigiñ og eptir Holldſins Villd og Mannſins Vilia, Joh. 1. Enn Jeſus hefur hønum Sædi uppvakid, þar vier erum i hønum endurgietnir til lifandi Vonar, 1. Pet. 1. og aptur Guds Erfingiar ordnir. Þo ſie eg, minn HErra, ad þu verdur hier ſtraffadur, ſo ſem hann, er ei villdi uppvekia ſijnum Broodur Sædi. So hefur Gud giørt þig ad Synd, ſem ecki varſt Synd, og þu ert ein Bølvan ordinn fyrir vorar Syndir, ſem ert Gud, bleſſadur um̃ Alldir Allda, ſo vier yrdum Bleſſan Guds i þier. Þa JEſus læknadi hinn Daufa og Blinda, þaa hrækti hann wt, Marc. 7. Hiaa Joh. 9. Cap. leſum vier, ad hann giordi Leyr af Hraaka ſijnum, og reid aa Augu hanns ſem blindur var borinn. O! HErra Gud, mun Soolinn nockurn Tijma hafa þvilijka Haadung ſied, edur ſo Vidurſtyggilegann Glæp, ad hann, ſem jafnvel med Hraaka ſijnum giørdi þad bert, ad hann Guds Sonur være, hvør ed græddi þaa blindu, hann verdur hier einn Almennilegur Hraaka-Stadur þeirra blindu Hunda, Pſ. 22. ſem hann um̃krijngdann høfdu? Um̃ Mariam Syſtur Aarons Høfud-Preſts, ſagdi Gud fordum: Hefdi Fadir hennar hrækt i Andlit henni, þa hefdi hun maatt ſkam̃aſt ſijn i ſio Daga, Num. 12. Þar med er meint, ad hefdi Fadirinn Ovyrdt hana fyrir Glæp nockurn, þaa hefdi hun maatt blygdaſt fyrir hønum nockra Stund: Hvad miklu framar, þar hun hafdi møglad a mooti DRottni Allsheriar? Þetta giefur mier ad Hugleida, ad Brwdur hins ædſta Høfud-Preſts Saalna vorra, hun hafdi meglad aa mooti Gudi og kaſtad hanns Bodordum a Bak ſier aptur, þvi hafdi hun til þeſs unnid, ad hrækt væri i Andlit henni, og ad hylia ſig fyrir Guds Naadar Augliti, ecki um Sio Daga einungis, helldur um alla Eilijfd Eilijfdaña. Enn uppaa þad, hun yrdi keypt undañ Hraakum Dioflanna i Helvijti, þa ſegier hennar Brwdgumi, Eſa. 50. Eg hulda ecki mitt Andlit fyrir Hraakunum: Sw Ritning er hier uppfylld, þvi hanns Dijrdarfulla Andlit, a hvørs Varir Naadinn er wthellt, hvort ad er þægilegt og miøg elſkulegt, hvert ad er fegra eñ allra Mañaña Sona, hvørs Augu ad eru ſkiærari enn Soolinn, þad verdur, ſegieg, afmyndad af Hraakum Ogudlegra Manna, ſo ad vor Mynd, ſwed af Hraakum og Saurendum veſtu Synda og Glæpa var ſo afſkræmd, ad hun vard ecki þveiginn nema med Guds Bloodi, ad hun yrdi þeſs verdug ad kyſſa Soniñ, ſo hañ yrdi oſs ecki reidur, Pſ. 2. Og vier þyrftum ei, fyrir Haadungar vors Ungdooms, ad ſtanda raudir af Svyrdingu, fyrir hinum Riettlaata Doomara aa ſijdarſta Deigi. J Opinnberingar Bookiñi og 3. Cap. ſegir Drottinn: Eg væri til Frids, þu værir heitur eda kalldur: Enn fyrir þvi, ad þu ert volgur, þa vil eg ſkirpa þier wt af mijnum Munni: Vier meigum þad med blwgum Munni jaata, ad vor Gudhrædſla er a Stundum ecki nema Velgia fyrir Gudi. Menn laat [illegible] dijrka Gud i hanns Muſteri, enn offra þo a Hæ[illegible]um Verolldiñi, eins og Juda giordi. Laan ſitt og Giæfu laataſt Menn Gudi Þacka, ſo ſem vera byriar, en færa þo Foornir Neti ſijnu margur hver, og giefa ſier Dijrdina og Forſiaa ſinni, enn ecki hinum lifanda Gudi, og giora Gis ad Naaunganum, ſem midur lijdur: Meñ ſegiaſt elſka Gud, enn margur hatar ſiñ Broodur, og þo fyrir litla Søk: Gudi laatunſt vier þioona, enn Mam̃on maa þo ecki ſinnar Þioonuſtu i miſſa: Lambſins Brwdkaup vilium vier ſitia, ef vier mættum þad vegna Akneytaña og Bwgardſins: So halltra Menn a baadar Sijdur med Preſtum Baals! hvilijk Velgia er nu ecki þetta nema midur ſie? Fyrir þeſſa Ohlutvendni i Guds Þioonuſtu, þa høfum vier til þeſs unnid, ad hann ſpijtti oſs wt af Munninum, i þad Dijkid ſem rijkir af Elldi og Brenniſteini: Þar fyrir er nu i JEſu allra-Helguſtu Aſioonu hrækt, hvör ed brunnid hefur af Gudoomlegri Elſku til vor, og þetta leid hann af hinum verſtu Synda-Þrælum. Siaaum nu til, ad vier ecki fyllum þenna Satans Flock i Andlegann Maata: Vor Samvitſka er ſo ſem Andlit Saalar vorrar, ſem er Brwdur Chriſti, tøkum oſs Vara, ad ei aſmyndum vier Aſioonu hennar med frwlum Hraakum Glæpa og Illgiorda. Chriſtur byggir i hreinni Samvitſku, þviad i henni lijſir Guds Andlit ſo ſem i føgrum Speigli: Þar fyrir ſegier Drottinn, Matth. 5. Sælir eru Hreinhiartadir, þviad þeir munu Gud ſiaa: Enn allir þeir ed Ydrunarlauſt fram̃fara i Syndum og Glæpum, og flecka þannig Samvitſku ſijna, þeir mættu ſijnaſt ad ſpijta Hrꜳkum i Andlit Drottinns. Gydingar þecktu ecki Jeſum er þeir frømdu Ohæfu þeſſa: Enn vier þeckium hann Chriſtnir Menn, hann er oſs fyrir Augum mꜳladur i ſijnu Heilaga Ordi, vier jꜳtum hañ ſañañ Gud ad vera: Vier erum i hanns Nafni ſkijrdir til Fyrirgiefningar Syndanna, vier medtøkum hañs Holld og Blood i Heilagri Kvølldmꜳltijd oſs til Myſkunar og Sꜳluhiꜳlpar: Vier vitum ad hann er uppfarinn i Hædirnar, og hefur Mønnunum Gꜳfur giefid, og ſendt ſiñ Anda til ad ſañfæra Heimiñ um̃ Syndina og um̃ Riettlætid og um̃ Doominn; og ſkylldum vier nu giøraſt Lagsmeñ hiñar Vantrwudu Kynſloodar, til ad hrækia i Andlit JEſu ad niju, þar hañ ſitur til Kraptarins hægri Handar, þa er oſs øllu midur farid eñ þeſſum blindu Gydingum. Þeſsi Diøfuls Samkunda lætur ei hier med bwid, helldur auka þeir Smꜳnina med Hoggunum, og ſlꜳ Jeſum i hanns Andlit, ſegier Textiñ: Þar um̃ ſpꜳir Drottinn, Eſa. 50. ſegiandi: Eg liet i Tle miñ Lijkama þeim er mig ſloøu, og mijnar Kinnar, þeim er mig reittu. Þad var Sidvani hiꜳ Gryckium, ad nær Þrælum var Lauſn giefinn, þa voru þeir Pwſtrum ſlegnir, i ſijnar Aſioonur, eñ JEſum, allrar Veralldariñar Lauſnara, ſlꜳ þeſsir Ogudlegu Skꜳlkar Kiñ-Heſtum: Enn med þeſsari ſinni Þræls-Mynd, hefur Frelſarinn wtvegad oſs eilijfa Lauſn af Þrældoomi Syndarinnar og Diøfulſins: Þar fyrir ættu Chriſtnir Menn þeſs miñugir ad vera, ad gieſa honum ecki Þwſtur med Ogudlegum Verkum. Eg hefi ſett mitt Andlit ſo ſem Tinnu-Stein, ſegier hiñ Utvaldi Guds, Eſa. 50. Hvar med hañ teiknar ſijna Oſigrandi Poliñmædi i Pijnuñi, ad hann hafi ei vikid ſier undañ Hoggum Ogudlegra Manna, helldur enn þa eitt Biarg er ſlegid: Eñ þad er grætlegt til ad vita, ad JEſu Þwſtur, er hann ſaklaus þoldi; jaſnvel fyrir þa er ſloou hann, þau ſkuli ei vinna a eitt Ydrunarlauſt Hiarta, meir enn a einn Tinnu-Stein, og þad er hverium Demant hardara.

Þeſsir lemia JEſum med Haröwd ſinni, med hvorri þeir og ſafna ſier Reidi a Degi Reidinnar og Guds Riettlætis-Dooms, um hveria Paulus ſegier: Ad þeir Kroſsfeſti Chriſtum ad nyju, og Sættmaalans Blood Almennilegt halldi, med hvoriu ad Syndarinn er Endurkeyptur, Ebr. 6. Þeir giefa og JEſu Þwſtur þwng, er heyra hanns Ord med daufum Eyrum og forſmaa hanns Þienara, er boda þeim Veg Fridarins, og leggia þeim Hædungar til fyrir hid beſta Verk, ſem er Aſtundan þeirra Sælar-Gagns, fyrir hvert þeir ættu þo Tvofalldlegs Heidurs verdugir ad vera eptir Paals Bodi. Þetta var hanns Sok, hvar fyrir hann var ſleginn af Gudlauſum Monnum, ſem er þeirra HErra. Enn ſegier hann ecki: Hvor hañ forſmaair ydur, hann forſmaair mig: Enn hvor mig forſmaair, hann forſmaair þann er mig ſendi. Sva eru þau Dæmi ad ſonnu, ad Guds Þienarar

Hogg-

Høggum ſætl af ſijnum Tilheyrendum, jafnvel þoott þau ſieu allt ofmørg; Enn ſumum ætla eg ad opt hamli meir Otti enn Giædſka, ad þeir muni giefaſt, er hugſa þad ſama um̃ Preſt ſinn, er Bileam ſagdi vid Øſnuna Fordum, er hun ecki vogadi ad raadaſt aa Engilinn, er ſtood aa Veiginum fyrir henni: Væri nu Sverd i Hendí mier, þa mundi eg drepa þig. Taki Menn ſier þvi Vara fyrir ſlijku, þvi hvør hann ſnertir Guds Trwlynda Pienara med Heiptar Hug edur Hendi, hann ſnertir Guds Auga-Stein. Þeſſa Hædni, þeſſa Hraaka, þeſſi Høgg og Sløg aariettudu Gydingar med enn þa meiri Haadungum: Þeir byrgdu hañs Andlit og ſøgdu: Spaa þu oſs Chriſte; Hvør er ſaa þig ſloo? Þeir viſſu ad Foolkid hafdi ſagt: Spaamadur mikill er aa medal vor uppriſinn, og Gud hefur vitiad ſijns Foolks, Luc. 7. Enn nu vilia þeir med þeſſari Smaanarlegu Atferd kieſia þeſſa Almwgans Meiningu: So maa nu Spekinn Riettlætaſt af ſijnum Sonum, Prov. 8. JEſus var hin eilijfa Spekinn Guds, og i hønum bigggu allir Fiaarſioodir Vitſkunnar, Col. 2. Enn hier verdur hann ſo ſem einn Daari wtleikinn, og ſo ſem eina Leika-Fælu er med hann høndlad: Þad var Venia, ad þegar einn blygdadiſt fyrir ødrum, þa huldu þeir Hofud ſitt, ſo ſem Rebecka, er hun ſaa Jſaach gaangandi a Akrinum: Enn hvad bar þier til Blygdunar, Drottinn minn, fyrir hvørium øll Skiepnañ a Blygdun ad bera, þad þeir Blygd-

unnarunarlauſu Skꜳlkar huldu Hofud þitt: Vier vorum til Skam̃ar ordnir, og hofum byrgt vor Hofud med Juda; þvi ollu Syndir vorar, ſem adſkilia oſs milli vors Guds og vor, ad vier mꜳttum ecki Guds blijda Auglit ſiꜳ. En̄ hvad hafdi þeſsi giørt, þar hann var Flecklaus, Hreinn og Heilagur, og frꜳſkilinn Syndurunum? Ebr. 7. Þegar Adam hafdi ſyndgaſt, þa ſkijldi hañ ſier i Gardinum, þvi Syndinn gat ei leynt hanns Blygdun: Enn uppꜳ þad, ad hañ og allt hanns Hyſki, þyrfti ei ſijn Eilijflega ad ſkam̃aſt, þa er Jeſu blijda Andlit hulid, ſem þo upplijſir þa Himneſku Jeruſalem. Þeir ſem til Dauda dæmdir voru, og hvorium Konungurinn reidur var, þeir voru byrgdir, ſo ad ecki ſæu þeir hanns Andlit: So giørdu Aſsveri Þienarar vid Haman Fordum, Eſt. 7. Þad mætti og ſegia, ad Gud Fadir hafi lꜳtid ſijns Eingietins Sonar Aſioonu byrgia, þegar hann var honum reidur fyrir uppꜳlagdar Syndir, og hann hafdi ꜳlyktad ad giefa hann i Daudann fyrir oſs. En̄ fyrir þeſsa Skijlu þijns Andlitis, hefur þu Drottinn minn i burt-tekid þa Skijluna, ſem fyrir vorum Augum var, þegar vier ecki þecktum Gud, og ſkyniudum ecki hvad hanns Andi var, hver Skiilann ad enn nu hꜳngir fyrir Augum veſællra Gydinga, ſo ad ſiꜳandi þa ſiꜳi þeir ecki, og heyrandi þa heyri þeir ecki, Rom. 11. Þar fyrir ſiꜳum nu til, Chriſtnir Men̄, ad vier, ſem betur upplijſtir erum enn Gydingar, ad vier gaungum

Forſiaallega, ſo ſem aa Degi, og afleggium Verk Myrkranna, fylgium ecki Dæmum þeirra Spottaraña, er ſegia: Hvar er Dagur hañs Tilkomu? Þeir ed ſiaa eirn Nakeñ, og klæda hañ ecke, Hungradañ, og metta hañ ecke, Þyrſtañ, og giefa honum ecke ad drecka, og hylia ſig þañig fyrer ſijnu eigenn Hollde, Þeir byrgia JEſu Andlit, þvi hañ vill ſegia aa Efſta Degi: Hvad þier gierdud ecki Einum af þeſſum mijnum minnſtu Brædrum; þad gierdud þier mier ecki; og þa munu þeir ecki byrgia hanns Aſioonu, þvi þeir munu ſiaa hann, er þeir ſtungid hafa, og hann þaa: Enn Haalſunum munu þeir ſegia: Byrgid oſs, og Fiollunum: hrinied yfir oſs. Þeir ed draga Syndir ſijnar i Hlie fyrir Gudi, og þær ecki jaata vilia, þeir hylia og JEſu Andlit, ſo hann vill þeim ecki Naadugur vera. O! Mañeſkia, hver ert þu ſem þad hyggur, ad þu faair hanns Augu blyndad, ſem eru Þuſundſiñum ſkiærari enn Soolinn? Edur ſett honum Brillur aa Naſir, ſem grant ſier hvad i Myrkrunum er hulid? Edur mun hann ecki ſiaa ſem Augad hefur ſkapad, edur heyra ſem Eyrad hefur plantad? Dyl ecki Saar þijn fyrir hinum gooda Meiſtara, ſem fyrir þau Kraankdæmi er hann bar, og þau Orkumſl, er hann a ſig hlood, kañ betſt ad græda allar vorar Meinſemdir: eñ Mañeſkiañ er ſo faavijs, eins og Smaa-Born; Ef þau ſiaa Voda nockurn, þa byrgia þau fyrir Augu ſier, og meina ad þeim ſie einginn Haaſki buinn, ef þau ſiaalf eckert ſiaa.

So erum og vier, ſem ſiáum i giegnum Fijngur vid ſiálfa oſs, og fyrirgiefum oſs ſiálfir marga Hluti, ad vier meinum þad verdi þa ſo álitid i Himnunum. Eñ hvad er ſlijkt annad eñ ad ſmyrja Kaun ſijn med Purpura-Farfa, hvor þo eru ſivlinn og rotinn þar undir? Þvi hann ſem a Stoolnum ſitur, hañ dæmir ecki eptir þvi ſem hanns Auga ſier, og ecki ſo ſem hanns Eyra heyrir. Játum þvi Drottni Misgiørdir vorar med David, þa mun hann fyrirgiefa oſs þær. O JESU, allrar Nádar og Myſkunar-Bruñur! Lyk þu upp Augunum vorum, ad vier þeckium vor Afbrot, og drøgum ei Dulur á vora Blygdan; Lát oſs kannaſt vid, ad vier ſieum naktir og høfum alls Þorf: So, þegar vier á Dégi alls Hollds, ſkulum byrtaſt fyrir þijnum Doomi, ad vier þa ei verdum naktir fundnir. Fyrir þa miklu og Oforþientu Skom̃, er þitt Andlit hulid hefur vorra Blood-Skam̃a vegna, þá vyrdſtu ad hylia vorar Misgiørdir, á þeim ſtránga Dégi, og fær oſs i eitt fagurt Klædi, ſo ad Blygdan vors Fatleyſis ecki Opinnber verdi: Já, einn hvijtann Skrwda, ſem fágadur ſie i þijnu Bloodi, Þu Saklauſa Guds Lamb, ſem Veralldarinnar Syndir borid hefur. Þier med Fødur og Heilögum Anda, ſie Speki og Kraptur, Dijrd og Velldi um̃ Alldir Allda, Amen.

* * * * * *

* * *

Fioorda Midvikudags Predikun i Føstu.

Textinn.

ÞA tooku nockrir ad ſpijta a hann, i hans Aſioonu, og børdu hann med Knefum; enn Þienararnir, og þeir Menn ſem hielldu Jeſu, daarudu hann og ſloou, og byrgdu hans Aſioonu, og ſloou hann med Knefum, ſpurdu hann og ſøgdu: Spaa þu oſs, hvør er ſaa þig ſloo? Og margt annad Haaduglegt ſøgdu þeir vid hn̄.

Og ſtrax umm Morguninn, er Dagur var, ſøfnudunſt ſamann og hielldu Raadſtefnu allir Ædſtu Preſtar med Ølldungum Lijdſins og Skriftlærdum, og þar ad auk øllu Raadinu, mooti Jeſu, ſo ad þeir glæti hønum i Hel komid. Og leiddu hann upp fyrir ſitt Raad, og ſøgdu: Ef þu ert Chriſtur; ſeig oſſ þad? Og hann ſagdi til þeirra: Ef eg ſegie ydur þad, þa trwid þier þvi eigi, enn ef eg ſpyr ydur, þa ſvarid þier mier eigi, eda laatid mig lauſann. Nu hiedann i fraa man Mannſins Sonur ſitia til Hægri Handar Guds Kraptar. Enn þeir ſøgdu allir: Ertu þa Guds Sonur? Hañ ſagdi þa til þeirra: Þier ſegied þad, Eg em hañ. Þa ſøgdu þeir: Hvad þurfum vier nu Vitnisburdiñ leingur, vier ſiaalfir heyrdum þad af hañs Muñi. Og allur ſa þeirra Skari ſtood upp og bundu JEſum, og leiddu hañ i burt fraa Caiphas, og i Þijng-Hwſid, og Ofurſelldu hañ Landsdoomaranum Pontio Pilato, eñ þad var ſnem̃a Morguns.

Þa er Judas, ſa er hañ hafdi for=raadid, ſaa þad hañ var til Dauda dæmdur, ydradiſt hañ þeſs, og færdi aptur þeim Ædſtu Preſtum og Olldungum þa Þriaatyger Silfur=Peninga, og ſagdi: Syndgad heſi eg, ad eg forraed ſaklauſt Blood. Eñ þeir ſøgdu: Hvad kiemur þad vid oſs? Siaa þu þar fyrir. Og hañ ſnaradi þeim Silfur=Peningum i Muſterid, ſkundadi þadañ, gieck i burt og hengdi ſiaalfañ ſig. Eñ þeir ædſtu Preſtar tooku Silfur=Peningana, og ſøgdu: Eigi hæfir ad vier laatum þa i Guds Kiſtuna, þviad þad er Bloods Verd. Eñ þeir hielldu eitt Raad, og keyptu med þeim Leyrſmids=Akur, framandi Moñum til Greptrunar. Fyrir þad er ſa Akur kalladur Bloods=Akur, allt til þeſſa Dags. Þa er uppfyllt hvad ſagt er fyrir Jeremiam Spaamañ, ſegiandi: Þeir tooku þa Þriaatyge Silfur=Peninga, er hiñ ſeldi var med betaladur, hvørn þeir keyptu af Jſraels Børnum, og hafa gefid þa fyrir Leyrkiera=Smids=Akur, eptir þvi ſem Drottiñ hafdi mier bodid.

Og Høfud=Preſtarnir og Olldungarnir geingu ei ſiaalfir iñ i Þijng=Hwſid, ad þeir ſaurguduſt eigi, helldur ſo þeir mættu neyta Paaſkaña. Pilatus gieck þa wt til þeirra, og ſagdi: Hvøria Akiæru færid þier i giegn þeſſum Mañi? Þeir ſvørudu og ſøgdu til hañs: Ef þeſſi væri ei Illrædis=Madur, þa hefdum vier eigi i Hendur feingid þier hañ. Þa ſagdi Pilatus til þeirra: Takid þier hañ þa og dæmid eptir ydrum Løgum. Gydingar ſøgdu þa til hañs: Oſs leifiſt ecki ad Lijflaata nockurn, ſo ad þad Ordid JEſu uppfylltiſt, er hañ ſagdi: Teiknandi þar med, hvørium Dauda hañ ſkylldi deya. Eñ JEſus ſtood frañi fyrir Landsdoomaranum. Eñ þeir tooku ad aaklaga hañ, og ſøgdu: Þeñañ fiñum vier ad hañ fraaſnijr Foolkinu, og fyrirbijdur Skatt ad giefa Keyſaranum, og ſegier ſig ad vera Kongiñ Chriſtum. Þa gieck og i añad Siñ Lands-Doomariñ Pilatus, kalladi JEſum, og ſagdi til hañs: Ertu Kongur Gydinga? JEſus ſvaradi: Talar þu þad af ſiaalfum þier, eda hafa adrir ſagt þier þad uñ mig? Þa ſvaradi Pilatus: Er eg nockud Gydingur? Þijn Þiod og Kieñimaña Høfdingiar ofurſeldu þig mier; Hvad hefur þu giørt? JEſus ſvaradi: Mitt Rijki er ei af þeſſum Heimi, ef ad mitt Rijki væri af þeſſum Heimi, þa mun du mijnir Þienarar ſtrijda þar fyrir, ſo ad eg ofurſeldiſt ei Gydingum, eñ nu er mitt Rijki eigi þadañ. Þa ſagdi Pilatus til hañs: Ert þu þo ſamt Kongur? JEſus ſvaradi, og ſagdi til hañs: Þu ſegier þad, eg em og Kongur; Til þeſs er eg fæddur og i Heimiñ komiñ, ad eg beri Vitni Sañleikanum, og hvør hañ er af Sañleikanum, ſaa heyrir mijna Rødd. Pilatus ſagdi til hañs: Hvad er Sañleikuriñ? Og þa hañ hafdi þetta ſagt, gieck hañ vt aptur til Gydinga, og ſagdi til þeirra Yppurſtu Preſta og til Lijdſins: Aungva Søk fiñ eg med þeſſum Mañi. Og Høfud-Preſtarnir aakløgudu han̄ hardlega. Og ſem han̄ aaklagadiſt af þeim Ædſtu Preſtum og Ølldungum, ſvaradi han̄ aungvu. Pilatus ſpurdi han̄ aptur ad, og ſagdi til hn̄s: Svarar þu aungvu? Heyrir þu ecki? Siaa, hvørſu hardlega þeir aaklaga þig. En̄ JEſus ſvaradi hønum aungvu framar til nockurs Ords, ſo ad Landsdoomarin̄ undradiſt þad nærſta. En̄ þeir voru þeſs aakafari, og ſegdu: Han̄ hefur uppæſt Foolkid, med þvi han̄ hefur kiendt aa øllu Gydingalandi, og hefur tiltekid i Galilæa, allt hijngad. En̄ er Pilatus heyrdi Galilæam nefnda, ſpurdi han̄ ad; Hvørt hn̄ væri ein̄ Galilæari? Og er han̄ fornam, ad han̄ var undir Herodis Velldi, ſendi han̄ han̄ burt til Herodem, ſem ein̄in̄ var aa þeim ſømu Døgum i Jeruſalem. En̄ er Herodes ſaa JEſum, vard han̄ nærſta gladur, þviad han̄ hafdi fyrir laungu gyrnſt ad ſiaa han̄, af þvi han̄ hafdi margt heyrt af hønum, og han̄ vænti ad han̄ mundi ſiaa eitt Teikn af hønum, og adſpurdi han̄ aa marga Vega, en̄ han̄ ſvaradi hønum aungvu. En̄ Kien̄iman̄a Høfdingiar og Skriftlærdir, ſtoodu og aaſøkudu

han̄

hañ hardlega, enn Herodes med ſijnum Strijds-Møñum forſmædi hañ og ſpottadi, færdi hañ i hvijtt Fat, og ſendi hañ aptur til Pilatum. Og æ þeim Deigi urdu þeir Pilatus og Herodes Vinir aptur, Þviad ædur voru þeir Ovinir ſijn a milli.

Eñ Pilatus ſamañkalladi Preſta-Høfdingia og Høfudsmeñ og Lijdiñ, og ſagdi til þeirra: Þier hafid þeñañ Mañ til mijn haft, ſo ſem þañ er fræſnijr Foolkinu, og ſiæid, eg hefi yfirheyrt hañ hier fyrir ydur; og æ þeſſum Mañi fiñ eg aungva af þeim Søkum, þar uñ þier klagid hañ, og ei helldur Herodes, Þviad eg ſendi ydur til hañs, og ſiæid, eckert er af hønum giørt þad Dauda ſie verdugt, fyrir þvi vil eg refſa hønum og læta hñ lauſañ.

Enn æ Hætijdar-Deiginum hlaut Lands-Doomariñ, eptir Veniu, Foolkinu lauſañ ad læta eirn Bandingia, hvørn hellſt þeir villdu, og eptir hvørium þeir beidduſt. Eñ þa hafdi hañ eirn Nafnkiendañ Bandingia framar ødrum, ſa ed Barrabas hiet, med Upphlaups-Møñum bundiñ, hvørier i Upphlaupinu høfdu Vijg uñid. Sem þeir voru til ſamans komnir, ſagdi Pilatus til þeirra: Þad er ydar Sidvenia, ad eg giefe ydur eirn lauſañ aa Paaſkum; Og Foolked kalladi upp, og took til ad bidia, ad hañ villdi giora ſem hañ væri vanur. Eñ Pilatus ſvaradi þeim og ſagdi: Villied þier ad eg giefi ydur nu Gydinga Kongiñ lauſañ? Hvorn villied þier ad eg giefi ydur lauſañ, Barrabam eda JEſum, ſem kallaſt Chriſtur? (þviad hann viſſi vel ad Høfudpreſtarnir høfdu af Øfund ofurſellt hañ). Og ſem hañ ſat aa Doom-Soolnum, ſendi hañs Hwsfrw til hañs og liet ſeigia hønum: Haf þu eckert ad giøra med þañ Riettlæta, þviad margt hefi eg lidid i Dag i Draumnum fyrir hañ. Eñ þeir Ædſtu Preſtar og Ølldungar riedu Foolkinu og eggiudu, ad þad ſkylldi bidia ad hañ giæfi þeim miklu helldur Barrabam lauſañ, eñ JEſum ſkylldu þeir deyda. Þa ſvaradi Lands-Doomariñ Pilatus, og ſagdi til þeirra; Hvorn af þeſſum Tveimur villied þier ad eg laati ydur lauſañ? Þa kalladi upp allur Hoopuriñ, og ſagdi: Tak burt þeñañ, og gief oſs Barrabam lauſañ. Þa ſvaradi aptur Pilatus, kalladi og ſagdi til þeirra, og villdt JEſum lauſañ laata: Hvad villed þier þa ad eg ſkuli giøra vid Jeſum, af hvørium ſagt er, ad hañ ſie Chriſtur Kongur Gydinga? Eñ þeir kølludu þa allir aptur upp, og ſøgdu: Kroſsfeſtiſt hañ, Kroſsfeſtu hann. Þa ſagdi Lands=Doomariñ eñ i Þridia Siñ til þeirra: Hvad Illt hefur þa þeſsi giørt? Aungva Dauda-Søk fiñ eg med hønum, fyrir þvi vil eg hegna hønum, og laata hañ lauſañ. Eñ þeir kølludu þvi meir, ſegiandi: Kroſsfeſtiſt hañ, Kroſsfeſtu hañ. Og allir kølludu aptur, ſegiandi: Eigi þeñañ, helldur Barrabam. Eñ Barrabas var eirn Ræningi, hvør ed var fyrir Upphlaup og Mañſlag, er ſkied var i Borgiñi, iñſettur i Faangelſi. Og þeir ſtoodu þvi faſtara þar a med miklum Hlioodum, oſkandi þad ad hañ yrdi Kroſsfeſtur, og þeirra Hliood og Høfud=Preſtañá tooku yfir.

Þa took Pilatus Jeſum og Hwdſtrykti hañ, eñ Strijdsmeñ Lands=Doomarans tooku hañ, og leiddu hañ med ſier iñ i Þing=Hwſid, kølludu ſamañ og ſøfnudu ad hønum øllu Lidinu, og afklæddu hañ, og færdu hañ i eina Purpura=Kaapu, og fl-

ettu

ettudu eina Coronu af Þyrnum, og ſettu hana a hañs Høfud, og Reyr i hañs hægri Hønd, og beigdu Knie fyrir hønum, ſpiødu hañ og tooku ad heilſa hønum, og ſøgdu: Heill ſiertu Konungur Gydinga, og gaafu hønum Pwſtra og hræktu aa hañ, tooku Reyriñ, og børdu uñ hañs Høfud, fiellu a Knie og tilbaadu hñ. Þa gieck Pilatus wt aptur og ſagdi til þeirra: Siaaid, eg leidi hañ nu wt hingad til ydar, ſo ad þier vitid þad eg fiñ aungva Søk med hønum. So gieck JEſus wt, berandi Þyrni-Coronu og Purpura-Klædid, og hañ ſagdi til þeirra: Siaaid Mañiñ. Þa er Kieñimaña Høfdingiarnir og Þienararnir ſaau hañ, kølludu þeir og ſøgdu: Kroſsfeſtu, Kroſsfeſtu. Pilatus ſagdi til þeirra: Takid þier hañ og Kroſsfeſtid, þviad eg fiñ aungva Søk med hønum. Þa ſvørudu hønum Gydingar: Vier høfum Løg, og eptir vorum Løgum aa hañ ad deya, þviad hañ giørdi ſig ſiaalfañ ad Guds Syni.

Exordium.

Gud rædur, enn Mennirnir þeinkia, ſegir i hinum Fornkvedna Ordshætti. Hinn Alviſi

Hin-

Himins og Jardar DRottinn auglyſti ad ſønnu Maatt ſinn og Speki i þvi, ad hann giørdi alla Hluti af aungvu: Enn þo maa þad ſynaſt øllu meira, nær hann giørir hina beſtu Hluti af hinum verſtu. Brædur Joſephs ſelldu hann i Þrældoom Jſmaelitum, Gen. 37. Þad var illt Verk: Enn þad ſama giørdi þo Gud hønum til Uppreiſtar i Pharaonis Hwſi, og ſo þeim og øllu Hyſki þeirra til Biargar i Hwngurs-Neydiñi; So þad er ſatt ſem Paulus ſegir; Ad þeim ſem Gud elſka, þeim hiaalpi aller Hlutir til hins Gooda, Rom. 8. Hverſu ad Ogudlegir Judar høndludu med hid ſaklauſa Guds Lamb JEſum, þad er kunnugt af þvi, ſem Gudſpiallameñirnir hafa ritad eptir ſig laatid, og er þad ecki hid minnſta af þvi, ad þeir hrøktu hann bundinn fraa einum raangláatum Doomara til annars, fra Kieñivalldinu til Pilatum, fra Pilato til Herodem, og fraa Herode til Pilatum aptur. Enn þoott ad þetta væri giørt af þeim til hinnar meſtu Haadungar, ad hann ſkylldi ad Widundri verda fyrir øllum Mønnum, þa hefur Gud giørt þad hønum til hinnar meſtu Vegſemdar, ſo ad hanns bleſſada Sakleyſi yrdi hvervetna kunnugt; Þvi eptir alla þeirra Ranſookn kvadſt Lands-Doomarinn aungva Dauda-Sok med hønum ſiña, ecki helldur Herodes, þoott hann ſendi ſiaalfa þa med hønum til hanns, og hier ad auki hefur Frelſarinn þetta þola viliad, ſijnum Børnum til Eptirbreitnis, ad þeir ecki ſkori ſig undann ad lijda nockud þvilijkt med hon-

um e.

um, þar hann leid allt þetta fyrir þau, ad Men̄ ecki meini, ad ſier hæfi ad tala, þar ſem hann þegir; ad Þrællinn ei ſkuli giallda Illu Illt, þar ſem Herrann lijdur Saklaus. Þo DRottinn hefdi ſkipad oſs alleina ad lijda Oriettinn ſinna vegna, þa værum vier ſkylldugir til þeſs, jafnvel þoott eckert hefdi hann ſiaalfur þolad: Hvad þa mikiu helldur þar hann hefur giefid oſs Eptirdæmi, ad vier gaungum i hanns Footſpor, ſo ſem Petur vottar, 1. Pet. 2. Eg vil aan leingri Inngangs af Textanum i þetta Sinn Tvent hugleida. 1. Hvernig Herodes og hanns Hof-Foolk breitti vid JEſum. 2. Hvad han̄ lijda maatti i Pijng-Hwſinu. Veit þu oſs til þeſsa Naad þijna, goodi Gud, ad vier þetta ſo faaum hugleidt, ad oſs ydri Synda vorra, er þinn Eingietinn Son kvalid hafa; Bænheyr þad fyrir JEſum Chriſtum, Amen.

Utleggingin̄.

FYrſt heyrum vier, ad Herodes hafi ordid miog gladur vid, er hann ſaa JEſum, ſokum þeſs, ad hann hafdi heyrt margt af honum. Einginn Efi er aa þvi, ad Herodem hefur eitthvad grunad um̄ DRottinn, þad hann mundi vera odruvijſi en̄ adrir Menn, og þokt þær Sogur undarlegar, ſem af honum baaruſt; En̄ ecki giefur hann ſier Stundir til, ad ranſaka þetta framar: So ſkiedur aa ſtundum enn i Dag medal ſyndugra Manna: Menn vilia ad ſonnu heyra JEſum med þvi eina Eyra, þvi vier hofum heyrt ſagt mikid af honum i hañs Ordi; Eñ ad liꜳ honum bædi, þykir oſs mikid fyrir: Vier vilium heyra hann ſegia: Komid bleſſud Börn mijns Fodurs, og eigniſt þad Rijkid, ſem ydur er fyrirbwid frꜳ Upphafi Veralldar. Enn þetta: ad vier ſkulum taka uppꜳ oſs Kroſsinn, og filgia honum eptir, þad vilia Menn ecki heyra: Vier vilium heyra af honum, ad hann ſie kominn i Heiminn, ſynduga Menn Sꜳluhoolpna ad giora; Eñ þetta: Þier kunnid ecki undir eins ad þiona Gudi og Mamona, þad ſturlar Hiarta vort: Vier vilium filgia honum uppꜳ Fiallid, og ſiꜳ Teikniñ eins og Herodes og mettaſt af Braudunum; Enn þegar Menn koma aptur ſamañ i ſiñi, þad er i Veralldarinnar Samkundu, þa þrꜳttar Holldid vid hann, og vill ecki trwa nema þad Teikn ſiꜳi, eins og Gydingar giordu. Hvad velldur þeſsu? Hiñ fagri Dans Herodiadis Dottur, hiñar ſꜳrꜳdu Veralldar, ſem Mannenum kiemur til ad Hꜳlshöggva Baptiſtam, ſo ad Hroopandans Rödd i Eydimörkinni veki ecki hiñ gamla Adam, ſem nu er ad ſofnu Ellimoodur og Syfiadur undir Heyrn Guds Orda, eñ þo Kaſkur og Ern til allra illra Verka, og vill ecki heyra Ord þeſs, er ſagdi: Ad allt Holld ſie Hey, og allur þeſs Goodi, ſo ſem Bloomſtur Akurſins, Eſa. 40. og hennar Hof-Menn vallda þvi, ſem kienna oſs, ad dꜳra Chriſtum med Herode, og nꜳlægiaſt hann med Vörunum, jafnvel þoott Hiartad ſie lꜳngt þar frꜳ. Þeſsir eru: Agyrnd, Öfund, Loſti, Agg, Reidi, Hat-

Hatur, Tviijdrægni, Hofmoodur, Flꜳttſkapur, er daglega þioona undir hina Syndumſpilltu Nꜳtturu, med Fyſn Augnanna og drambſomu Liijferni; Þegar einhvør af þeſſum leikur fyrir oſs, þa gleymum vier þvi fullſkioott ſem vier heyrt høfum af JEſu, og øllu þvi, ſem oſs er um̃ hann kiennt, og vier leſid høfum, þad ſnijſt ꜳ Stundum uppi Dꜳraſkap og DRottins Svik, þar vorar Athafnir ſambiooda ſo lijtt vorri Jꜳtningu og vorum Skijrnar Sꜳttmꜳla, hvar vier afneitudum Diøflinum og øllum hanns Verkum. Hyggium ad þeſſu, Chriſtnir Menn, og leitum ecki ad Chriſto i hanns Ordi til Skiemtunar oſs, helldur til Uppfrædingar: Spur ecki eptir hønum i Dæmafroodum Æfinntijrum, helldur i Heilſuſamlagum Lærdoomum: Gyrnunſt ecki JEſum ad ſiꜳ i hanns Ordi med Herode til Forvitnis, helldur med Simeone til Hiꜳlprædis: Ecki med Herodis Villdarmønnum, er ſpottudu hann og villdu ei trwa, helldur med Abraham og hanns Heima-Foolki, jꜳ ed trwdi Gudi i Voninni þar ed einginn var Von til, og þad vard hønum til Riettlætis reiknad. Vilier þu nockud Nijſtꜳrlegt hafa, þa leita ecki eptir nijum Kienningum i heiløgu Guds Ordi, þvi þad er alltijd hid ſama, helldur leidriett þinn Lifnad af Heyrn Guds Orda, þvi eckert er ſo nijtt ſem þad, ad þu verdir Goodur af Vondum, og þitt Hiarta Kiøtlegt af einu Stein-Hiarta, og ad þu Jklædiſt nijum Mahi, ſem eptir Gudi er ſkapadur, en̄ afleggir hiñ Gamla, er ſig fordiarfar i Gyrndum Villudoomſins: Betra ſo þig, og þitt Framferdi a Guds Veigi, Dag eptir Dag; So hefur þu alltijd Eitt Ødru nijrra.

Su var hin Ønnur Ordſøk til Kiæti Herodis; þad hann meinti ad hafi mundi ſiaa eitthvort Teikn af honum: Hefdi ecki Gud verid i Chriſto, þa hefdi þad mætt ſtoorum efla Kvol hañs, ad þeſsi Hæd Fugl ſkylldi nu hid fyrſta fara ad leita eptir Teikni af honum, þar hann hafdi giort ſo morg Teikn og Stoormerki i hanns Rijki. Þu Refur, voru þad Þackir þær, er þu ættir ad kunna DRottni, fyrir allt þad Gott, er hann hafdi giort Þegnum þijnum? Trwad hefur Herodes þvi, ad JEſus hafi giort Kraptaverk, þvi hann giordi ſier Þænka af þeſſari Ordſøk, ad Johannes mundi upp aptur riſiñ vera; ſamt bidur hañ hann þo um̃ Teikn ad nyju. Þeſsi er Illſku Kraptur Diøfulſins, ſem i Vantrwnni verkar: Gydingar ætu þau Braudinn og Fiſkana, ſem JEſus bleſſadi, og viſſu ad hann var kominñ yfir um̃ Siooinn fyrir utañ Feriu, ei ad ſijdur ſøgdu þeir i Samkundun̄i Capernaum: Hvada Teikn giørir þu, ad vier ſiaum̃ þad og trwum þier? Þeir ſaau hañ reka wt Diøful þañ er dumbi var, og Øſkudu þo Teikns af Himni. Kieñimeñirnir høfdu Spaadoomana, og viſſu Ritningarnar, ad ei ſkylldi Velldis-Spijrann takaſt fraa Juda, og ecki Doomarinn fraa hañs Footum, fyrr enn Silo kiæmi, og jaatudu þegar Silo dæmaſt ætti, ad ecki hæfdi þad ad þeir dæmdi nockurn; Samt hroopudu þeir: Kroſsfeſtu hann, kroſsfeſtu hann; Og er Dioſulliñ alltijd ſiꜳlfum ſier lijkur eñ þa i Dag; Þvi hvad giora þeir, ſem heyra Guds goẏda Ord, og añadhvort trwa þvi ecki, edur lifa ſo ſem þar væri ecki eitt Ord ſatt i: Og ſo ſem Iſaac þooktiſt vita, ad þad væri Rodd Jacobs, ſem hiꜳ honum var, enn hann þeinkti Skinniñ væru Hønd hins Frumgietna Sonar ſijns Eſau; So lꜳtaſt Menn ad ſønnu þeckia Rauſt DRottins, enn bera ſijnar Athafnir lijtt ſamañ vid þad hañ bijdur, og ſumir eru eins heimſkir og Judar, ad þeir ſpyria eptir Kraptaverkum: Eñ þeim byriar ad vijſa til Moyſen og Spꜳmañaña, ſo ſem Abraham giordi hinum Rijka, Luc. 16. Þu gyrniſt Kraptaverk, eñ Kraptaverkiñ voru giord fyrir Vantrwariñar Sakir: Vilier þu ecki trwa nema þu ſiꜳir Teikn og Stoormerki, þa jꜳtar þu ꜳ þig Vantrwariñar Villu, og ſver þig i heñar Barna Tolu. Gydingar ſøgdu a Chriſti Tijmum: Hefdum vier lifad ꜳ Døgum Fedra vorra, þa villdum vier ecki hafa aflijfad Spꜳmeñina. Gydingar villdu þo ecki trwa Johañi, ſem var meiri enn nockur Spꜳmadur, edur Chriſto, um̃ hvorn allir Spꜳmenn vitnudu, og þeir Oſkudu eptir Teikni af honum, til ad ſtyrkia þañ Myndugleika, er hann hafdi til ad kienna, ſtraffa, Ogna og ꜳmiña. Hvort vill þetta ꜳfram̃ um̃ ſijdir? Vier lifum og ꜳ þeſsum Døgum, vier þeinkium kañ ſkie ſumir: Hefdi eg verid Samtijda JEſu, eg villdi ecki hafa ſvikid hann med Juda, ecki aaklagad hañ med Kiennimonnunum, nie gabbad hann med Herodi, eg villdi hafa vitad hvad eg hefdi giort, og borid Kienningarnar ſamann vid allt þad er fram̃ vid hañ kom. Eñ ſamt lifa ſumir Meñ, tala og giora, ad ſo miklu Leiti ſem i þeirra Valldi ſtendur, eins og hinir, jafnvel þott Kienningarnar um̃ JEſum ſieu aa vorum Dogum enn þa lioóſari, helldur enn Spaadoomarnir, ſem af honum voru i gamla Teſtamentinu, og uppfylla þannig Mæling þeirra, ſem fyrir þa voru; So Menn ſiaa, ad þetta Hoorunar-Slekti er eñ þa ecki olldungis wt af daudt: Er eg þvi hræddur um̃, þeim muni eckert añad Teikn giefaſt, enn Teikn Jonæ Spaamañs, þviad Ninive Borgar-Meñ giordu Ydran vid Predikun Jonæ: Enn JEſus Chriſtus, ſaa ad er einn og hinn ſami i Giær og i Dag i ſijnum Kienningum, allt fraa þvi hann hoof ad laata predika Ydran og Syndanna Fyrirgiefningu i ſijnu Nafni; Hañ finnur ſo lijtid af Trwnni, edr heñar Avoxtum i ſumra Mañа Fari, jafnvel þott hann einuſiñi ſagt hafi: Sælir eru þeir ſem ecki ſiaa og trwa þo. Villtu ſiaa Chriſtum, þa lijt hann med Trwarinnar Augum: So giordu morg Þuſund heilagra Manna, ſem hañs Vitnisburd hafa med ſijnu eiginn Bloodi underſkrifad: Villtu heyra nockud af honum, þa ſpur hann, ecki ſo ſem Herodes, helldur ſo ſem hañs Læriſveinar; Hañ mun ſvara þier: Sælir eru þeir ſem heyra Guds Ord og vardveita þau, Luc. 11. Villtu vita af honum hvad þu ſkallt giora, þa adſpur hañs Muñ, hañ mun ſvara þier: Leita fyrſt Guds Rijkis og hanns Riettlætis, þa mun þier allt añad Gott tilleggiaſt; afnelta ſo ſiꜳlfſum þier, og tak þiñ Kroſs uppꜳ þig, og filg mier eptir. Villtu vita hvad þu ſkallt trwa, þa heyr hann til þijn talandi: Þad er hid eilijfa Lijf, ad þeir þecki þig ſañan Gud ad vera (þad er Foduriñ) og þañ þu wtſendir JEſum Chriſtum, Joh. 17. Þa þu ſtendur undir hañs Kroſsi, mun hañ ſegia: Eg ſkal alldrei ſleppa þier, og alldrei yfirgiefa þig. Þa þu ert freyſtadur, mun hann hugga þig, og ſvara: Eg em Freyſtadur adur ꜳ allann Hꜳttlijka ſem þu, þo ꜳn Syndar, þvi kann eg, og vil hiꜳlpa þeim ſem freiſtader eru. Þu berſt vid Daudañ, og gietur ecki leingur adſpurt, helldur andvarpar med Hiartanu, þa mun hañs Myſkunar Eyra hvad beſt heyra, þvi Bruñur Giædſkuñar veit, ad þa er ecki Tijmi til ad draga Hiꜳlpina undañ leingur, ſo hann mun ſvara: Kom þu bleſſadur, Barn mijns Fodurs, og eignaſt þad Rijkid, ſem þier er tilbwid frꜳ Upphafi Veralldar. Spur þiñ Jeſum þañig, eñ ecki eins og Herodes, og mun hañ ecki vid þier þeigia.

Enn hvad giorir Herodes nu framar? Sagañ ſeger, ad hañ hafi gabbad hañ med ſijnu HofFoolki, og fært hañ i hvijtt Klædi: Textiñ kvedꝛ þar ſo ad, ad hañ hafi eckert wr honum giort. O! hvilijk Vanvirda er þetta, ad hañ ſem er allt i ollu, Col. 3. hañ verdur ad eingu hafdur, fyrir hvors Nꜳd vier erum þad vier erum, 1. Cor. 15. Hañ reiknaſt ſo ſem væri hañ ecki. Hañ ſem allt hefur af eingu giørt, og allt kañ aptur ad eingu ad giøra, hañ er einkis metiñ. Þetta er nu þad Lauſnar-Gialld, miñ Herra, ſem vier dagiega erum ad ſyndga uppꜳ, þegar vier forſmꜳum hvør añañ, og med Kieſkni og Hꜳdi meidum Sæmd annarra: Allt er þetta fyrir vorar Sakir ſkied, vor ecki ſijdſt, ſem af Heidingianna Børnum erum Guds Børn ørdnir, og vorum hiꜳ Utvalningunni, þad er Guds Foolki, fyrir eckert reiknadir. Þeſs vegna er Mannſins Sonur einkis vyrdtur, Marc. 9. Aller þeir ed hann ſꜳu, hæddu hann, Pſ. 22. Spekinn mꜳ riettlætaſt hier af Sonum ſijnum, ſo hann yrdi oſs ad Speki Guds, oſs ſem heimſkari vorum eñ Aſniñ og Nautid, er þeckia Jøtu ſijns Herra, Eſ. 1. Jꜳ, argari enn Heſtar og Mwlar, er Menn verda Bitil og Beitſli i Muñ ad leggia; Og ofann ꜳ allt þetta, færa þeir hann i hvijtt Klædi. Hvilijk er Smꜳn þeſsi! Romveriar høfdu þann Sid, ad þeir ſem eptir Nafnbootum ſooktu, þeir biuggu ſig hvijtum Stacki, til ad byrta þar med Hreinlyndi ſitt og goodann Þocka til Þioodar ſinnar; Enn af þvi, ad Gydingar kiærdu þad til Drottins, ad hū hefdi ſier Konungs Nafn giefid, þa er hann klæddur hvijtum Bwningi. Enn þo ad gudlauſir Menn giørdu allt þetta til Mijnkunar hønum, þa mꜳ þo hier med teiknaſt hanns eilijfa Konungs Tign, þviad i þeſsu hvijta Klædi hefur hañ brotid ſig til Rijkis yfir Zion, yfir Guds heilaga Fialli, ſem er hanns Chriſtni, hvert alldrei mun Enda taka. Hvijtur var Skrwdi hins Ypparſta Kiennimanns a Dogum Gamla Teſtamentiſins: Þeſſum villdi DRottinn klædaſt, þa hann offradi Gudi ſiaalfum ſier til eins Sætleiks Ilms, Eph. 5. fyrir vorar Syndir; Ad hann ſyndi þad, ad hann væri einn Heilagur Biſkup, og aan Flecks, og fraaſkilinn Syndurunum, og afrekadi ſier þar med eina Flecklauſa Brwdi, ſem eingann Fleck nie Hrucku hefdi: Jaa, hann klæddiſt hvijtum Bwningi, ſo hann wtvegadi oſs þad rietta Brwdkaups Klædi. Matth. 22. og einn hvijtann Skrwda med Paalma-Vidum i Hondum vorum. Þeſsi er ſaa Skrwdinn, og þad Skart, er hanns Brwdur hrooſar ſier af, hiaa Eſa. 61. ſegiandi: Eg fagna mikilega i DRottni, og mijn Ønd gledſt i mijnum Gudi, þvi hann hefur fært mig i Hiaalprædiſins Fat, Riettlætiſins Kyrtli hefur hann mig i fært ſo ſem einn Brwdgumi i Kiennimannlegum Skrwda, og ſo ſem eina Brwdi, er bijſt um̃ i Skarti ſijnu. Hvad ſkal eg nu hier til ſegia, minn HErra JEſu? Skyllda eg nu reikna mier þad Vanvyrdu fyrir þiins Nafns Saker ad lijda nockud af þvi, ſem þu hefur miklu meira lidid minna vegna? Nei, Sæmd er þad, enn einginn Van-Æra. Þad hefur Moyſes kieñt oſs med ſijnu Dæmi, ad Vitni St. Pauls, Hebr. 11. er hann ſegier: Ad hañ halldid hafi Brijxli Chriſts fyrir meiri Audlegd, enn Fieſioodu Ægyptſkra Manna, v. 26. Þad er nærſta gledilegt ad huxa, ad allt þad ſem fyrir Adams Synd var i ſiꜳlfu ſier Mijnkun hin meſta; þad er allt ſamann i JEſu Heidurlegt ordid, øllum þeim, ſem hann elſka, og hønum vilia eptirfylgia. Hina verſtu Hluti hefur hann giørt ad þeim beſtu, hina audvyrdileguſtu, ad þeim koſtuleguſtu, hina veſæluſtu, ad þeim farſæluſtu: Stallinn giørdi hann Vyrduglegann i ſinni Fædingu, ſijna Vøggu i Reifunum, Vøtninn bleſſadi hann i Skijrn ſinni: Allt hvad hann ſnertir, þad er hanns Børnum bleſſad: Bøndinn i ſinni Herleidingu, Svipur Bødlanna i ſinni Hwdſtroku, Kroſsins Gꜳlga i ſiinu Lijflꜳti, og ſiꜳlfa Smꜳnina og Fyrirlitninguna hefur hann giørt ad Dijrd og Heidri: So eg ſegie enn nu, ſem til Forna, ad ef þad er hin Ædſta Vegſend, JEſu ad lijkiaſt, þa er þad einginn VanÆra af Heiminum fyrirlitinn ad vera, fyrſt JEſus er ꜳdur fyrirlitiñ: Hønum ſie Dijrd og Heidur um̃ Alldir, Amen.

Nu vilium vier gꜳnga med vorum Lauſnara frꜳ Herode til Pilatum, og ſiꜳ hvad þar giørdiſt, oſs til Huggunar og Synda Bootar. Þꜳ took Pilatus JEſum og Hwdſtrijkti hann, ſegier Textinn: Þad var ecki Venia Gydinga ad Hwdſtrykia nockurn, ꜳdur enn hann lijflꜳtinn var: Romveriar lietu ad ſønnu Hwdſtrijkia Menn Afhofda; Enn þau Dæmi vita Menn ecki, ad nockur

Illrædis-Madur hafi ſo Glæp afullur giefiſt, ad hann hafi Hwdſtrijktur verid undir Kroſsfeſtingu. JEſus eirn, ſem var hinn allra Saklauſaſti, hann fær ei þa Vægd, ad deya ſo ſem hinn Rꜳnglꜳtaſti. Konungur Gydinga verdur af Lijfi tekinn, verr eñ einn Heidingi; Hann ſem myſkunar ſig yfir øll ſijn Handa-Verk, hann fær einga Myſkun af Syndurunum, a þeim Deigi, er hann hid meſta Myſkunar-Verk giordi ꜳ ſyndugum Manni: Guds Logmꜳl var ſo Vægdarſamt, ad ei mꜳtti ſlꜳ nockurn meir enn 40. Hogg, Devt. 25. Hvilijkt er þa Laga-Brot þetta, ad hann mꜳ ei ſomu Laganioota, ſem Loginn ſkipad hafdi? Pilatus hafdi ecki i Sinni ad lꜳta hann kroſsfeſta, helldur ad fullnægia Gydingum med Refſingu þeſsari; Er þvi lijklegt, ad hun hafi ſo grim̃ verid, ad Lands-Doomaranum ſynſt hafi, ad einginn Fiand-Madur mundi æſkia meiri Hefndar yfir Ovin ſijnum, og i þeirri Meiningu liet hann JEſum wtgꜳnga, berandi eitt Purpura Klædi, og eina Coronu af Þyrnum, og ſagdi: Siꜳid Manninn. Hvar fyrir, minn JEſu? Hvar fyrir ertu ſo hormulega wtleikinn? Af þvi, ad margar voru Hwdſtrokur Syndarans: Allt Mannkyn hafdi eriad Vondſkuna, og uppſkorid Bolvanena, þar fyrir hafa Ploog-Mennerner eriad ꜳ þijnum Hrigg, DRottinn, Pſ. 129. Hwdſtrokur voru Prꜳla-Straff i gamla Daga, og miog Smꜳnarlegt halldid, þvi var ecki Leifilegt ad Hwdſtrijkia Romverſkann Borgara, Act. 22. Slijka Þioons-Mynd hefur Drottinn Himins og Jardar ꜳ ſig tekid fyrir einn vondann Þioon, ad hann hefur, ſo ſem einn Þræll, lꜳtid ſinn nakinn Lijkama Svipum lemia. Þvi er þinn Brwdgumi ſo wtleikinn, Chriſtinn Sꜳla? Hvør hefur hann flett ſijnum Klædum? Þitt Fatleyſi. Hvør hefur bundid hanns Hendur? Þitt Hand-Ædi. Hvør hefur reirt Fætur hañs vid Kagañ? Þinna Foota Fimleiki. Hvar fyrir er þad Muſterid, ſem øll Fylling Guddoomſins i byggir, ſo nidurbrotid med Svipum Bødlanna? Þeſs vegna, ad i þier, þad er i þijnu Holldi, bioo eckert Gott, helldur lietſtu Syndina drottna i þijnum Daudlegum Lijkama, liedir Limu þijna henni til Jbwdar, frꜳ einu Rꜳnglæti til annars. Michol Doottir Sauls Konungs ſꜳ wt af Vindauga ſijnu, og hæddi Konung David, þar ed hann danſadi afklæddur fyrir Ørk Drottinns, 2. Sam. 6. Enn Zions-Doottir, hvøria JEſus Sonur Davids hafdi Trwlofad ſier i Nꜳd og Myſkun ſinni, hun afklæddi ſiꜳlf Herra ſinn med Høndum Omilldra Manna, og liet hann af-hijda. Hvad var þier, O! Jſrael? Hefur Andſkotinn blindad þig ꜳ bꜳdum Augum, ad þu þecktir ecki þinn Vitiunar-Tijma? Var þier þad Oflijtid, ad Gud er þinna vegna Madur ordiñ, þad þu lietſt honum wthijſa? Er þad Oflijtid, ad honum wthijſt er, þad þu lietſt hann ofſækia? Er þad ofliitid, ad hann ofſooktur er, þad þu lietſt hann fꜳnga og binda? Er þad oflijtid, ad hann fꜳngiñ og bundiñ er, þad þu ſpottadir hann, og lietſt i hñs Andlit hrækia? Er þad oflijtid, ad hañ ſo ſpottadur er, þad þu lietſt hañ Kiñheſtum liooſta? Er þad oflijtid, þad hañ Kiñheſtum loſtinn er, þad þu lietſt hann afklæda og Hwdſtrijkia? Er þad Oflijtid, ad hann Hwdſtrijktur er, ad þu ſettir Coronu af Þyrnum a Hofud honum, og fieckſt Reyr-Legg i hanns hægri Hond? O Iſrael! Mig ſkal ei furda, þoott ad Guds Reidi hafi brunnid yfir þier allt til nedſta Helvijtis, og JEſu Blood ſie yfir þig og þijn Born komid. Hvor hañ heyrir þetta Dæmi, hann hyggi þar ad, og forherdi ecki ſitt Hiarta, ſo Chriſtur verdi ecki ad niju Kroſsfeſtur ꜳ medal vor! Þijnar Hwdſtrokur voru margar, Barn mitt, þvi þu ert eiñ Syndari, og eptir Mꜳta Syndarinnar ſkal vera Mæling Refſingariñar, ſegier Drottinn i Løgmꜳlinu, Devt. 25. Og þar a ofann hafdir þu forþienad, ad ſleingiaſt eilijflega med Guds Elldlegum Reidi-Svipum i Helvijti: Enn þinn Brwdgumi er fyrir þig, ſo ſem Þræll, Hwdſtrijktur, ꜳ mooti hvorium þu Misgiordir, hann er Þrælkadur i þijnum Syndum, og þu hefur honum Erfidi aukid med þijnum Rꜳnglætingum, Eſ. 34. Þu varſt frꜳ Hvirfli og allt til Ilia eckert nema Sꜳr, Kaun, Beniar og Þroti, Eſa. 1. Enn hanns bleſſadur Lijkami er ſo af Ogudlegra Manna Svipum i ſundurſlitiñ, ad frꜳ Hvirfli og allt til Ilia var þar ei heilt ꜳ hanns Holldi: Þar fyrir er þad ſkied, ad ſo margt Ben, ſem þar var ꜳ

hañs

hanns Lijkama, ſo margar og Þuſundſinnum fleiri Aſſakanir, hefur þu i Himninum fyrir Gudi, og hanns Blood lætur hærra i Eyrum þeſs Himneſka Konungs þier til Synda-Lauſnar, eñ Blood Abels Riettlaata yfir Cain, honum til Fordæmingar.

J annann Maata ſtendur i Textanum, ad þeir hafi fært vorn Herra i Eitt Purpura Klædi; An Efa eptir Plagſid Romveria, er þannig klæddu Höfdingia ſijna, nær þeir tooku Keyſara Velldi: DRottinn afklæddiſt ſijnu eiginn Fati, Chriſtinn Madur, og took uppaa ſig Heidingianna Bwning; Ad hann þar med audſyndi, ad fyrir þeſſar og ádrar Haadungar af Heidingium i frami hafdar, þa villdi hañ laata heidna Menn iklædaſt Chriſto, hverium hanns eigid Foolk afklæddi ſig, og færdu ſig, og ſijna Eptirkomendur i þa Olucku, ad fyrſt þeir höfnudu Guds Rijki, þa vard þad fraa þeim tekid, og Heidingium giefid, Act. 13. Purpurinn var i Orma-Bloodi litadur: Enn þad maa uñ Drottiñ ſegia, ad hann hafi Mottul ſinn i Orma-Bloodi litad, þar hann er Madkur og ecki Madur ordiñ, og i þeim rauda Eyr-Ormi fyrirmyndadur, ſem Moyſes upphengdi i Eydimörku til Lækningar þeim, ſem af Orminum bitnir voru: Ecki er þad uñ Skör frañ, ad Chriſtur er a ſijnum Pijnu-Degi i eitt Purpura-raudt Klædi færdur, þvi undir þeſſu Fati hefur hañ hulid vorar Syndir, ſem eru raudar ſem Purpuri. J Numeri Bookar. 4. Cap. Var Jſraels Sonum bodid, ad nær þeir fluttu

Herbwdirnar, ſkylldu þeir yfir-klæda Gull-Alltarid med raudum Purpura: JEſus er þad ſanna Gull-Alltari, Chriſtnir Menn, hann er hier med Purpura-Klædi ſveipadur: Legg hier uppaa þitt Offur, þad eru þijnar Gudrækilegar Bænir; Hañ mun þær upptendra med Elldi ſijns Anda, ſo þær uppſtijgi fyrir Gud i Himininn, til eins Sætleiks Ilms. Minn Herra JEſu, þeſſar Haadungar hafa afrekad oſs eillijfa Vegſemd: Þetta Spottlega Klædi hefur hulid Fatleyſi vorrar Blygdunar: Þeſsi hin Konunglega Aſynd hefur giort oſs ad Konungum og Kiennimonnum. Hvorſu ert þu lijtils verdur i Augum þinna Kvalara? Enn hvad frijdur ert þu i Augum þinna Sorgmæddra Brædra, ſem laata ſier þad til Hiarta gaanga, ad þeirra Bloodugar Hendur hafa þiñ mislita Kyrtil rioodrad, og eitt O-arga Dijr, ſem eru Syndir þeirra, þær hafa þañ Himneſka Joſeph i ſundurrifid? Þier ſie Lof, Heidur og Vegſemd ad Eillijfu, Amen.

J Þridia Maata gietur Textiñ um̃, ad þeir hafi fliettad Coronu af Þyrnum, og ſett a hañs Hofud. Allt er þetta eptir Heidingia Vijſu, þvi Romveriar plogudu ad brwka Kranſa af Groſum, Bloomſtrum og Greinum Eikaña, ſierdeilis Tignar-Meñ: Enn hvilijk er nu Corona þeſsi? Af Þyrnum var hun fliettub, ſegier Textiñ. Adam leiddi þa Bolvan yfir Jordina, ad hun ſkylldi Þyrna og Þyſtla bera, Gen. 3. Adams gulldu allir hanns Nidiar eptir hann allt til þeſsa Dags; Adams Skom̃ og

Synda-Straff maa bera hinn annar Adam, ſem er Drottiñ af Himni, ſo Adams Bølvan ſkylldi ecki ſtijnga øll Adams Børn Eilijflega. Med þeſſari ſiñi Þyrni-Coronu hefur Guds Eingietinn Sonur wtvegad oſs Coronu Lijffins, Apoc. 2. Coronu Riettlætiſins, 2. Tim. 4. Coronu Dijrdarinnar, 1. Pet. 5. Coronu Myſkunſeminnar, Pſ. 103. Og Coronu eilijfs Fridar og Fagnadar a Landi lifandi Manna. Salomon ſegier, ad Vegur hinns Lata ſie eins og Þyrni-Gardur, Prov. 15. Þad fieck Chriſtur ad ſiña, ſem vorrar Heimſku vegna hefur geinged þeſſa Þyrne-Gøtu. Sorg og Audæfum þeſſa Heims, Gyrndum og Vellyſtingum, lijkir Chriſtur vid Þyrna, Matth. 13. Fyrir þeſſara Þyrna Sakir, verdur Jeſus hier Þyrnum krijndur. Ein good Eiginn-Kvinna er ſijns Egtamañs Høfud-Corona: Eñ hvad ſijnſt þier, Dootturinn Zion? Hlijtur ecki Meiſtari þijns Ungdooms, ad bera hier þijna Mijnkun aa Høfdi ſijnu? Hvad ſaart hefur þad ſtwngid þiñ Elſkuga, ſem þu hefur aa Stundum kiæraſt allra Hluta? Þad ſem þu elſkar þraalega meir eñ Lijfid, had hefur kvalid hañs Høfud allt til Daudans. Gaangid wt, þier Dætur Zion, ſegier i Lofkvædinu, og ſkodid Salomon Konung med þeirri Coronu, ſem Moodir hanns Coronadi hann med aa Degi ſinnar Trwlofunar, Cant. 5. Enn eg vil ſegia til ydar: Gaangid wt uñ Stundar-Sakir, Chriſtnir Menn, fraa vondri Verolld þeſſari, og hennar Lauslætis Glaumi, og ſkodid þann eilijfa Fridar-Høfdingia, berandi þar Coronu, ſem hanns Brwdur hafdi flettad honum, a þeim ſtraanga Degi, þegar han̄ drack ſitt Brwdkaup til hennar, ſem hanns Hiarta elſkadi, i ſijns Himneſka Fødurs beyſkum Reidi-Kaleik. Þan̄in̄ Gieck JEſus Ut, ſegia Gudſpiallamennirnir, Berandi Eina Purpura-Kaapu, Og Eina Þyrni-Coronu, Og Pilatus ſagdi: Siaaid Manninn. Herra Gud! Eg vil fara og ſkoda Syn þeſsa hina miklu, ſagdi Moyſes fordum, Exod. 3. Þar Runnurinn logadi enn brann þo ecki; Enn miklu er Syn þeſsi furdan̄legri, þar JEſu Þyrni-Buſkur logadi af Guds Grimdar-Reidi, ſem allrar Verallldarin̄ar Syndir høfdu tilunnid, enn gat þo ecki uppþurkad þann ſterka Guddooms Krapt, ſem i honum bioo. Minn Herra JEſu, þegar eg ligg Daudſiwkur i Bøndum Synda minna, og giet mier eckert Lid veitt, þa vil eg þo ſkrijda nær, ef eg maa, veſøl Manneſkia, og ſiaa þeſſa miklu Syn, þar allur Mannſins Sonar Lijkami og Saal kvelſt i þeſſum Loga: Høfudid pijniſt med Þyrnunum, Andlitid verdur Hnefum ſlegid, og med Hraakum afmyndad, allur Lijkamin̄ er Svipum lamin̄, og med Hræsnisfullri Lotningu ſpottadur, han̄s Hendur Bøndum reirdar, og han̄s Fætur ſkiaalfa af Vanmætti: Þetta einaſta og ecki annad, kann mier Daudvona Manneſkiu ad biarga; þvi eg veit, ad þar Syndarinn hafdi med øllum Limunum illa breitt, þa hefur Skaparinn a øllum Lijkamans Portum allt

Jllt

Illt þolad.

Framar ſtendur i Textanum, ad þeir hafi laatid Reirlegg i hanns Hægri Hønd, fallid aa Knie, ſpottad hann og ſagt: Heill vertu Konungur Gydinga. Hvad vantar nu Chriſt Drottinus hier aa fulla Konungs Tign? Med Oleo var hann ſmurdur, þar hann allur lagadi i ſijnu H. og Saklauſa Bloodi: Purpura-Skrwdann hafdi hann uppaa tekid: Þyrni Coronuna bar hann a Høfdi ſier: og ſo ad eckert vanti til hinnar meſtu Haadungar, og hvad ſkuli odru ſambiooda, þa giefa þeir honum eiñ Reyr-Staf i Hondina fyrir Velldis-Spijru. Minn Herra JEſu, hvar var nu þad Oleum Fagnadarins, ſem, Gud, þiñ Gud hafdi ſmurt þiñ Mañdoom med? Hvad Olijkur er þeſsi Bwningur þeim Klæda-Falldi, ſem uppfyllir þa Himneſku Jeruſalem? Eſa. 6. Hvar er nu ſiw Prijdinn þijns Høfuds, hvoria Englarnir og Høfud-Englarnir tilbidia? Hvar er ſiw ſterka Jaarn-Spijrann, med hvørri þu ſundurbrijtur Heidingiana eins og annad Leyr-Kier? Pſ. 2 Skrifad er, ad i Nafni JEſu ſkuli øll Knie ſig begia, bædi aa Himnum og a Jordunni, Phil. 2. Enn hveriu giegnir þetta, ad Jordinn gietur þad ſtadiſt, ad Ogudlegir Prælar þad giordu til Spotts og Haadungar, ſem øll Verølldinn er ſkylld ad giøra til Vegſemdar? Enn hvad vil eg hier um̃ annad framar tala, enn ad heimfæra þetta, ſo vel ſem allt þad, er Drottinn leid ſyndugum Mañi til Nota. Endurlauſnarinn ſegier um Johannem Baptiſtam, ad hañ ſie ecke lijkur Reyr þeim ſem af Vinde er ſkiekinn, teiknandi þar med hanns Stødugleika i Lærdoominum, J Trwnni, J Polinnmædinni, J Kiærleikanum, J Vandlætinu. Gud nꜳdi oſs ſyndugar Manneſkiur! Hvad ſꜳa ſijna Lijka hefur Johannes af øllum Tilheyrendum ſijnum, ſem eru allir Chriſtnir Menn? Hvad lijtid Mootkaſt ſkielfir Trw vora? Hvad lijtill Kroſsins Pitur hriſtir vora Poliñmædi? Hvad lijtil Mootgiørd wtſlockur hiꜳ oſs Kiærleikann? Hvad lijtid SwrDeig ſpillir fyrir oſs Lærdoominum og goodum Sidum? Hvad lijtill A-auſtur kefur nidur vort Vandlæti? So vier meigum medkieña, ad vier i øllu þeſſu erum ecki ſterkari eñ hinn brotni Reyr-Sproti af Ægyptalandi, vid hvern ef nockur ſtidur ſig, þa geingur hann i Hønd hønum, og ſtijngur hana i giegnum: Enn JEſus hefur ſett Andlit ſitt ſo ſtødugt, ſem einn Tinnu-Stein, og ſo ſem eiñ Klett fyrir Reyr-Slogunum, og hefur þo hverki kallad nie hroopad, og hanns Rauſt hefur ecki heyrſt ꜳ Strætunum, þar fyrir mun hann ek helldur hiñ brꜳkadada Reyr i ſundurbrioota, edur þann lijttloganda Hør-Kveik wtſlockva, Eſa. 42. O! HErra JEſu Chriſte, eg huxa til þeſs kallda Dags, þegar Reyr-Flaki vors Lijkama tekur til ad ſkekiaſt af Daudans Andvidri; Minnſtu þa, O HErra! ꜳ þeſsi þijn Reyr-Slog, og alla adra Kvøl og Pijꜳningu, er þu þolad hefur vor vegna, og laut þa ecki hinn braakada Reyr vorrar Trwar ſundur-brotna, nie hinn lijttlogandi Hør-Kveik Vonarinnar wtaf ſlockna; So ad nær vier ſtignir erum af Hrooſi þeſsarar veſælu Tialldbwdar, aa Land Lifandi Manna, þa mættum vier heilſa þier Konungi Dijrdarinnar, med Koſsi vors Munns, og eilijfri Lofgiørd: Bænheyr þad Herra, fyrir þijna Forþienuſtu, Amen.

Fimta Midvikudags Predikun i Føſtu.

Textinn.

ÞA Pilatus heyrdi þad Ord, Ottadiſt hñ eñ meir, og gieck aptur i Pijng Hwſid, og ſagdi til Jeſum: Hvadañ ert þu? Eñ JEſus gaf hønum eckert Svar. Þa ſagdi Pilatus til hañs: Talar þu eigi vid mig? Veitſtu ecki ad eg hefi Raad til ad Kroſsfeſta þig, og eg hefi Raad til ad giefa þig lauſañ? Jeſus ſvaradi: Eigi hefdir þu nockud Valld yfir mier, nema þier væri giefid þad hier ad ofañ, fyrir þvi hefur ſa meiri Synd, er mig ofurſeldi þier. Og eptir þad leitadi Pilatus vid, hvornñ hañ giæti lꜳtid hañ lauſañ. Eñ Gydingar hroopudu, og ſøgdu: Ef þu lætur þeñañ lauſañ, þa ert þu ecki Keyſarans Vinur. Þviad hvør ſem ſig giørir ad Konungi, hañ er a mooti Keyſaranum. Þa Pilatus heyrdi þad Ord, leiddi hañ JEſum wt, Og ſetti ſig ꜳ Doomſtoolin̄, i þeim Stad ſem kallaſt hiñ Steinlagdi, eñ ꜳ Ebreſku Gabbatha, eñ þad var Adfꜳnga-Dagur Pꜳſka, nærri ſiøttu Stundu. Þa ſegier hañ og til Gydinga: Siꜳid, þad er ydar Kongur; Eñ þeir kølludu: Burt, burt mz hañ, Kroſsfeſtu hañ. Pilatus ſagdi til þeirra: Skal eg Kroſsfeſta ydar Konung? Kieñi-Maña Høfdingiarnir Svørudu: Aungvañ Konung høfum vær nema Keyſarañ.

Þa er Pilatus ſꜳ, þad hañ kom aungvu til Vegar, helldur þad, ad þar yrdi eñ meira Upphlaup af, took hañ Vatn, og þvodi Hendurnar fyrir Foolkinu, og ſagdi: Saklaus em eg af Bloodi þeſs hiñs Riettlꜳta, ſiꜳid þier til. Þa ſvaradi allur Lijdur, og ſagdi: Hañs Blood komi yfir oſs og yfir Børn vor. Eñ Pilatus þeinkti Foolkinu Fullnægiu ad giøra, og dæmdi ad ſke ſkylldi þeirra Beidni, gaf þeim Barrabam lauſañ, þañ er iñ var ſettur fyrir Upphlaup og Mañdraap i Myrkva-Stofu, um hvørn þeir baadu; Eñ Jeſum Hwdſtrijktañ, fram̃ſeldi hañ þeim eptir þeirra Villa, ad hañ Kroſsfeſtur yrdi.

Pa tooku þeir JEſum, eptir þad þeir høfdu ſpottad hañ, færdu hañ wr Purpura-Kaapuñi, og færdu hañ i ſijn eigiñ Klæde, og leiddu hañ ut, ad þeir Kroſsfeſtu hñ, og hañ bar ſiñ Kroſs, og gieck wt. Eñ i þvi þeir geingu og leiddu hañ wt, fundu þeir eiñ Mañ, ſem fram̃ hiaa gieck, af Cyrene, Simonem ad Nafni, hvør ed komiñ var af Akri Fødur þeirra Alexandri og Ruffi, hañ høndludu þeir, og þreingdu honum ad hañ bæri hañs Kroſs, og løgdu Kroſsiñ uppaa hañ, ad hañ bæri hañ eptir JEſu.

Eñ honum filgdi eptir mikill Fiølldi Foolks og Kveña, hvøriar ed grietu og hørmudu hañ. Eñ JEſus ſneriſt til þeirra, og ſagdi: Pier Dætur af Jeruſalem, graatid ecki yfir mier, helldur graatid yfir ydur ſiaalfum, og yfir Bernum ydar: Pvi ſiaaid, þeir Dagar munu koma, aa hvørium þeir ſegia: Sælar eru Obyriur, og þeir

Kvidir er ei hafa fœdt, og þau Briooſt, hvør eigi voru mylkt: Þa munu þeir taka ad ſegia Fiøllunum: hrynied yfir oſs, Hꜳlſunum: hylied oſs. Ef þeir giøra þetta vid bloomgada Tried, hvad mun þa ſkie vid hid þurra? Eñ Tveir Spillvirkiar udrir leidduſt og ut, ad þeir være afteknir mz hønum: Og þeir leiddu hñ wt i þañ Stad, ſem kallaſt a Ebreſku Golgatha, hvad ed þijdiſt Hauſa=Skelia Stadur, og þeir gꜳfu hønum ad drecka i Vijni Myrru og Edik Galli blandad, og hañ took þad eigi til ſijn, þvi þa hañ ſmackadi þad, villdi hañ ecki drecka. Og ſem þeir komu i þañ Stad, ſem kalladiſt Høfud=Skelia Stadur, þar Kroſsfeſtu þeir hañ, og med hønum tvo adra Ræningia ꜳ bꜳdar Sijdur, eiñ til Hægri Handar, og añañ til hiñar Vinſtri, eñ JEſum i Midid. Eñ þad var nær uñ Þridiu Stunder þeir Kroſsfeſtu hañ. Þa vard ſw Ritning uppfylld er ſegier: Medur Illvirkium er hañ reiknadur. Eñ JEſus ſagdi: Fadir Fyrirgief Þeim, Þviad þeir vita ei hvad þeir giøra. Pilatus ſkrifadi þa eina Yfirſkrift, og ſetti hana upp yfir Kroſsiñ, upp yfir hañs Høfdi feſtu þeir hañs Dauda-Søk. Eñ Yfirſkriftiñ og hvør Søk honum var giefiñ, var ritud yfir honum med Griſkum, Latinſkum og Ebreſkum Bookſtøfum: Þeſsi Er JESUS Af NAzareth KONungur GYdinga. Þeſsa Yfirſkrift laaſu margir af Gydingum, Þviad ſa Stadur var nærri Borgiñi, þar JEſus var Kroſsfeſtur. Þa ſøgdu þeir Ædſtu Preſtar Gydingaña vid Pilatum: Skrifa þu eige: Konungur Gydinga; helldur, þad hañ hafi ſagt: Eg Em Konungur Gydinga. Pilatus ſvaradi: Hvad eg ſkrifadi, þad hefi eg ſkrifad.

Exordium.

ÞO ſem einum maa vyrdaſt, ad gaanga einn torfærann Veg, ſo Vidurlita mikid þykir mier aumum Manni, JEſu Blood-Feril i hañs Kroſs-Gaungu med Ordum ad rekia: Ecki einungis þeſs vegna, ad eg veit, ad mijnar ſyndugar Hendur hafa þa Gotuna lagt, hvørrar Klungur ad hefur ſtungid hanns Fætur, helldur og þeſs añars, ad Syndumſpillta Naatturu hryllir vid þar eptir ad gaanga; Enn veit þo, ad eg ecki fæ iñgeingid i hanns Dijrd, nema eg adur fylgi honum i hanns Hørmungu: Eg ſie ad ſonnu Dyrnar, i gegnum hvøriar oſs byriar inn ad gaanga i Sauda-Hwſid; Enn þad fælir mig, ad Vegurinn þangad er allur Bloodi stocktur: Jeg vil ad sønnu bera mig ad fylgia Christo iñ i Biskups-Hollina; Enn ad jaata þvi, ad eg sie hanns Lærisveinn med sannarlegri Krossgaungu, þad veitir Holldi mijnu og Bloodi nærsta tregt. Vær høfum ad sønnu lagt hønum uppaa þa þungu Krossins Byrdi; Enn siaalfir vilium vier ecki snerta hana med einum Fijngri, ef vier meigum hiaa þvi komast. Vier vilium allir inngaanga til hañs Hvijldar, og siaaum, ad Landid er gott; Enn hinn gamli Adam vill ecki beriast vid Canaan. Vier vilium þo i Drottinns Nafni gaanga nockud nær, og siaa hier einn Heilagann og Riettlaatann Mañ, i hvørs Munni einginn Svik eru fundinn: Hann vilium vier siaa eins og Saud til Slaatrunar leiddann, Esa. 53. Þad Saklausa Guds Lamb, sem ber hier allar Veralldarinnar Syndir aa sijnum Orþiaada Lijkama; Jaa, Einn Gud og Mann, ecki Mann, helldur Madk ordinn, og hann sem gieck um̃ krijng, giørdi Gott og græddi alla, af øllum illa wtleikinn, aan allrar Vægdar, fyrir utann Orsøk alla; So ad ef nockur þykist i Heiminum Oriett lijda, og verr vera vid sig høndlad helldur eñ hanns Sakleysi skilid ætti, þa skuli hann siaa hier eitt lifandi Dæmi sannrar Hoogværdar og Poliñmædi, og þeinkia med sier, ad ef þad er hin stærsta Vegsemd, Guds Syni sem lijkastur ad vera, þa sie þad einginn Ovirding, hanns Kross eptir hønum ad bera i Polinnmoodu Um̃burdarlyndi Ofor-

Þientra Meingiørda. Og vil eg ſo af þeſsari Grein Pijſlar-Søgu Drottinns vors, Tvennt Hugleida, ſem er: 1. Hanns Utgaungu af Jeruſalem wr Pijng-Hwſinu. 2. Hvernig med hann høndlad var i Aftøkuſtadnum. Hiaalpa oſs hier til, Drottinn, med Naad þijns Anda i JEſu Nafni, Amen.

Utleggingiñ.

Um̃ Utgaungu Lauſnarans talar ſo Textiñ: Þa Tooku STrijds-MEnnirnir JESUM, Eptir Þad Þeir Høfdu Spottad Hann, Og Færdu Hañ Ur Kaapunni, Og Færdu Hann Aptur J Sijn Eiginn KLædi, Og Leiddu Hañ Ut, So Hañ KRoſsfeſtur Yrdi, Og Hann Var Sinn KRoß. Segied mier, Børn mijn: Hvad ſkildi Jeſus eptir i Pijng-Hwſinu? Blood-Lækina, ſem dundu af hanns bleſſudum Lijkama, Hørundid þad, er med Svipunum var af-ſtrokid; Haarid, ſem af Þyrni-Broddunum var burtſlitid. Hvad færir hann med ſier þadann? Einn Bloodriſa Lijkama, Hraakana i Andliti ſijnu, Þyrni-Coronu a Høfdi ſier, og Kroſsinn a Herdunum: Eptir ſier hina Ogudlegu Gydinga, undañ ſier einn Stadarins Þræl, ſem wthroopad hefur Søkina hanns Dauda ad Veniu, og i krijngum ſig Flock Heidingianna. Olijk er nu þeſsi Utganga, hanns Vegſamlegri Innreid fyrir Atta Døgum: Þa reid hann ſo ſem einn Konungur, hier er hann aafram̃ driſinn ſo ſem einn Illrædis-Madur; Þar breiddi Foolkid ſijn Klædi ꜳ Veginn, hier ſlijta þeir Purpura=Flijkina frꜳ hanns Albloodugum Lijkama; Þar hiuggu þeir Kviſtu af Triꜳnum og dreifdu þeim ꜳ Gotuna, hier er þad ſaña Lijfſins Trie dregid um̃ grijttañ Veg; Þar fylgdu honum hanns Elſkulegir Læriſveinar, hier fylgia honum Tveir Ofrægir Ræningiar; Þar hroopudu þeir: Hoſianna Syni Davids, Bleſſadur ſie ſꜳ ſem kiemur i Nafni DRottinns, hier hroopa þeir: Kroſsfeſtu hañ; Þa reid hann iñ til Muſteriſins og Vandlætti vegna Guds Hwſs, vid þꜳ er þad vanhelgudu, hier er hann rekinn wt til Golgatha, og Vandlæting hanns Fodurs=Hwſs hefur uppetid hann. HErra Gud! Er ecki þetta hann, ſem leiddi Fedur þeirra wt af Ægypta=Landi, berandi Gull og Silfur Ægyptſkra Maña. David ſegier, ad i þeirra Utfør hafi Sioorinn hlaupid til Baka, og Jordan hørfad aptur ꜳ Bak, Pſalm. 114. Enn hier um̃krijngia Belials Becker hann, og hañ er wthelltur ſem añad Vatn, Pſ. 22. Hvad var þier Sioor, ſegir David, ad þu hlioopſt ſo til Baka, og þier Jordan, ad þu hørfadir ſo ꜳ Bak aptur, og ydur Fioll, ad þier ſtuckud upp ſem Saudir, og ydur Hꜳlſar; ad þier ſo donſudud? Eñ eg mætti vel ſegia: Hvad var þier Sool, ad þu ſkylldir horfa ꜳ Lijk=For hinns Lifanda Guds i Mannlegu Holldi? Og þier Golgatha, ad þu kynnir ad liꜳ þig til ſoddann Ohæfu? Og þier Jord, ad þu ſkylldir ſtandaſt undir ſoddañ

Pwn=

Þwnga? Og ydur Hælſarnir, ad þier gætud þad lidid, ad hann færi titrandi og ſkiælfandi um̃ ydar Gotur, ſem ydur vegur æ Vigt, og Jardarinnar Þwnga med ſijnum litla Fijngri?

Og Hañ Bar ſiñ Kroſs, ſegir Textiñ. Eſaias, i 9. Cap. þegar hñ ſpaar um̃ Chriſt, þa ſegir hñ a medal añars: Ad hañs Hofdingia-Doomur ſie æ hanns Herdum, og ad hañ muni margfallda ſitt Rijki: Hvort Eſaias hefur hier med meint Kroſs-Trie DRottens, ſem æ hanns Bleſſudum Herdum læ, edur ei, þad kann eg ecki fyrer vijſt ad ſegia: Hitt veit eg, ad þar ſem Veralldar Høfdingiar auka Rijki ſitt med Holldlegum Armi, og hinni miklu Magt ſinni, þa hefur Chriſtur ſitt Rijki aukid, alleinaſta fyrir þad Ordid af Kroſsinum, og fyrir Hørmungar og Forſmænir, ſem hanns Elſkendur hafa lidid i hanns Nafni, ſo þad er ſo megtugt ordid, ad þad hefur jafnvel hin ſtærſtu Høfdingia Dæme iñtekid. Þeir orguſtu Skælkar voru i gamla Daga Kroſs-Berendur nefndir, af þvi ad þetta Straff var ſo ſmænarlegt, og þeir ſiælfir bæru ſinn Kroſs til Aftoku-Stadarins: Enn nu er DRottins Kroſs-Berenda Nafn heidarlegt ordid æ medal allra þeirra ſem Chriſtum medkieña, ſo ad eirnig Ovinir Kroſſens Chriſti, þeir ſkyrraſt vid ad tala miog illa þar um̃, jafnvel þoott þeir ſkori ſig undann hañs Ok ad bera. Hier af ſie eg, ad Chriſti Rijki er ecke af þeſſum Heimi, og þad ſem veikt er fyrir Heiminum, þad hefur

Gud wtvalid, ad hann til Skam̃ar giørdi hid Oſluga, og þad Foraktannlegt og Otijgid er fyrir Heiminum, og þad ſem eckert er, ad hann afmaai þad ſem nockurt er, uppaa þad, ad eckert Holld hrooſi ſier fyrir hønum. J Lev. 11. er ad leſa, ad hann ſem ſnerti Daud-Jblid, ſkylldi Ohreinn vera: Enn hier ſkiedur þad þvert aa mooti, ad allt þad ſem ſnertir Chriſti Bleſſadann Lijkama, jafnvel Andvana aa Kroſſenum edur i Grøfinni, þad er øllum þeim Hreint og Heilagt, ſem ordnir eru Eitt med hønum, og Kroſſenn, ſem i ſiaalfum ſier er bølvadur, hann er øllum Guds Børnum Bleſſadur ordiñ, og gagnar til heilſuſamlegrar Lækningar andlegra Meina. Adur helldur eñ Chriſtur bar ſinn Kroſs, edur forlijkadi fyrir oſs aa Kroſſenum, þa hefur hañ nefnt þær Mootlætingar (i giegnum hverjar oſs byriar iñ ad gaanga i Guds Rijki) med þeſsu Nafni: So ſegir hañ, Luc. 14. Saa ſem ecki tekur ſiñ Kroſs uppaa ſig og fylgir mier eptir, hañ kañ ecki ad vera minn Læriſveirn: Ecki i þeirri Meiningu, ad Kroſsins Nafn edur Teikn kunni nockurn Hlut Andlegann edur Lijkamlegann ad verka, helldur ſo ſem þad, ad Moiſes baud Jſraels Foolki i Guds Stad, ad þeir ſkylldu binda Guds Løgmaal aa ſijnar Hendur, og ſkrifa þad aa ſijna Dyru-Stafi, uppaa þad, ad þad væri þeim alltijd fyrir Augum og i ferſku Minni; So vyrdiſt mier ad Chriſtur hafi eptirſkilid ſijnum Læriſveinum, bædi þeim ſem nu eru, og hafa verid, Kroſsins Minningu, til þeſs, ad vier aavallt hu(g)a ſkylldum til þeirra Hluta, er oſs, eptir hanns Bodi, þiena til Saaluhiaalpar: Þvi ſaa ſem Chriſti Kroſs uppaa ſig tekur (þad er, hann ſem Kroſsfeſtir Holldid fyrir Chriſti Skulld, ad þad hvorki fremie þeſs Synder, nie mogli undir Kroſsinum) hann hefur, ad mier vyrdiſt, uppfyllt Chriſti Logmaal, þad hann baud ſijnum Læriſveinum, hiaa Matth. 16. Cap. ſegiandi: Ef nockur vill mier eptirfylgia, hann taki ſinn Kroſs uppaa ſig og fylgie mier eptir: Og i þeſſari Meiningu mun Kroſsins Teikn vera fyrſt innkomid og brwkad i Chriſtilegri Kyrkiu: Ecki af þvi, ad Kroſsinn ſie heilagrienn Bondinn, Svipurnar, Hraakarner, edur hvort annad Pijſlar-Færi ſem DRottinn var kvalinn med, helldur Sokum þeſs, ad Kroſs-Burdur vors Herra ut af Jeruſalem til Kvala-Stadarins, og Fullkomnan Lauſnar vorrar aa Kroſſenum ſkien, þad ſyniſt allra hellſt, ad kunni ad minna oſs aa þad Tvent, ſem Chriſtinn Madur aa Daglega ſier fyrir Augum ad háfa, ſem er, ad bera Kroſsinn eptir Chriſto, og ſo ad trwa aa hinn Kroſsfeſta.

Þannig var nu JEſu Utgaangur af Jeruſalem, og þad Foruneyti er honum fylgdi fraa Raad-Hwſi hins Heidna Lands-Doomara: Enn ſo ſem aavallt ſkiptiſt Foolkid i Tvenna Flocka, ſem ad eru Guds Born og Heimſins, ſo ſkiedi þad eirninn hier, þoott þeir væru fleſtir ſem wtgeingu til ad ſiaa Villd ſijna aa þvi ſaklauſa Guds Lambi, og ad wtauſa Þeirri Grimd, er Dioſullinn hafdi leingi med Þeim ſafnad: Ei ad ſijdur gaanga jafnframt Þeſſum nockrer, ſem af Gudlegri Rækt og Elſku til ſijns Meiſtara, villdu leitaſt vid ad giøra honum Þa ſijdurſtu Þienuſtu, er Þeir giøra kunnu; Þar um̃ gietur ſo Textinn: Og honum fylgdi mikill Fiølldi Foolks, og ſo Kvenna, Þær ed grietu hann og aumkudu. Kallid aa Sorgar-Konur, ad Þær komi, ſegir DRottinn, Jer. Cap. 9. Þegar hann hafdi aalyktad ad tortijna hinni fyrri Jeruſalem med Herſkylldi: Enn hier Þarf ecki ad kalla, Þær koma ſiaalfkrafa Okalladar, Þar Guds Foolk wtgieck af Jeruſalem, til ad kalla Þa Olucku yfir ſig, ad Þeirra Hws ſkylldi Þeim i Eydi laatid verda. Sagann ſegir, ad Þeſſar Kvinnur hafi verid wr Galilæa; Enn eg huxa til Þeſs, er Lauſnarinn ſagdi Fordum, Luc. 13. Meini Þier, ſagdi hann, ad Þeſsir Galilæi hafi ſyndugri verid ødrum Galilæis, af Þvi Þeir lidu Þetta? Nei, helldur, nema Þier ydriſt allir, munud Þier vidlijka fyrirfaraſt. Eg mætti og ſegia aa Þeſſari Stundu i hanns Orda Stad: Meinid Þier ad Þeſſar Galilæiſku Kvinnur hafi haft meiri Ordſøk til ad graata i JEſu Kroſs-Gaungu, enn vorar Saaler hafa? Ad vijſu ecki; Þvi, nema vier allir eins lærum JEſu graatandi eptir ad filgia, Þa munum vier ecki iñgaanga i Guds Rijki. Þær grietu, Þvi Þeirra Meiſtari var tekinn fraa Þeirra Høfdi: Vær mættum graata af Þvi, ad vier høfum hanns Høfud Skem̃inni hulid:

Þær Sokum þeſs hann var til Kroſsins leiddur: Vær af þvi vier høfum hann Kroſsfeſtann: Þær vegna þeſs, ad hann ſem Blindum gaf Syn, hañ er af þeim blindu Hundum ſo kvalinn, ad hann ſaa ecki Veiginn fyrir Footum ſier: Vier af þvi, ad Fijſir Augna vorra hefur hanns Augu ſlioofgad: Þær fyrir þvi, ad hann ſem læknadi hina Holltu, hanns Hniaa-Lidir ſkiaalfa, hañs Footleggir titra; Hañ hefur eckert Megn edur Maatt ad bera hinn þwnga Kroſs: Enn oſs ætti þad Sorg ad afla, ad hann er þeſs vegna ſo Vanburda ordinn, ad vier erum ſkiootir ad hlaupa þa breidu Gøtuna, ſem liggur til Glotunarinnar: Vier holltrum optſinnis aa bædar Sijdr, og høfum ei wttalad þa Þrætu vid Holld og Blood, hvort vier helldur vilium Gudi þioona edur Mam̃ona: Þær gaatu ei Taarum halldid i Høfdi ſijnu, nær þær ſaau JEſum, er læknadi hina Lijkþraau, allann Benium hladiñ, verr wtleikiñ af ſyndugra Manna Hardydgi, helldur enn Einn Lijkþraar af Guds Fødurlegu Vandlæti; Hann wtrekinn af øllum, ſem øllum hefur innbodid i þad Rijkid, ſem fyrirbwid er fraa Upphafi Veralldar: Jaa, wtdrifinn af ſijnum Brædrum, ſem eingann af ſijnum Ovinum vill fraa ſier reka er til hanns kiemur; Yfirgiefinn af øllum, af Juda ſvikinn, hverium Petur afneytad hafdi; Af ødrum Læriſveinunum forlaatinn, ſem þo haangandi aa Gaalganum i ſterkaſta Ofbodi Saalar og Lijfs bitruſtu Kvala, ecki forliet ſijna Moodur, ſtandandi undir Kroſsinum, um, ecki ſinn Læriſvein, þar naalægan̄, og ecki einn Glæpa-Man̄ aa hægra Veg ſier til Smaanar uppheingdann. Enn þitt Hiarta klocknar ecki, O! þu hin̄ þverbrotna Manneſkia, þott ad Guds Sonar Hiarta ſmelltiſt i hønum ſo ſem annad Vax, i þvi Badi ſem þu hefur kindt, og þu blygdaſt ecki ad ſiaa Gud i þinni Fordæmingu. JEſus griet ecki wt af Min̄ingu Pijſlar ſinnar, þegar hann ſaa þad Mordingia-Bæli, ſem hann Kroſsfeſtu, helldur af þvi, þeir þecktu ecki ſinn Vitiunar-Tijma. So mundi enn nu i Dag, ef hønum mætti nockur Hlutur til Angurs vera, þar hann ſitur aa hægra Veg Gudi i Dijrdinni. Hann telur ecki eptir oſs allt þad hann þo þolad hefur vor vegna; Enn þo mundi hann hafa Ordſøk til ad graata yfir Borginni, þad er yfir Chriſtninni, þar Mønnum finſt ſo lijtt til hanns Pijnu, og ſo lijtt færa Menn ſier hana i Nyt Almennilega. O! Hvad ſkamt mun þar til vera, ef Gud hinn alleina Sæli, kynni ad graata, ad hann mundi ſoddann Harma-Graat kveda yfir oſs, ſem hann kvéda liet yfir ſijnu Foolki i gamla Daga, Jer. 8. Eg hefi afſkræmt mitt Andlit af Harmi, mitt Hiarta klem̄iſt i Sorg, ſiaaid Hroop Dootturinnar mijns Foolks er af Fiarlægd; Jaa, enn framar mundi hann vilia til vor ſegia: Standid vid Doomara-Portid i Jeruſalem, um̄ hvort minn Eingietinn Sonur gieck wt til Kvala-Stadarins, og lijtid wt aa Hauſa-Skielia Stadinn, þar hann pijndur var; Siaaid þar ydvarn Doom aa honum, ſem ydar Syndir bar! Lijtid hvorſu ad hann nær þvi ſkrijdur eins og Madkur, og varla geingur ſo ſem Einn Madur, undir allrar Veralldariñar Syndum! Siaaid þar Liooma minnar Dijrdar, og Jmind Guddoomlegrar Perſoonu minnar, hvorſu hann kraminn er undir ydar Synda Byrdi! Lijtid þann gooda Hyrdirinn, hvorſu eg hann ſleigid hefi! Siaaid þa Speki, ſem eg ætti i Upphafi Vega minna, hvornig maa hun nu Riettlætaſt af Sonum ſijnum! Siaaid minn Elſkulega Son, i hvorium mier alleina Velþocknaſt, hverſu eg hefi hann yfirgiefid, hvorn eg hefi fyrir ydar Ohlijdnis Sakir ſtraffad, minn trwlinda Pioon, ſem giordiſt mier hlijdinn, allt til Daudans, Jaa, allt til Kroſſins Dauda; Laatid ydur þad ſvijda, ad Hegningiñ hefur aa honum leigid ſo þier kynnud ad hafa Frid vid mig, hvorſu hañ er þrælkadur i ydar Syndum, ſem er Konungur Konunganna og DRottinn Drottnanna! Hverſu ad hann er Bolvan ordinn, ſem er Gud bleſsadur um̃ Allder! Og ef þad ei kann ydur til Hiarta ad gaanga, ad hann er minn Sonur, þa laatid ydur þad ofbiooda, ad hann er ydar Broodir, Holld af ydar Holldi, og Bein af ydar Beinum, hluttakandi Hollds og Bloods eins og Smaa-Børninn: Hann hafi þier ſært med ydar Syndum, og aukid honum Mædu med ydar Misgiordum: Þad er hann, hvors Foorn i ydar Holldi offrud er, ſem ad þvijngar mijn Ydur til Myſkunar daglega,

lega, ſo eg hlijt ydur Naadugur ad vera: Þad er hann, ſem Oaflaatanlega bidur fyrir ydur, ad eg laati þad Avaxtarlauſa Trie ſtanda enn Eitt Ar, ad hann meigi graſa i krijngum þad og leggia þar Myki ad: Enn þier berid ſur Vijn-Ber, og vilied ecki aflaata! Eg hefi ſleigid ydur, enn þad hefur ei ſvidid, eg hefi fullkomnad ydur, enn þier vilied ecki Aganum taka! Þannig mundi Gud til vor tala, ef vær mættum ſiaa hann og Lijfe hallda: Eñ þad vantar þo ecki; Allt hanns Ord, ſem er aa medal vor, þad er fullt af ſlijkri Klogun, ſo vier þyrfum ecki ad fara i Himininn upp til ad leita ad hañs Vilia. So hofum vier nu þañig heyrt vors Endurlauſnara Utgaungu af Jeruſalem, og um̃ þaa Tvennſlags Hoopa er honum fylgdu.

Nu vilium vier Fram̃veigis yfirvega, hvad Kvalararner høfduſt ad i Aftoku-Stadnum; Þar um̃ ſegier ſo i Textanum: Þeir Gaafu Honum Myrrublandad Vijn Med Galli Forblandad: J Ordskvida Bookarinnar 30. Cap. ſegir: Giefid ſterkann Dryck þeim ed deya ſkal, og Vijn þeim Sorgfulla ad drecka, ſo hann gleymi ſinni Armædu, og miñiſt ei framar Eymdar ſinnar. Eñ til þeſsa ſyniſt ecki hafa ætlad verid af Kvolurunum; Þvi Textinn ſegier: Þeir Gaafu Honum Myrrublandad Vijn Med Galli Forblandad. Margur hefur þar um̃ talad, hvilijkur ad verid hafi Dryckur þeſsi; Enn valla er Efi aa þvi, ad hann hefur ſambodid annarri Breitni þeirra, vid Frelſarañ. Hvi-

lijk

Liik eru nu Oſkop þeſſi? Þar hann ecki einaſta alla Noottina var hrakinn fraa einum Stad til Añars, Sleginn, Hwdſtrijktur og Þyrnum krijndur ad Morgni; Hinn þwnga Kroſs bar hann a Herdum ſier; Hanns Svala-Dryckur voru Hraakar Ogudlegra; Hañs Huggun og Fortolur, Bryxli og Haadungar Gudlauſra Skaalka: Helldur og ofann aa allt þetta, bar hann allra Maña, Vondra og Goodra, Trwadra og Vantrwadra, Smærri og Stærri, Naalægra og Fiarlægra, þad er allrar Verralldarinnar; eg ſegie, allra þeirra Syndir, og allt þeirra Straff, ſo ſem i einum Bagga bundid: Þad bar hañ, ſo ad David klagar ſaarlega undir hañs Perſoonu, Pſ. 22. Mijnir Kraptar eru uppþornadir ſem oñur Skurm, og mijn Twnga lodir vid miñ Gooin, þvi þu leggr mig i Daudans Dupt. Minn HErra JEſu! ertu ei þetta, ſem dryckader Fedur þeirra af Hellunni i Maſſa og Meriba, Exod. 17. Þu ſem endurnærdir Saalir þeirra med ſama Hætti, er þeir mogludu i Cades? Num. 20. Þu ſem gafſt Þrem Konungum Fullſælu Vatns i Edom Eydimörku wr Grofunum? Ertu ei þad, ſem dryckiar alla Riett-Trwada med Vellyſtingaña Straumum af Lijfſins Bruñi, Pſ. 36. Þu ſem Fedur þeirra hafdir laatid ſiwga Hunang af Hellunni, og Oleum af hinum harda Klettinum, Devt. 32. Er ecke þijnum Munni Gall borid? Hann ſem ber alla Hluti med Ordi ſijns Kraptar, Hebr. 1. hann fær eckert af ollu þvi, ſem hann ſkapad hafdi, til ad ſvala Hiarta ſijnu; Saa ſem Votninn hefur wtþanid, hann fær ecki eirn Vatns-Dropa til ad kiæla Twngu ſijna, þar hañ kvaldiſt i þeſſum Loga, Luc. 16. Lijtum nu, Chriſtner Meñ, til hins Rijka Veſælings, þar hann pijndiſt i Helvijti og Kvolunum, hvorſu ad Elldurinn er hanns Twngu heitur, ad hann veinar eptir einum Dropa Vatns, af Lazari Fijngri. So Myſkunarlaus ſem Abraham var vid hañ, þar hann var Fordæmdur; So litla Myſkun fieck nu Mañſins Sonur, þa hann bar Fordæmdra Syndir. Þeña Kvalaña Þorſta attum vier Eiliflega ad þola, nema Chriſtur hefdi hañ hier af oſs tekid, ſo vier i Stadinn þeſs ſkylldum dryckiadir verda af Guds-Hwſs Nægdar-Giædum, Pſ. 16. Taktu þeña Bikar, ſegier Gud vid Jeremiam, þeña Bikar miñar brennandi Heiptar af miñi Hendi, og gief þar af ad drecka ollum þeim er eg mun ſenda hañ til, Jer. 25. Þeſſa Adryckiu hafdi allt ſwndugt Holld forþienad af Guds Hendi, þvi fyrir honum er einginn Manna Riettlaatur: Enn hinn Elſkulegaſti Guds maa þad drecka fyrir Eirn þverbrotinn Syndara. O Jſrael! Hvilijkann Avoxt hefur Guds Vijngardur borid honum? Er ecki þetta einn Ville-Vijn-Vidur fyrir ſætann, ſem hanns Hond plantad hafdi, Eſa. 5. Er ecki þetta einn annarlegur Vijn-Vidur? Er ecki þetta ſo ſem Hoggorma og Drekanna Eytur? Er ecki þetta Vijn af Sodoma og Gomorra Akri? Jer. 2. Devt. 32. Er ecki þetta hid Babyloniſka Horunar Vijn, af hvøriu Þioodernar drucknar eru? Og eru ei þetta þijnar Rꜳnglætingar, ſyndugur Madur, ſem þu Daglega inndreckur ſo ſem þurr Jørd inndreckur Vatn? Hefur þu ecki øllu þeſſu blandad vid hinn ſúra Dryck, ſem mitt i Kvalanna Bꜳli var þijnum Lauſnara borinn? Þetta liet hann ſier þocknaſt ad lijda, ſo ad ef ſú Mañræna kiæmi einhvørn Tijma ad þier, ad þig lꜳngadi eptir Gudi, ſo ſem Hiørtinn eptir ferſku Vatni, ad þu i hønum, ſem er Lijfſins Brunnur, Joh. 6. Hefdir eirn Svala-Dryck, ſo þig þyrſti ecki ad Eilijfu; Þinna Rꜳnglætinga Korgur og þær ſúlu Dreggiar, ſem Andſkotinn hafdi byrlad þier, þad verdur ſkeinkt ꜳ fyrir hann: ſo nær ad Syndir þijnar kvelia þig, og þier tekur til ad lijda i Briooſt af Offtækiu þeirra, ſo þig húngrar og þyrſtir eptir Riettlætinu; Ad hann þa dreipi ꜳ þig i Aungvitum Ydrunar þinnar med ſijnu Bloodi, af þeim Bleſſunar Kaleik, ſem þier verdur i heiløgu Altariſins Sacramento borinn. O! minni HErra, fyrir þinn Sorgar-Dryck, hef eg Eirn Gledi-Dryck hlotid, fyrir Guds Reidi-Kaleik hefur þu ſkeinkt fullt ꜳ fyrir mig i einum Vina-Bikar, fyrir þinn Kvala-Dryck, hefi eg eirn Svala-Dryck feingid, og fyrir Gall og Myrru-blandad Vijn, ſem þier var borid i Kvølinni, mun eg drecka nijtt Vijn med þier i Dijrdinni. Frelſarinn villdi ecki drecka þenna banvæna Dryck, ecki þad hann mælti ſig undann Pijſlunum, helldur ad hann kynni ad endaſt til ad drecka þann Kaleik ad fullu, er hønum var ætladur af Fødurnum. Hañ villdi ecki deyfa Twngu ſijna med Eytrinu, ſo Muñurinn kynni ad bera Vitne um̃ hanns Elſku i Hiartanu. Gydingar budu þad, kannſkie i þeirri Meiningu, ad hann ſkylldi ecki eida Ordum til Vandlætis yfir þeim; Enn hann villdi ecki drecka, ſo hañ hefdi enn þa ſijna Twngu Oſkierta til ad bidia fyrir þeim; Hann hafdi enn þa ecki heitid Ræningianum Paradijs; Enn þa ecki giort hina ſijdurſtu Raadſtøfun um̃ Moodur ſijna; Hann hafdi enn þa ecki vitnad fyrir Heiminum, hverſu hann var af Gudi yfirgiefinn, ſo Gud ſkylldi Eirn ydrandi Mann alldrei forlaata; Ecki hafdi hann enn þa ſagt oſs, hvørſu miøg hañ þyrſti eptir Velferd vorri; Ecki yfirlijſt Heimſins Endurlauſn; Og eñ þa ecki falid Anda ſinn i Hendur Fødurſins, ſo hañ kiendi oſs hina Sijdurſtu Andlaats Bæn. Allt þetta hafdi DRottinn eñ þa Ogiort, og fyrir þvi villdi hann ecki drecka.

Þetta gudlauſa Nijdings-Verk fram̃foor i þeim Stad, er aa Ebreſku kallaſt Golgata, eñ aa vora Twngu Hauſa-Stadur, og var eitt miøg Ofrægt Plaatz, af Straffi Glæpa-Mañа, ſem þar voru Lijflaatnir. Chriſtur gieck uppaa Hauſakielia-Fiallid, hvørt ad laa eirn ørdugur Vegur, ſo hañ leyſti oſs fraa Helvijti, hvørt ad liggur ein breid Gata til eilijfrar Gløtunar: Hañ wthellti ſijnu Bloodi i Ofrægum Stad, ſo hañ helgadi Jørdina, ſem fyrir ir Mañſins Illſku Sakir bølvud var; Hañ lierſt i Ohreinu Plꜳtzi, ſo ad vier hreinir og kvittir af øllum vorum Syndum, mættum inngꜳnga i þa himneſku Jeruſalem, hvar eckert Saurugt mꜳ innkomaſt, Apoc. 22. Judar giørdu hanns Hws (ſem var Bæna-Hws) ad Ræningia-Bæli; Enn JEſus giørdi Ræningia-Bælid ad Guds-Hwſi, þar hann hꜳngandi ꜳ Kroſsinum, offradi ſialfum ſier Gudi til eins Sætleiks-Ilms fyrir Syndir vorar, og ſo Bænum og Audmiwkum Andvørpunum, med kroptugu Hroopi og Tꜳrum til hañs, er hann frelſa kunni af Daudanum, Hebr. 5.

Framar ſegir Textinn; Ad þeir hafi Kroſsfeſt hann i þeim Stad Golgata: Fꜳ eru þeſsi Ord, enn þo full af Krapti; Þvi af þeim hꜳngir øll vor Velferd og Sꜳluhiꜳlp, ſem Chriſtur hefur oſs ꜳ ſijnum Kroſsi utvegad. Kroſsfeſtingiñ var hinn ſmꜳnarlegaſti Daudi, þvi ſegier ſo Moyſes, Devt. 21. Sꜳ hiñ uppheingdi er ein Anſtygd fyrir Gudi. Og þad var ſo Ofrægt medal Heidingianna, ad Cicero ſkrifar: Þad er Glæpur ad binda Romverſkann Borgara, Ogiørningur ad Hwdſtrijkia, Oboota-Verk ad drepa. Hvad ſkal eg þa kalla þad, ad Kroſsfeſta? Enn hier ꜳ urdu nockur Um̃ſkipti i Kroſsfeſtingu Drottins: Fyrir Kvølurunum var þad ſama, enn i Guds Dijrdarfulla Augliti lꜳngtum ødruvijſi; Þvi JEſus, ꜳ Kroſſenum hꜳngandi, er fagur i Guds Augum, og Eitt Forlijkunar-Offur fyrir vorar, og ecki ad eins fyrir vorar, helldur fyrir allrar Veralldarinnar Syndir: Og ſo vidurſtiggilegt ſem ad var þetta Straff, ſo var þad og ſaart og biturt ad lijda. Strijds-Mennerner, þeir Ogudlegu Kvalanna Þrælar, þeir ſtanda hier til allrar Ohæfu bunir i krijngum þad ſaklauſa Guds Lamb; Þeir hrinda Kroſsenum af hanns Herdum; Þeir fram̄reida Pijſlar-Færinn fyrir hanns Augum; Þeir ſlijta hanns Klædi fraa hanns Bloodriſa Lijkama; Þeir wtþenia hanns Bleſſadann Fadm, ſem hann wtbreidir allann Daginn til eins Ohlijdugs Foolks; Þeir ſtegla hanns Hendur og Fætur med Goddunum aa Tried, ſijdann haangir allur hanns Lijkamans Þwngi aa þremur Jaarn-Noglum. Siaaid nu Manniñ, Chriſtnir Meñ! Hier haangir hinn bleſſadi i Iſrael, ſo ſem ein Bølvan milli Himins og Jardar, ſo þad Ord uppfylltiſt, er hann taladi fyrir Munn Davids, Pſ. 22. Þeir hafa mijnar Hendur og Fætur i giegnum grafid; Jaa, ein ønnur Ritning, er hañ ſiaalfur taladi med ſijnum eiginn Munni: Þa eg verd fraa Jørdunni upphafinn, mun eg draga alla til mijn: Þetta taladi hann, ſegier Johannes: Teiknandi med hverium Dauda hañ deya mundi, Joh 12. Bølvadur veri ſaa, ſem ecki helldur allt þad, ſem ſkrifad ſtendur i Løgmaals-Bookinni, ſegier DROTTiñ Zebaoth, Devt. 27. Þad giørdum vier eingann veginn, þvi vier geingum eptir Høfdingia Veralldar þeſſarar i Gyrndum vors Hollds, giørandi þad ſem voru Holldi og Hugrenningum þocknadiſt, og vorum af Naatturunni Reidinnar Børn, ſeger Paulus: Eph. 2. Þar fyrir høfdum vier ecki einungis Tijmannlegann Gaalga forſkulldad, helldur Eilijflega ad ſteglaſt aa þeim hrædilega Kvalanna Gaalga, ecki med Galli og Ediki ad dryckiaſt, helldur med Elldi og Brenniſteini, ecki um̃ þriaar Stundir, helldur um̃ alla Eilijfd. Bølvadur veri ſaa, ſem haangir aa Trienu, ſegier Løgmaalid: Enn hvad ſegier Paull? Gal. 3. Chriſtur hefur endurleyſt oſs af Løgmaalſins Bølvan, ordinn Bølvan fyrir vorar Sakir: Þvi ſkrifad er, Bølvadur ſie ſaa, ſem aa Trienu haangir. Vier vorum Skullda Þrælar Almaattugs Guds, og ſiaalfdæmdir til ytſtu Myrkra, þar til vier hefdum golldid hinn ſijdarſta Pening. Nær mundi þad hafa gietad ſkied af ſiaalfum oſs? Ecki um̃ alla Eilijfd: Enn Guds Sonur er ſtijginn uppaa Tried med þa Handſkriftena, ſem aa mooti oſs var, hana hefur hann aa Kroſsinn neglt og burttekid, ſegier Paull, Col. 2. Og oſs aptur eina Kvittun giefid med ſijnu eiginn Bloodi ritada aa Hiørtu vor med Guds Fijngri, ſem er Heilagur Andi, hvør ad er Pantur Arfleifdar vorrar, og ber Vitnisburd vorum Anda, ad vier ſieum Guds Børn, Rom. 8. Hun er þannveg laatandi: Ad þar ſie einginn Fordæming framar aa þeim, ſem eru i Chriſto JEſu, þeim ſem ecki eptir Holldinu, helldur eptir Andanum gaanga. So hefur þu lokid hinn ſijdarſta Pening, minn

HErra JEſu, alla Suñuna hefur þu golldid DRottni; Barrabas ſlapp, enn Chriſtur er uppaa Gaalgann heingdur; Þrællinn er kvittur, enn DRottinn er Kroſsfeſtur. Gief þu nu, JEſu minn, gief þu nu fyrir øll þau Hrygdar-Spor, er þu gieckſt fraa Gabbatha til Golgatha, þa gief þad DRottinn, ad nær vier eigum ad gaunga fraa Golgatha til Gabbatha, þad er fraa Daudanum fyrir hinn hærſta Riett i Himnenum, ad þinn bleſſadi Kroſsburdur ſie oſs þa fyrir Augum, ſo ad vier mættum fylgia þier Otraudir i giegnum Daudans Skugga inn i eilijft Lioos, og þaa Himneſku Paradijs, hvar Gud er allt i øllu, og einginn Umſkipti framar Lioſſens og Myrkurſins: Þad Bænheyri Goodur Gud, fyrir JEſu Chriſti Skulld, AMEN.

* * * * *

* * *

Siötta Midvikudags Predikun i Foſtu.

Textinn.

DA Strijds Meñerner høfdu Kroſsfeſt JEſum, tocku þeir hanns Klædnad, og gierdu aa Fiøgra Hluta Skipti, Sierhvørium

Strijdsmañi eiñ Hlut, og vørpudu þar uñ Hlutkieſti, hvør ad hañ ſkylldi hafa, og þar med Kyrtilliñ; Eñ Kyrtilliñ var eigi ſaumadur, helldur frꜳ Ofañverdu allur prioonadur. Þa tøludu þeir ſijn a milli: Skiptum vær hønum eigi i ſundur, Hlutumſt helldur uñ, hvørs hañ ſkal vera; ſo ad Ritningiñ uppfylldiſt, hvad ſagt er fyrir Spꜳmañiñ, er ſegier: Þeir ſkiptu med ſier Klædum mijnum, og a miñ Kyrtil þa løgdu þeir Hlutkieſti. Og þetta giørdu Strijds=Meñirnir, og Foolkid ſtood og horfdi ꜳ. Og þeir ſem geingu þar fram hiꜳ, hæddu hañ, ſkookn Høfud ſijn, og ſøgdu: Svei, hvørniñ nidurbrijtur þu Myſterid, og uppbyggir þad aptur ꜳ Þremur Døgum? Hiꜳlpa þu nu ſiꜳlfum þier, ef þu ert Guds Sonur, og ſtijg nidur af Kroſsinum. Og Høfdingiarnir ſpottudu hañ med þeim, lijka eiñiñ hæddu hañ þeir Ædſtu Preſtar ſijn ꜳ medal med Skriftlærdum og Olldungum, og ſøgdu: Ødrum hefur hañ hiꜳlpad, ſiꜳlfum ſier getur hñ eigi hiꜳlpad. Sie hañ Chriſtur og Kongur Iſraels, þa ſtijge hañ nu nidur af Kroſſenum; ad vier ſiꜳum og meigum ſo trwa hønum. Hiaalpi hañ nu ſiaalfum ſier, ef hañ er Chriſtur hiñ Utvallde Guds. Hñ treyſte Gude, hañ frelſi hañ nu, ef hañ hefur Lyſt til hañs, þviad hañ ſagdi: Eg em Guds Son. Ad hønum hæddu og Strijds Meñirnir, geingu til hañs, og færdu hønum Edik, og ſøgdu: Ef þu ert Konungur Gydinga, þa hiaalpa þier ſiaalfum. Lijka eiñiñ hæddu hañ Ræningiarnir, þeir med hønum voru Kroſsfeſtir. Eñ eiñ af þeim Spillvirkium, ſem hengdir voru, laſtadi hañ og ſagdi: Ef þu ert Chriſtur, frelſa ſiaalfañ þig og ockur. Þa ſvaradi hiñ añar ſtraffadi hañ og ſagdi: Og þu hrædiſt ei helldur Gud, ſem ert þo i eins Fordæmingu! Og ad ſøñu ſker ockur þetta riettilega, þviad vier medtøkum hvad ockar Giørdir voru verdar; Eñ þeſsi hefur eckert Oſkickañlegt giørt. Og hañ ſagdi til JEſu: DRottiñ, miñſtu mijn þa þu kiemur i Rijki þitt. Og JEſus ſagdi til hañs: Sañlega Seigi Eg Þier, J DAg Skalltu Vera Med Mier J PARADJJS.

Eñ þar ſtoodu vid Kroſsiñ JEſu, Moodir hañs og Moodur-Syſtir hañs, Maria Hwsfru Cleophæ, og Maria Magdalena.

Þa JEſus ſaa nu ſijna Moodur, og þañ Læriſvein þar nær ſtandandi, er hañ elſkadi; Segir hañ til ſiñar Moodur: Kona, Siaa Þu, Þad er Þiñ Sonur. Eptir þad ſegir hañ til Læriſveinſins: Siaa, Þad Er Þijn MOOdir. Og upp fra þeirri Stundu took Læriſveiñiñ hana ad ſier.

Og þad var nær uñ hina ſiøttu Stund, ad Myrkur giørdiſt yfir allt Landid, allt nær til Nijundu Stundar, og Sooliñ miſti ſitt Skyn. Og uñ Nijundu Stund, kalladi JEſus haarri Roddu, og ſagdi: Eli, Eli, Lama Sabachtani; Hvad ed wtleggſt: Gud miñ, Gud miñ, hvar fyrir forlietſtu mig? Og nockrir af þeim er þar ſtoodu hiaa, þaa þeir heyrdu þad, ſøgdu þeir: Siaa, hañ kallar aa Eliam. Eptir þad, þa JEſus viſsi ad allt var nu fullkomnad, og ad Skriftiñ yrdi uppfylld, þa ſegir hañ: Mig Þyrſtir. Þar ſtood eitt Kier fullt af Ediki; Jafnſnart hlioop eiñ af þeim til, og took Niardarvott, og fyllti af Ediki, og ſetti hañ ofañ a eiñ Reyrlegg, og gaf honum ad drecka, og ſagdi: Laat vera, Siaaum hvørt Elias kiemur ad taka hañ ofañ. Eñ adrir ſøgdu: Bijdid, laatid ſiaa hvørt

Elias kiemur ad hiꜳlpa hønum. Eñ þa JEſus hafdi Edikid til ſijn tekid, ſagdi hañ: Þad Er Fullkomnad. Og Jeſus kalladi upp hꜳrri Røddu i Añad Siñ, og ſagdi: FADir, J ÞJJNar HENdur Fel Eg Miñ ANda. Og er hañ hafdi þetta ſagt, ad hneigdu Høfdi, uppgaf hañ ſiñ Anda.

Og ſiꜳ, ad Tialldid Muſteriſins rifnadi midt ſundur i Tvo Parta, frꜳ Ofañverdu, allt nidur i giegnum, og Jørdiñ ſkalf, og Biørgiñ klofnudu, og Grafirnar lukuſt upp, og margir Lijkamir Heilagra riſu upp, þeir ed ſvꜳfu, og geingu eptir hañs Uppriſu wr Grøfunum, og komu i hina Heilogu Borg, og Auglyſtuſt þar mørgum. Eñ er Hundrads Høfdingiñ, hvør þar ſtood giegnt, ſꜳ þad hvad þar ſkiedi, og ad hañ kalladi ſo, þa ed hañ lietſt, prijſadi hañ Gud, og ſagdi: Ad vijſu hefur þetta eiñ Riettlꜳtur Madur verid og Guds Sonur. Og þeir ſem med honum voru ad vardveita JEſum, þa þeir ſꜳu Jardſkiꜳlftañ, og þad hvad þar ſkiedi, urdu þeir miog Ottaſlegnir, og ſøgdu: Sañlega var þeſsi Guds Sonur. Og allt Folk, er þar var hiꜳ og horfdi ꜳ, ſem þeir ſꜳu hvad þar ſkiedt, bardi þad ſier aa Brioost og ſneri i burt aptur. Eñ allir hañs Kuñingiar ſtoodu laangt fraa. Þar voru og margar Konur, ſem ſaau þar uppaa aaleingdar, medal hvørra ad var Maria Magdalena og Maria hiñs litla Jacobs, og Joſes Moodir, og Salome, Moodir þeirra Zebedei Sona, þær hønum høfdu eptirfylgt, þa hañ var i Galilæa, og þioonad hønum, og margar adrar, hvøriar med hønum høfdu uppfarid til Jeruſalem wr Galilæa, og horfdu aa þetta.

Exordium.

WIllt þu ecki frelſa Faangann ſem til Dauda er dæmdur, og þann ſem liggur vid Lijflaati, þar þu ſegier: Vier þeckium ecki þenna? Meinar þu ecki ad hann ſem rannſakar Hiartad, hann merki þad, og hann ſem tekur Vara aa Saalu þinni, hañ þecki þad: Mun hann ecki giallda hvørium Mañi eptir Verkum ſijnum? Segir Salomon, Prov. 24. Ef ad hinn Riettlaati Gud, ſem einn Mann hefur ødrum til Hiaalpar ſkapad, ef ad hann er ſo vandlaatur vid þann, ſem dregur ſig i Hlie, þar hann mætti hiaalpa Løgræningnum ſem er adkominn Dauda, ad hann vill merkia þad og krefia þeſs af hanns Hendi: Hvad mun hann þa vilia giørt hafa vid þann, ſem hinn Saklauſa heimtir til Daudans?

udans? Um̃ hvoria hiñ Vijſi talar i ſinnar Bookar 2. Cap. ꜳ þennann Hꜳtt: Vier vilium um̃krijngia hinn Riettlꜳta, þvi hann er oſs Oþarfur, og hann mootſtendur Giordum vorum, og brixlar oſs um̃ Syndir vorar, hann er giordur til ad reka til Baka Huxanir vorar, þad er oſs þwngt ad ſiꜳ hann, þviad hanns Lijferni er Olijkt odrum, og hanns Vegir liggia a adra Leid. Nu er Illmeñſka þeſsi ſo mikil, ad valla mꜳ Ohæfann ſtijga hærra upp; Enn þad eykur þo miklu ꜳ Strꜳkſkapinn, þegar nockur gledſt af Oforum ſijns Nꜳunga, er hann ſiꜳlfur hefur ſpunnid Togann til, og jafnvel þoott hann ætti fyrir Syndir ſijnar lijda: Þvi valla er nockurt ſo Stꜳl-ſlegid Hiarta, ad ecki ſiꜳi aumur ꜳ þeim, ſem Hegningu ſætir fyrir Afbrot ſijn: Og hvad ſkal eg þa tala um̃ þann, ſem hlackar yfir þvi Rꜳnglæti ſem yfir hinn Riettlꜳta geingur. Þetta mꜳtti hann þo lijda af Ogudlegum Monnum, ſem er Jehova vort Riettlæti, Guds Eingietinn Sonur, hvorn einginn kunni ad ſtraffa um̃ nockra Synd. Eg hefi a nockrum fyrirfarandi Midviku-Dogum talad þar um̃, hvernig hann var ſpottadur af Biſkups-Þienurunum, illa wtleikinn i Þiing-Hwſinu af Strijds-Monnunum, hraktur ꜳ Veginum, Kroſsfeſtur i Aftoku-Stadnum: Enn nu vil eg ad Sijduſtu þar um̃ tala, hvilijka Smꜳn, Brixli, Kalls og Gudlaſtanir, ad hann vard ad heyra ꜳ Kroſsinum.

Legg þu mier Mꜳl i Munn, DRottinn, og

um̃ſkier Eyru Barna þinna, ſo ad þetta Eyrendi vel takiſt, fyrir þijns dijra Nafns Skulld, Amen.

Utleggingiñ.

I Hinni Sijdurſtu Grein Pijſlar-Sogu Drottinns, ſem leſinn var af þeſſum Heilaga Stad, feingum vier ad heyra, ad hann Kroſsfeſtur var aa millum Tveggia Ræningia. Hañ ſem a millum Tveggia er ſettur, hañ var fordum Daga meſt metinn. Salome beiddi Drottiñ um̃, ad ſijnir Synir mættu ſitia Einn a Hægra Veg honum, enn Annar aa Vinſtri i hañs Rijki, hun meinti, þeir ſkylldu honum nærſtir verda ad allri Tign og Heidri: Enn hier var eingri Vyrdingu ad ſkipta, hier var ecki nema Skom̃ og Sneipa aa Ferdum: Þeir hafa aan Efa ſett hann midt a millum Ræningianna, ſo ſem hinn argaſta Ræningia, hañ ſem þo gallt þad hañ ecki rænti, hañ ſem ei hiellt fyrir Raan, edur ſtærdi ſig af þvi, ad hañ Gudi jafn var, helldur took aa ſig Mynd eins Þioons, ordinn Moñum lijkur, hañ er medal Oboota-Maña reiknadur: Hann ed ſkijn i Dijrdiñi, midt a medal hiña Tveggia Guddooms Perſoonanna, honum velia þeir Plaatz millum tveggia Spillvirkia: Og ſo ad eg færi Sonnur aa Maal mitt, ad þetta hafi verid giort til Smaanar honum, þa ſegier Textinn: Eñ Þeir Sem Fram̃ Hiaa Geingu, Loſtudu Hann Og Skooku Hofud Sijn. Eckert leggia þeir til Ræningiaña, hvorſu Ofrægir ſem þeir voru; Hann alleina vard fyrir þeſſari Smaan, midt i Strijdinu nu vid Daudann, ſem alleina hefur Daudann ſigrad, þeir løſtudu hañ alleina, hvørn eingiñ kuñi fyrir nockra Synd ad laſta, þeir ſkooku Høfud ſijn yfir hanns Forſmaan og Hørmungu, hvørn Englarnir og Høfud-Englarnir tilbidia. Þeir ſkooku Høfud ſijn ſegir i Textanum: Þad var Venia þeirra a Stundum i Fyrndiñi ſem aumkudu nockurn; Eg ſkylldi og ſamſetia Rædu og hriſta Høfud mitt yfir ydur, ſagdi Job vid Vini ſijna, Job. 16. Og um̃ þaa ſtendur, ad þeir hafi auſid Mølld yfir Høfud ſijn og huggad hañ i øllum hañs Mootgaangi, Job. 2. Eñ hier var eingiñ Huggun, eingiñ Myſkun, helldur i Stadiñ þeſs, Laſtmæli, Haad og Kieſkni: Er þvi þetta ad ſkilia, ſo ſem Drottinn ſagdi um̃ Zenacherib: Jomfrwinn Zions Doottir hædir ad þier, og Jeruſalems Doottir hun ſkekur Høfudid eptir þier, 2. Reg. 19. Enn yfir hønum, ſem þetta liet ſegia hinum Stoorlaata Konungi, vegna Fedra þeirra, hvørs Engill ad drap aa einni Noottu 120. Þuſundir Mañs i hanns Herbwdum, yfir hønum ſkaka þeir nu Høfud ſijn. Hier er fram̃kominn Spaadoomur Davids, er hañ ſegir undir Perſoonu Chriſti, Pſ. 22. Allir þeir ed ſiaa mig, ſpotta mig og hriſta med Høfdinu, Jaa, þeir ſaau mig og ſkooku Høfud ſijn, Pſ. 109. Hvørier voru nu ad Skiemtan þeſſari? Þeir ſem fram̃ hiaa geingu, ſegir Textiñ: Almwginn aan Efa, þeir ed wt voru geingnir til ad ſvala ſier a Bloodi hinns Riettlaata; Adur høfdu þeir hroopad: Kroſsfeſtu,

Kroſſe-

Kroſsfeſtu hann. Hier vilia þeir ſiaa Villd ſijna a honum, þvi David ſegir i þeirra Orda Stad: Vel, Vel, vor Augu hafa ſied þad, Pſalm. 35. Herra Gud! Valla er nockur Hlutur Sorglegrā ad huxa um̃ eñ Vanþacklætid i Heiminum: Einginn Efi er a þvi, ad margur hefur vadid i þeſſum Vitſtola Flocki, hvørs Borgar-Menn, og jafnvel Vini og Nærunga, ad Jeſus læknad hefur; þvi fyrir utann øll þau Myſkunar og Krapta-Verk, ſem upp eru teiknud af Gudſpiallamoñunum, þa ſegier Johañes, ad JEſus hafi marga adra Hluti giørt, hverier ef allir ſier i Lagi Ritaſt ſkylldu, þa mundi Heimuriñ ecki taka þær Bækur, ſem ſkrifaſt mættu; og kunna Meñ ecki þad ad ætla, ad þetta Ill-Þijdi hafi Hlutlauſt farid af hanns Myſkunar-Verkum, þvi hann gieck i krijng, giørdi gott og græddi alla þaa ſem af Imiſlegum Siwkdoomum halldnir voru: Eñ þetta eru nu hañs Þackir ſem allt giørdi vel, liet Daufa heyra, og Maallauſa tala. Bregdſtu þvi ei Okunnugur vid, Barn mitt, þoott Verølldiñ leggi þier illa i Þock: Guds Sonur fieckſt eckert um̃ Smaan þeſsa, ecki gafſt hañ upp vid Endurlauſnar Verkid haalf-bwid, þoott hañ mætti þetta heyra: Þu ſkallt og ecki helldur þreytaſt Gott ad giøra; hvernig ſem þier er launad: Ætla ecki ad þier ſie vandara um̃ eñ honum; Hafi þeir Hwsboondann Beelzebub kallad, hvad munu þeir ecki giøra vid hañs Heima-Menn? So ſem Guds Sonur kom i Heimiñ til ad nidurbriota Diøfulſins Verk, ſo er þad og Diofulsins Ydia, ad nidurbrioota Guds Verk: Laat honum þad ecki takaſt, Guds Vinur, helldur fylg eptir Lauſnara þijnum i þeſſu ſem ollu odru; Allt hvad þu gott giorir, þad giorir ecki þu, helldur ſu Naad Guds ſem med þier er; ſo ad hann ſem vanþackar þier, hann vanþackar ecki þier, helldur Gudi, ſem gaf þier bædi Viliann og Maattinn: Hanns er Rijkid, Maatturinn og Dijrdinn; Þu ert alleina hañs Umbods-Madur. Laat þvi Diofuliñ og hañs Born hafa Gaman af Vanþacklætinu; Saa Dagur mun koma, ad þeirra eigiñ Þreck mun kaſtad verda i Naſir þeim, enn þu munt ſkijna eins og Sool i Rijki þijns Fodurs.

Hvor eru nu Brixliñ framar? Svei! Ertu Hañ Sem-Nidutbrautſt Muſterid, og Bygdir þad upp aptur a þrem Dogum? Alldrei hafdi Drottiñ þad ſo talad: ſo hafdi hañ ſagt: Briootid þier þetta Muſteri, eñ eg mun þad a Þridia Degi upp aptur reiſa: Eñ hañ taladi um̃ Muſteri ſijns Lijkama, ſegir Johannes: Og ſo laangt var fraa þvi, ad hann meinti Jeruſalems Muſteri, ad hid Gudlauſa Kieñivalld, þeir villdu ecki taka Fals-Vottana fyrir gyllda, ſem þetta vaaru. Þañig er nu Almugiñ, þegar hann tekur til ad henda Lijgina Munna a milli (Eg fraaſkil alla Raadvanda Menn, ſem leggia nockurt Haft aa Tungu ſijna, þvi þad væri ecki gott ad allur Iſrael ſkylldi hafa beygt ſijn Knie fyrir Baal): Þañig er hañ, ſegi eg, þegar nockrum Ohroodur er liooſtad upp, jafnvel um̃ gooda Meñ, ſie þad ſatt edur logid, þad ſkal þo ſatt heita, og þykiſt ſꜳ Goodu bættur, ſem nockru gietur vidaukid. Þegar Twngann er upptendrud af Helvijti, ſegir Jacob, og upptendrar ſijdann alla þeſs Mannis Umgeingni, ſem hefur leigt hana Fiandanum, til ad ſpilla Virdingu Nꜳunga ſijns, og hanns goodu Mann-Ordi: Eñ hvar fyrir mundu þeir nu brixla Drottni hellſt um̃ Kyrkiuna? Mun ecki þeſs vegna, ad þeir høfdu meiri Mætur a henni, enn ꜳ Guds Bodordum? O! hvørſu vel hefur þeſsi Diofulſins Samkunda uppfyllt Mæling Fedra ſinna. Eru þad ei þeir, til hverra Gud ſagdi: Hafid ecki Trauſt ydar ꜳ fꜳnijtum Hlutum, ſegiandi: Guds Muſteri, Guds Muſteri er þetta, Jer. 7. Helldur giørid ydar Vegu gooda, og dæmid riett ꜳ millum eins Manns og annars: Skylldud þier ſtela, Menn vega, ſveria rꜳnglega, og fǽra Baal Foornir, og ſtanda þo fyrir mier i þeſſu Hwſi! Þetta giørdu Fedurner, enn hvad giøra Nidiar þeirra? Muſterid giørdu þeir ad Ræningia-Bæli, enn hid ſanna Guds Muſterið, i hvøriu ad bioo øll Hañs Fylling Lijkamlega, þad feſtu þeir uppꜳ Krøſsinn milli Tveggia Ræningia; Þeir hrooſudu ſier af Løgmꜳlinu, enn Barraba ſlepptu þeir, og Jeſum kølludu þeir Dauda ſekann. Nu þoott ad Drottinn hefdi talad þeſsi Ord um̃ Jeruſalems Muſteri, mundi hønum nockud vera þad Omøgulegt, ſem alla Verølldina giørdi ꜳ Sex Døgum? Var þad ecki hann, er ſagdi vid Fedur þeirra, farid til mijns-Stadar, ſem var i Silo, hvar eg liet mitt Nafn fyrſt bwa, og ſiaaid hvad eg giørdi hønum Søkum Jllſku mijns Foolks Jſrael. Hvad var þad, DRottinn? þad, ad þu leifdir ad Saattmaals-Orkiñ, hvør ed var Fulltrwi Jſraels Barna, ad hun yrdi hinum Oum̃ſkornu Philiſtæis ad Herfaangi, ſo ad hun kom ſijdañ alldrei meir i þann ſama Stad. Enn hvad ſegir nu DRottinn um̃ Salomons Muſteri ſkom̃u ſijdar, i þeſſum ſama Cap. Eg ſkal giøra vid þetta Hws, ſem eptir mijnu Nafni er kallad, aa hvort þier treyſtid, og vid þeña Stad, er eg gaf ydur og Fedrum ydar, ſo ſem eg giørdi vid Silo. Mundu ei þeſſi DRottinns Ord ſañaſt, þegar Nebucadnezar liet þad nidur ad Velli brioota, eñ took Foolkid Herfaangi? Hvad mundi þa nu vera i þeſſu ſijdara Muſteri, ſem hellldur kyñi ad frelſa þad fraa Oluckunni, helldur eñ hid fyrra, nema ſaa Drottnarinn, ſem Micheas um̃ſpaair, hvørn þeir Kroſsfeſtu, nema ſaa Hyrningar Steinninn, hvørium þeir wt-koſtudu? Alltijd er Diøfullinn ſiaalfum ſier lijkur i Vantrwarinnar Børnum: Fedur þeirra villdu ecki trwa Spaamonnunum, ſem tøludu til þeirra i Nafni DRottiñs; þeſſir ei helldur Syninum, er Fadiriñ taladi til þeirra fyrir hann, Hebr. 1. Jafnvel þoott hañ ſegdi þeim noogu ſkøruglega, ad þeirra Hws ſkylldi þeim i Eydi laatid verda, og ecki ſkylldi i þvi Steinn yfir Steini vera. Lærum hier af, Chriſtnir Menn, ad vier ei kollum þad ſulla Guds Dijrd-

kud,

kun, ad vyrda hanns Hws og ſækia þad, nema vier prijdum þad Guds Muſteri, ſem iñi hiaa oſs er, og heitir Hiarta vort, med Chriſtilegum Dygdum: Alla Vyrdingu aa ad veita Guds Hwſi, og ollum þeim Hlutum, ſem honum ſier i Lagi vidkoma. Þad heyri eg til Gylldis talid Hundrads-Hoſdingianum, ad hann uppbygdi Samkundu Gydinga: Enn hitt byriar ad giora, Born mijn, og þetta ecki eptir ad ſkilia; Þvi hvor hañ inngeingur i Guds Hws til ad heyra hañs Ord, og færir þaangad med ſier Ovini Kroſsinns Chriſti, ſem eru þær Syndir, er hañ ecki ydraſt vill, edur og aaſetur ad drygia framvegis, hann ſaurgar þad, og er eingu betri enn þeir ed giordu Muſterid ad Ræningia-Bæli.

EF Þu Ert Guds Sonur, Þa Stijg Ofañ Af Kroſsinum, ſegia Varmenni þeſsi: Ecki er þeſs Von, ad Eplid falli laangt fraa Eikinni. Dioſullinn hafdi aadur ſagt, er hann freiſtadi Drottinns: Ef þu ert Guds Sonur, þa fleig þier hier ofañ af; Og hier aavarpa hañs Born hañ med ſomu Ordum. O! hverſu Faavijs er Holldlegur Madur, ad ſkynia þad ſem Anda Drottinns er. Þeir ſogdu, minn HErra! Ef Þu Ert GUDS SOnur, Þa Stijg Ofann af Kroſsinum. Eñ af þvi ad þu varſt Guds Sonur, þa villdir þu ecki ofañ ſtijga, þu ſtoodſt hier ad þvi Verki ſem var miklu meira, miklu Guddoomlegra, enn ad ſtijga ofann af Gaalganum, þu hafdir geingid aa Hoolm vid hinn ſterka Hervopnada, þu hafdir tekid hier Daudañ, Helvijti og Diøfulinn i Fꜳng þier, þu villdir ecki af Hoolminum gꜳnga, fyrr enn Daudinn var i Sigur uppſvelgdur, Helvijtaña Port nidurbrotiñ, og Hoggormſins Haus i ſundur trodiñ, eñ hann Utſnꜳradur: Hvad liett var þier, ſem komſt wr þeirra Høndum, er þeir villdu grijta þig; ſem brautſt þa a Bak aptur med einu Ordi, er þeir villdu grijpa þig; Hvad liett var þier ad ſtijga ofann af Kroſsinum? Þu varſt annad ad ſtarfa, Drottiñ minn, helldur eñ ad leika fyrir Spie-Fuglum þeſſum, ſem þier mundu þo ecki trwad hafa: So mørg Teikn og Stoormerki hafdir þu giørt hiꜳ þeim Forgiefins; þu gatſt lꜳtid Ræningiañ ſtijga ofann af Kroſsinum, ſem leid fyrir Syndir ſijnar, auk helldur hiꜳlpad ſiꜳlfum þier. Eñ þad var Kraptaverkid miklu meira, miklu meira Myſkunar-Verk, ad þu gafſt hønum og øllum ſammydrandi Stoor-Syndurum Paradiis og eilijfa Viſt med þier i Rijki Himnaña. Þier ſie Lof, Prijs og Æra, ad Eilijfu, Am̃.

Þetta giørdi nu Almuginn ſem fram̃ hiꜳ gieck: Høfdingiarnir, hinir Yppurſtu Kiennimeñ, Phariſæi, Ølldungarnir og Skriftlærdir hielldu einn Hoop, og ſpottudu hann ſijn ꜳ milli, ſegier Textinn.

Hier kiemur mier i Hug þad, ſem Jeremias ſkrifar i ſiñar Mꜳla-Bookar 5. Cap. Eg ſagda, þeſſir hinir Um̃komulauſu breyta fꜳvijſlega, þeir þeckia ecki Veg Drottinns, nie Riettindiñ Guds ſijns: Eg vil fara til Høfdingianna og tala til þeirra, þvi þeir kunna Veg Drottinns og Riettindi Guds ſijns; Enn þeir hofdu allt eins Okid i ſundurbrotid, og Bøndinn ſlitid. Hier vill þad nu eins heita, og ꜳ Jeremiæ Døgum. Þad er ecki Trwlegt, ad Almwgiñ mundi hafa heimt JEſum undir Lijflꜳt, nema ad Hofdingiarnir hefdu eggiad þꜳ; þviad allt Foolkid hnie ad hønum, og leingi vogudu þeir ecki ad leggia Hendur ꜳ hann þeirra vegna; Eñ er þeir Eimuſiñi hofdu flekad þꜳ til ad bijta Hofudid af Skøm̃iñi, þa gieck ſꜳ Skynlauſi Mwgurinn ꜳ fram̃ i ſømu Blindni, allt til þeirrar Ohæfu, ad þeir ſpiadu Drottinn og loſtudu, hꜳngandi ꜳ Kroſsinum, fyrir þeirra og allrar Veralldarinnar Syndir: Og er hier af audſært, hvilijk Drepſoott þad er i einu Landi, nær Orꜳdvandir Menn i Volldum̃ ſitia; þeir ed hverki Ottaſt Gud nie Mennina, ſo ſem Chriſtur ſegir eptir hinum Rꜳnglꜳta Doomara, hiꜳ Lucam: Adrar Land-Plꜳgur ſvipta Mønnunum i burtu, og ſo er þad wti med þꜳ, enn Rꜳnglætid þad lætur bædi Vonda og gooda fyrirfaraſt lifandi: Vonda ad ſønnu af þvi, þad elur med þeim Strꜳkſkapiñ, og hegnir ei vondra Verka, allt þar til þeir koma undir hiñ ſtoora Allsheriar Doom, hvar Urſkurduriñ mun verda þeſsi: Vijkid frꜳ mier allir þier ed Rꜳnglætid æfid; Eñ Gooda, Søkum þeſs, ad þeir jafnann eru Ofrijki hiña og Aſælni undirorpnir, ſo þad fram̃kiemur ſem DRottinn klagar yfir hiꜳ Eſaiam, Cap. 59. Sannleikurinn er i burtu vikinn, og hann er ſneidir hiꜳ Illu, hañ giørir þad, ad hann verdur Skynlaus halldinn; Jaa, i Einu Ordi ad ſegia, þvilijkar Peddur eru nockurskonar Atu-Mein Landa og Lijda, Eitt Net i Miſpa, eg ein Taal-Snara a Tabor, og, ſo ſem Drottinn um̄ Babylon talar, einn Meiſtari til ad fordiarfa.

Hvad ſegia nu Þeſsir Vijſu Menn? Adra Hefur Hann Frelſad, Sialfan̄ Sig Gietur Han̄ Ecki Frelſad: Þeſsi Smaanar-Ord fara ei laangt fraa Almugans, ſo ad hverutveggiu mættu ſynaſt i einu Mooti ſteypt ad vera, nema ad þeirra voru þeſſ verri ſem þeir aattu ad heita Mennirnir meiri, þar þeir brixla honum um̄ ſijn Guddoomleg Myſkunar-Verk. Þetta eru Þackir þær, minn Herra, er þitt eigid Folk gallt þier, fyrir þad ad þu rakſt wt Diofla, hreinſadir Lijkþraa, uppvaktir Dauda, Læknadir Blinda, reiſtir hallta a Fætur, og lietſt Maallauſa tala. Ef Hann er CHriſtur, Sa JSraels KONungur, Stijgi Hann Ofann Af Kroſsinum, So Vier Siaaum Þad Og Trwum Honum. Þier Vitfyrringar, var ecki þvi um̄ Chriſtum ſpaad, ad han̄ ſkylldi þeſsi Krapta-Verk giøra, er ſtrax voru upptalinn? Medkien̄id þier ei hier ad han̄ hafi þau giort? En̄ nær var þvi ſpaad, ad han̄ ſkylldi ſtijga ofann af Kroſsinum? Þvi var um̄ hann ſpaad, ad han̄s Alyt ſkilldi Vidurſtyggilegra verda enn annarra Manna, ad han̄ ſkilldi Madki og ecki Manni lijkur verda; þad var i Eyrorminum fyrirmyndad, ſem Moyſes upphoof, ad han̄ ſkylldi og aa Tried upphafinn verda. Allt þetta ſaau þier nu fyrir Augum ydrum; Mundud þier helldur trwad hafa, þoott hann hefdi ſtijgid ofann af Kroſſenum, þar þier trwdud ecki ollu þeſſu? Og ecki miklu helldur ſagt hafa: Ad fyrir Belzebub Diofla-Høfdingia væri hann ofañ ſtijgiñ. Spꜳmeſterner giørdu Krapta-Verk, þo aflijfudu Fedur ydrer þa; Eingiñ af þeim giørdi þo ſlijk Krapta-Verk, ſem Jeſus giørde, þo trwdud þier honum ecke: Þier Hræſnarar uppbygdud Leidi Spꜳmañaña og ſøgdud: Hefdum vier lifad a Døgum Fedra vorra, þa villdum vier ei hafa verid Lagsmeñ þeirra i Drꜳpi Spꜳmañaña. Enn Hertoga Lijffins ſkoñuduſt þier ydar ecki af Døgum ad rꜳda.

Siꜳlfum Sier Gietur Hann Ecki Hiꜳlpad, ſøgdu þeir, nær hann yfirgiefinn og Hiꜳlparlaus giørdi alla Verolld hoolpna. Jꜳ HErra! vijſt gatſt þu hiꜳlpad ſiꜳlfum þier; Hvør byrgdi Soolina? Hvør klauf Biørgiñ? Hvør ſkook Jørdina? Hvør reif For-Tialld Muſteriſins i ſundur, og upplauk Grøfum Framlideña, nema þu, Frumburdur hinna Daudu? Ad vijſu gatſt þu hiꜳlpad ſiꜳlfum þier, HErra, þegar þu tookſt ſiꜳlfur aptur Sꜳlu þijna, er þu hafdir ſiꜳlfur frꜳ þier lꜳtid, og reiſt ſiꜳlfur upp ad luktri Grøfinni, og Steininum O-afvelltum. Enn þier viſſud ecki þetta, þier Høfud-Preſtar og Olldungar: Eg læt þad ſatt vera, þvi þad villdi Bruñur Myſkunariñar ydur til Afbøtunar duga lꜳta hiꜳ Fødurnum, þa þier kvoldud hañ, ad þier viſſud ei hvad þier giørdud: Eñ ſiaalfſkopud voru Vijre þeſſe; Viſſud þier hann hafdi uppvakid Lazarum ſkomu aadur enn þetta ſkiedi, þier ſem alla Ritningariñar Bookſtafi talid hofdud: Laaſud þier alldrei hiaa David, ad Drotteñ ſie alleina ſaa, ed fraa Daudanum frelſar? Maattud þier ecke þa vita, ad þeſſe Guds Sonur, væri; Edur, ad vijſu Guds Kraptur i honum? Edur nær viſſud þier Beelzebub reiſa nockurn fraa Daudum? Þvi hielldu þier þa Raad-Stefnu um̃ Chriſt, hvernig þier mættud hann af Dogum raada, er hafdi Lazarum uppvakid? Þier viſſud þad ecki, ſegi eg; Þvi ſogdud þier þa vid Pilatum, ad hann hefdi giort Raad fyrir, ad rijſa upp eptir Þriaa Daga? Maatti ydur ecki til Hugar koma, ad hann, ſem med Einu Ordi reiſti hina Daudu aa Fætur, hañ mundi og Gud kuña upp aptur ad vekia, ef hañ ei ſiaalfur gat? Viſſud þier þad ecki, ſegie eg enn nu? Eñ þegar þier viſſud ad hañ uppriſinn var, þvi keyptud þier af Strijds-Moñunum ad liwga þad, ad Læriſveinarnir hefdu ſtolid hanns Lijkama? Þvi giordud þier Sendifor til allra ydar Safnada i Auſtur-Alfuñi, ſkomu eptir hañs Himna-For, til ad ſtyrkia Lijgi þeſſa? Og hvor mundi ydur trwa, nema ydar eigid Nodru-Kyn, ſem Raun gaf Vitni eptir aa, þegar Guds Rijki var fraa ydur tekid og Heidingium giefid? Þad var lijklegt, ad Vardmennerner mundu aller ſofid hafa, þad var ecki Heiminum kunnugt, hvad þad gallt ad ſofa aa Vaktinni hiaa Romverium! Þad var ecki

Otrw

Otrwlegt ad Læriſveinarnir, ſem forlietu DRottiñ allir, þa hañ gripiñ var, ad Petur, ſem ecki ſtoodſt ad horfa aa eina Obreitta Ambaatt, ad hañ og Þeir mundu voga ſier i Hendur vopnadra Maña! Edur mundu Þeir hafa Toom til ad leyſa Lijk-Bondiñ, og færa DRottiñ wr Lijk-Blæuñi, ſem eptir laa i Grøfinni? Þwngur hefur og ſaa Svefninn verid, ad eingiñ af Strijds-Moñunum ſkylldi vakna, nær Steirninn var afvelltur, hvør ed þo var nærſta mikill. Og er Þeſsi hinn ſkielfilegi og þo riettvijſi Doomur Guds yfir Vantrwnni, og Þeim, er Paulus kallar, af ſiaalfum ſier Fordænida, uñ hveria Stephanus ſagdi undir Þad hañ liet Lijf ſitt, fyrir Þenna Sañleika, ad Þeir mootſtædu jafnann Heilogum Anda.

Hvad ſegia Þeſsir Vijſu og Lærdu Menn framveigis: HAnn HEFur TREJST GUDJ, HAñ FRelſi Hañ Nu, Ef Hañ Hefur Pocknan aa Honum, Þvi Hann Hefur ſagt; EG Em GUds Son. Hvorſu vel hefur Diøfulliñ lagt Þeim hier i Muñ Spaadoom Davids uñ Chriſt, er hañ ſegir: Pſ. 22. Hann hefur varpad ſier til DRottins, hann frelſi hañ, hiaalpi hann honum, ef hañ hefur Pocknan a honum; Munu ecki Vitringar Þeſsir hafa oll Davids Ord gullvæg halldid, og ad vijſu Þeckt, ad hañ talar Þetta i Ordaſtad Gudlauſra Manna? Og þo brwka Þeir ſiaalfir Þau vid hañ, ſem Þeir ecki kuñu ad ſtraffa uñ nockra Synd. Hafdi ecki Gud Pocknan aa Eſaia, og

Þo ſogudu Fedur þeirra hañ i ſundr med Tre-Sog, edur a Zacharia Syni Barachiæ, hvørn þeir draapu milli Muſteris og Altaris; Þvi mundi og ecki Gud kuña ad hafa Þocknan a JEſu, þoott hann giæfi hañ i ſyndugra Hendur? Og var nu þetta riett, ad mana hiñ ſterka Gud til Hefndar yfir ſier vegna Sonar ſijns, vegna hañs, i hvørium hann hafdi alla Velþocknan ſijna? Og þo matti hinn guddoomlegi Kiærleiki meir þijna Velferd, Syndugur Madur, helldr enn Blood þeirra, er kvølldu hañs Eingietiñ Son: Laat þetta drepa i þier Heiptrækniñar Anda, þegar illir Meñ offækia þig, jafnvel fyrir þa Hluti, er þu hyggſt þeim til gooda ad giøra, nær þeir hafa Ord hins Vijſa i Muñi, eins og Gydingar høfdu Davids, ſegiandi: Hañ lætſt hafa Vitſku Drottins, og kallar ſig Guds Barn; Ef hañ er ſannarlegt Guds Barn, þa frelſar Hañ hañ wr Høndum ſinna Mootſtødu-Maña. Siertu nu Guds Barn, þa er þad ſtoor Æra, ad þu mætt ſlijkt þola med þijnum Frelſara: Illmæli þeſsi og Brixli fyrir Sakleyſi edur goodar Giørdir, þau eru meira Hroos i Guds Eyrum, enn þoott øll Verølldinn i einu Hlioodi lofadi þig fyrir Goodverk þijn, þvi hañs Doomar eru ecki eins og Mañanna Doomar: Og i Sañleika, þad er Omøgulegt ad hann trwi þvi, ad Guds Sonur hafi ſo mikid lidid fyrir ſig, ſem ſagt er, ſem eingann Oriett edr Vanþock lijda vill fyrir Riettlætiſins Sakir, þvi hann metur Gud eptir Smaamunum ſijnum, og

hañs

hanns Hugarfar eptir ſijnu Skapi.

Þeir ſpottudu þig, Herra! i Þijng-Hwſinu, fiellu a Knie, lutu þier og ſøgdu: HEill VErtu Konungur Gydinga: Þeir Itreka þetta hier aptur og ſegia: EF Þu Ert KOnungur GYDinga, Þa HJaalpa SJaalfum Þier: Þetta giørdu hinir Heidnu Strijdsmenn, þeir blindu Veſælingar: Þeir viſſu ecki af ødru enn Konungs Nafninu ad ſegia: Enn mundi þad banna Heidingianum fyrſtum allra þeirra, er þar ſtoodu, ad jaata Samſtundis, ad þu Guds Sonur værir? Miñ Herra, mun þad ſtanda oſs fyrir þvi, ad þu ſiert Heidingianna og þeirra Barna Konungur, ſo vel ſem Abrahãms Sona? Mun þad varna þier, ad vera Konungur ad Eilijfu yfir Guds Heilaga Fiall? Fyrſt nu ad Gud hefur giefid þier Heidnar Þioodir til Arfleifdar, þa vilium vier ſegia, vier ſem hier liggium a Footſkør Veralldarinnar: Heill vertu Konungur Heidingia, bleſſadur ſie ſaa, ſem kiemur i Nafni DRottins: Og fyrſt þu hefur hiaalpad ſiaalfum þier, og, ad uppleyſtum Daudans Fiøtrum, ert ſetſtur til Kraptarins Hægri Handar, þa hiaalpa oſs og ſo DRottinn minn; Þoott þu ſiert af Heidingium a Kroſsinn háſinn, þa miñſt þo Orda þinna, og drag alla til þijn, þu bleſſada Lamb Guds, ſo þar verdi eitt Sauda-Hws og einn Hyrdir. Vier vilium og ſem i Fiarſka erum, vier vilium hlaupa med þeim Tiju Mønnum af hvørri Þiood, er Zacharias um̃ ſpaair, og þrijfa i Klæda-

Fald

Falld Gydingſins: J þiñ Klæda-Falld viljum vier þrijſa, minn Herra! Ecki þann er Heidingiarnir ſkiptu med ſier, helldur þann; er þu ſkrijddur ert ꜳ hægra Veg Gudi Fødur, ſem er vort Holld, og ſegia enn nu: Heill vertu Konungur Heidingia, Hoſianna Syni Davids, Bleſſadur ſie ſꜳ ſem kiemur i Nafni DRottins, Hoſianna i hærſtum Hædum. Þier med Fødur og Heilogum Anda, ſie Velldi og Kraptur, Speki, Mꜳttur og Dijrd, ad Eilijfu, AMEN.

* * *

Siøunda Midvikudags Predikun i Føſtu.

Textinn.

ENN Gydingar, med þvi þad var Adfꜳnga-Daguriñ, ſo ad Lijkamarnir væru ecki a Kroſsinum um̃ Sabbats-Daginn (þvi ſa ſami Sabbats-Dagur var mikill). Þa bꜳdu þeir Pilatum, ad þeirra Bein brytuſt og ofañtækiſt. Þa komu Strijds-Meñirnir og brutu ſundur Bein hiñs Fyrſta, og ſo hiñs Añars, ſem med hønum voru kroſſfeſter. Eñ þa þeir komu til JEſum, og ſaau ad hañ var allareidu daaiñ, þa brutu þeir eigi hañs Bein, helldur opnadi eirn af Strijdsmøñunum hañs Sijdu med Spiooti, og ſtrax þa rañ wt Blood og Vatn. Og ſa er þad hefur ſied, ber þar Vitni uñ, og hañs Vitnisburdur er ſañur, og hañ ſami veit þad, ad hañ ſegir ſatt, ſo ad þier og ſo trwid. Þvi ad þetta er ſkied, ſo ad Ritningiñ uppfylldiſt; Eigi ſkulud þier brioota nockud hañs Bein. Og eñ aptur ſegier øñur Ritning: Þeir munu ſiaa hañ, J hvørn þeir ſtungu.

Þar eptir þa ed Kvølld var komid, af þvi þad var Adfaanga-Dagur, hvør ad er fyrir Sabbats-Dagiñ, kom nockur Madur Rijkur af Borg Gydinga, Arimathia, Joſeph ad Nafni, Eirn Heidurlegur Raad-Herra, Goodur Mañ og Riettvijs, hvør eigi hafdi verid Samþickur þeirra Raadagiørd og Breitni, hvør ed og ſo var eirn af Lærisveinum JEſu, þo heimuglegur, fyrir Ottaſakir vid Gydinga, ſa er og vonadi eptir Guds Rijki: Hann dyrfdiſt ad gaanga iñ til Pilatum, og bad uñ ad hañ mætti taka nidur Lijkama Jeſu. Eñ Pilatus undradiſt, ad hañ væri þegar laatiñ, og kalladi Hundrads Høfdingiañ, og ſpurdi hañ ad, ef hañ væri fyrir laungu andadur? Og er hañ var þeſs vijs ordiñ af Hundrads Høfdingianum, leifdi Pilatus og ſkipadi, ad Joſeph ſkylldi afhendaſt Lijkamiñ, og gaf hønum hañ. Þa kom hañ, og took nidur Lijkamañ JEſu. Og hañ keypti eirn Lijn-Dwk, og took vid Lijkamanum, og ſveipadi hañ i hreinu Lerepti; Þar kom og Nicodemus, ſa er fyrri kom um Noott til JEſu, færandi ſamblandad Myrru Aloe, nær Hundrad Punda. Þa tooku þeir Lijkamañ JEſu, og ſveipudu hañ i Lijni med dijrmætu Salve, ſo ſem Gydinga Sidur er til ad greftra. Eñ þar i þeim Stad, ſem hañ var Kroſsfeſtur, var Gras Gardur, og i Gras-Gardinum var nij Grøf, i hvøria ad eingiñ hafdi eñ verid lagdur, og Joſeph lagdi hañ i þeſſa ſijna eigiñ nija Grøf, hvøria hann hafdi wthøggva laatid i Steini, og vellti ſtoorum Steini ad Grafar-Dyrunum, og gieck i burt. Og þad var Adfaanga-Dagur, og Sabbats-Daguriñ took til, þængad løgdu þeir JEſum, fyrir ſakir Adfaanga;

ga-Dagſins Gydinga, þviad ſiw Grøf var nærri. Eñ þar var Maria Magdalena, og øñur Maria Joſes, og þær Konur, ſem komnar voru med hønum af Galilæa, fylgdu eptir, ſitiande giegnt yfir fra Grøfiñi, og ſkodudu Grøfina, ſaau til hvar og hvørniñ hañs Lijkami var lagdur. Enn þær ſneru aptur, reidandi til dijrmætar Jurtir og Salve. Eñ um̃ Sabbats-Dagiñ voru þær kyrrar eptir Løgmaalinu.

Og añañ Dag þañ, ſem eptir Adfaanga Dagiñ er, ſøfnuduſt ſamañ þeir Yppurſtu Preſtar og Phariſæi, aaſamt til Pilatum og ſøgdu: Herra, vær miñunſt aa þad ad þeſsi Svikari ſagdi, þa er hañ lifdi: Eptir Þriaa Daga mun eg upprijſa; Af þvi ſkipa þu ad forvara Grøfina allt til hiñs Þridia Dags, ſo ad eigi komi hañs Lærisveinar aa Noottu og ſteli hønum i burt, og ſegie Foolkinu ad hañ ſie uppriſiñ fraa Daudum, og verdi hin ſeirni Villa argari þeirri fyrri. Pilatus ſagdi til þeirra: Þar hafid þier Vardmeñena, farid, forvarid ſem þier hafid Vit aa. Eñ þeir geingu i burt, og forvørudu Grøfina med Vardmøñunum, og iñſigludu Steininn,

Exordium.

AD græda Saar med Saari, er fáheyrt, ad ſæra þann, ſem Mann elſkar, er Oheyrilegt. Hvör mun elſka annann heitara enn einn Brwdgumi elſkar ſijna Brwdi? JEſus er Brwdgumi vorra Saalna: Eg vil, ſegier hañ, til ſiñar Andlegrar Brwdur Chriſtnenar, trwloſa mig þier ad eilijfu, Oſ.2. Verdugr var þvilijkr Brwdgumi, ad hañ væri elſkadr af ſiñi Brwdi, og ecki af heñi ſærdr; Eñ þo ſegir hañ, ad hun hafi ſært ſig, þar hann talar med þeſſum Ordum til hennar, wt af Munni Salomonis, ſegiandi: Þu hefur ſært mitt Hiarta, mijn Syſtir, elſkulega Brwdur: Þu hefur ſært mitt Hiarta, Cant.4. Tviſvarſinnum er þad i þeſſum Ordum itrekad, ad ſw andlega Brwdurinn hafi ſært ſijns Brwdguma Hiarta: Og af þvi þetta er af hönum i Tvær Reiſur talad, merki eg þar af, ad JEſu Chriſti Hiarta hafi verid med Tvöfolldu Saari ſært verid: Þad eina var Saar Elſkunnar, um̃ hvört hann eiginnlega talar i þeſſum Ordum. Af þvi hann elſkadi ſo heitt ſijna andlega Brwdur, tilreiknar hann henni þad, ad hun hafi ſært, edur ſo ſem til Faanga tekid (eptir þvi ſem ſumir wtleggia) ſitt Hiarta. Eins og þetta, vegna þeirrar Elſku, ſem Brwdurinn hafdi haft a hönum, hver þo var einginn ad fyrrabragdi, hefdi ſært hanns Hiarta, helldur hefur hann ſiaalfur audſynt ſinni Chriſtni, þa ſtærſtu, hreinuſtu og hiartgroonuſtu Elſku. Þar fyrir ſegir hann vegna Eymda ſinnar Brwdar, ar, vegna hennar Olucku, vegna hennar yfirhaangandi Fortöpunar, ſie ſitt Hiarta ſært, af ſinni Elſku til hennar, og hann giæti ecki þolad þad, ad hun ſkylldi fyrirfaraſt, og þvi ſærdi hennar Fortöpun ſitt Hiarta, af þvi hann elſkadi hana; Og med þeſſum Hætti hefur ſw andlega Brwdurinn fyrſt ſært Hiarta JEſu Chriſti. Þad añad Hiarta-Saarid JEſu Chriſti, var Saar Pijſlarinnar, ſem af þvi fyrra Elſkunnar Saari ordſakadiſt; Þviad ſokum þeſs HErrann vor JEſus Chriſtus, hefur ſo heitt og hiartannlega elſkad oſs Mennina, ſem hann hefur wtvalid fyrir ſijna Brwdi, þar fyrir hefur hann og eirninn lidid Slög, Saar og Beniar, aa ſijnum allra heilagaſta Lijkama, i ſiñi Pijnu og ſijnum ſaara Dauda, fyrir vorar Syndir, med hvoriuin vier hofum ſært hann, Eſ. 53. Eñ fyrir utarn Saar Elſkuñar, voru eirniñ Pijſlar Saariñ JEſu Chriſti Tvofolld, edur med Tveñu Mooti: Fyrſt hid ytra aa Lijkamanum, ſo ſem var hañs Hwdſtrijking, Þyrni-Krijning og Kroſsfeſting. J Annann Maata ſærdu Pijſlar-Saarinn hid innra Saal og Samvitſku vors bleſſada Endurlauſnara, þvi Herrann vor JEſus Chriſtur leid ecki alleinaſta þa wtvortis Kvöl og Pijnu aa ſijnu heilaga Holldi, helldur og eirninn þaa innri Angiſt, Saar og Kvalningar Hiartans og Saalarinnar. Nu þeſsi innri Hiartans og Saalarinnar Saar og Tilfinningar Pijſlanna kvartadi hann Harmþrwnginn i Grasgardinum, þa hann byriadi ſijna Pijnu,

ſeg-

ſegiandi: Mijn Saal er hrygg allt i Daudann, Matth. 26. Eirninn undir ſitt Andlaat a Kroſsinum: Gud Minn, Gud Minn, Þvi Hefur Þu Yfirgiefid Mig? Þad ſijdarſta Saar, ſem vor Endurlauſnari leid i ſinni Pijnu (þo hønum kynni þad ecki til Kvala ad vera, med þvi hann var andadur) var hanns Sijdu og Hiarta-Saar: Eckert Saar hanns Lijkama gieck nær hønum enn þetta, þar hanns Hiarta var i gegnum ſtwngid. Eg vil fyrir mig, eg raadlegg þier og eirninn, þu chriſtinn Saala, ad vid leggium Saar vid Saar, þegar Samvitſkann ſæriſt af Syndunum, Hiartad af Freiſtingunum og af Diøflinum, ſem þad opt med Knefum ſlær, leggium þa i Trwnni ockar ſærdu Hiørtu vid þad ſærda JEſu Chriſti Hiarta, þa er lagt Saar vid Saar, vor Synda-Saar, vid bleſsud Læknings-Saar JEſu Chriſti; Þa er eg og efalaus um̃ þad, ad vid verdum læknud, þviad bædi fyrir Hiarta-Saarid JEſu, og állar hañs Benjar verdum vier heilbrygdir, Eſa. 53. Og med þvi þad ſijdarſta Saar, ſem JEſus leid, gieck nærſt hanns Hiarta, þa ſkylldi þad og gaanga nærſt vorum Hiørtum: Og þvi vilium vier nu i þetta Siñ aalijta Sijdu og Hiarta-Sáarid JEſu Chriſti, i þeſſari ſijdurſtu Predikun wt af hanns Pijnu; Og vilium vier athuga hier um̃ Tvær Smaa-Greinir: Sw fyrri hliodar um̃ ſiaalft Sijdu og Hiarta-Saarid Chriſti. Sw ønnur um̃ þad, ſem af þeſſu Saari wtrann. DRottinn JEſu, ſem lietſt uppliwka þijnu Hiarta aa Kroſsinum, uppliuktu þvi nu fyrir oſs i Himnenum, og ſtyrk oſs til þeſsa vors Verks og Aforms, med Krapti heilags Anda, þijnu Nafni til Dijrdar, eñ oſs til Saaluhiaalpar, AMEN.

Utlegginginn.

I Upplesinni Pijningar Hiſtoriu vors bleſsada Endurlausnara verdur þes gietid, ad Strijdsmeñirnir, eptir Leifi Pilati Lands-Doomara og Beidni Gydinganna, hafi i ſundurbrotid Bein þeirra Tveggia Spillvirkia, ſem med Jeſu kroſsfeſtir voru, uppaa þad, ad þar med væri flijtt þeirra Dauda, og Lijkamarnir væru ecki um Haatijdina aa Kroſsinum, vegna Logmaalſins, i hveriu ſoddann var fyrirbodid, Devt. 21. Eñ med þvi, ad HErrañ vor JEſus Chriſtur var þa laatiñ(aa þeim Tijma hañ ſiaalfur villdi, eñ ecki aa þeirri Stundu, ſem hanns Fiandmenn meint hofdu) þa brutu þeir ecki hanns Bein. Þetta er aan Efa af ſierdeilis Guds aaſettu Raadi framkomid. Herrann JEſus Chriſtur var þad ſanna Paaſka-Lamb, hvor med gamla Teſtamentiſins Paaſka-Lambi var i margann Maata fyrirmyndadur: Og ſo ſem Paaſka-Lambſins Bein maattu ecki briootaſt, ſo voru ecki helldur JEſu Bein brotinn. Ecki var Fyrirmyndan Paaſka-Lambſins hiaa þeim Ogudlegu Gydingum, edur þeim Heidnu Strijdsmeñum, hvorier eckert hofdu ad ſegia af Paaſka-Lambinu, Ordſok til þeſs, ad JEſu Bein voru ecki brotinn, helldur ſu, ad þeir ſaau hann laatiñ vera; Þvi hefdi hann þa lifandi verid, hefdu þeir ecki þyrmt honum framar enn Ræningiunum, ſem med honum voru kroſsfeſtir. Hier var nu af Gudi Takmarkid ſett Guds Ovinum. Nu hafdi JEſus druckid wt þañ Pijſlaña Kaleik, ſem hañs Fadir hafdi ſett fyrir han, ſem hañ ſiaalfur auglijſti undir ſitt Andlaat, ſegiandi: ÞAd ER FULLKOMnad. Og þar fyrir kunnu hañs Fiandmeñ þar eptir ecki i hinu miñſta ad giøra honum nockra Pijnu. Guds Trwada, ſem ad eru andlegir Chriſti Limir, kann eckert Illt ad ſkie, medañ þeir hallda ſig riettilega i ſinni Stiett og Kallan, og framgaanga aa Veigi Gudrækninnar, utann hvad ſiaalfur Gud, af ſijnu aaſettu Raadi, ſkamtar, ad vid þa ſkuli framkoma. Hvørki Diøfull nie vondar Manneſkiur, kuña aan Guds Vilia ad ſnerta Eitt Haar aa voru Høfdi. Allt hvad Gud hefur ſkeinkt aa fyrir oſs, eigum vier og hliootum af ad drecka, þar ad auki ecki eitt Taar, meira edur minna. Gud ſetur fyrir eitt og ſierhvort ſitt Barn, ſtrax ſem þad er endurfædt, Tvo Bikara, ſaa eini (eptir þvi ſem hvør kann eptir Andans Utdeilingu ad þola) er birladur med Beiſkleika Kroſsins og Mootlætinganna: Hvørn Dropa wr þeſſum Bikar eigum vier ad drecka, þar til hañ er lokins tæmdur, ſem valla kann ad ſkie fyrr eñ aa vorri Dauda-Stundu. Saa añar Bikariñ er fylltur af Sætleiks Dropum Guds Anda himneſkrar Huggunar, a hvørium hann ſvalar þeim Kroſs-

Þiaadu, endurnærir þa Harm-Þrwngnu, og lijfgar þaa, sem daudvona liggia i Freistingunum, so ad ecki alleinasta verdur þier, þu christiñ Saala, saa lijkamlegi Krossinn sætur og liettur, helldur og eirninn styrkist Saalinn, og ødlast andlega Hreysti af Guds Naad, sem er maattug bædi i vorum lijkamlegum og andlegum Breiskleika, 2. Cor. 12. Þegar Gud, a soddañ Haatt, huggar og hressir sijna Trwada, verdur ecki eitt Bein brotid aa þeim andlegu Christi Limum: Og sañast þad sem David segir i Psalmenum 34. so um̃ JEsum (sem hanns andlega Limi): Hañ forvarar øll hañs Bein, so ecki eitt af þeim i sundur brotnar. JEsu Bein voru ecki i sundur brotinn, eñ þo var hañ i siñi Pijnu, sem añad Vatn wthelltur, og so aumkunarlegur ordiñ, ad øll hañs Bein høfdu i sundur skilist og togast hvørt fraa ødru, Lid fraa Lid, Ps. 22. Samt maattu ecki hañs Bein briootast eptir hanns Dauda. Ecki Olijklegt, ad Gudlegur Vijsdoomur, fyrir utann aadursagda Fyrirmyndan Paaska-Lambsins, hafi þar med viliad hafa til Vitundar giefid, ad lijka so sem Beiniñ, i hvørium, eptir Naatturuñi, var foolginn allr Lijkamans Styrkur, voru Obrotiñ, so være og eirninn hanns innvortis Magt og Kraptur i Daudanum, ecki i hinn miñsta Maata veiktur, so ad hann midt i Daudanum, trad undir sijna Fætur Diøfulinn, Daudañ og Helvijti. Þad saau Vaktarar Krossins, þa þeir brutu Bein Spillvirkiaña, ad JEsus var andadur, hvers vegna þeir brutu ecki hanns Bein, ſem aadur er ſagt: Samt gieck fram̃ eirn Ogudlegur Strijdsmann, og rak eitt Spioot edur Lenſu i giegnum hañs Sijdu og Hiarta. Af þeſſu, ſem ødru ſie eg ſatt ad vera þad Paulus ſegir: Ad Diøfulliñ ſie krøptugur i Børnum Vantrwariñar. Hver mundi ſtijra Hendi þeſſa hreckvijſa Skielmirs, nema ſiaalfur Diøfulliñ, ſo ſem hañ ſtioornar, i øllum Vondſku Verkum, hinum Vantrwudu. Hvad hrædileg Grimd og eirn Oſvalañlegur Blood=Þorſti var þad, ſem þeſsi bølvada Manneſkia hafdi ad geima i ſijnu gudlauſa Hiarta? Hañ kuñi ecki ad metta Gijrugleik ſiñar Grimdar þar med, ad hann ſaa Herrañ vorn Jeſum albloodugañ og Benium hladiñ fraa Hvirfli og allt til Ilia, og med ſundurborudum Høndum og Footum lidiñ og andvana a Kroſsinum, helldur villdi hañ hier nu aa=auka, og lagdi hañ i Sijduna med einu Spiooti, hvert og eirninn gieck inn i JEſu Chriſti Hiarta. Tilgaangur hanns hefur ſaa i þeſſu viſſulega verid, ad ſaa Lijkamans Partur, i hverium ad Lijfs Aundinn hafdi hviilſt, ſkylldi ecki helldur enn adrir JEſu Limir Oſærdur eptir ſkiliaſt. Nu þo ad þetta væri ſa ſtærſti Oriettur giørdur þeim andvana JEſu Chriſti Lijkama, þa ſkulum vier þo vita, ad þetta hefur ecki fyrir þad vonda Andſkotans Verkfæri, aan Gudlegrar Tillaatsſemi og Fyrir=Hyggiu, ſkied og fram̃komid: Helldur var Sijda JEſu Chriſti ſærd og opnud:

Fyrſt fyrir þa Ordſøk, ad uppfylltiſt og fram=

kiæ=

kiæni Spꜳdoomur og Fyrirſogn Ritningarinnar, þar ſo ſtendur: Þeir munu ſiꜳ mig, hvørn þeir hafa i giegnum ſtwngid, Zach. 12.

I annann Mꜳta var ſw Bleſsada Jeſu Chriſti Sijda ſærd og i giegnum ſtungen̄ (epter Gudlegri Tillꜳtſemi), uppꜳ þad, vier mættum þar um̃ i allann Mꜳta fullviſsir vera, ad hann ſie ſa ſanni Meſsias og Fyrirheitni Heimſins Endurlauſnari: Þvi af þeſſu hanns Sijdu-Sꜳri og Audkienningar-Merki, var hanns Heilagi Lijkami adgreindur frꜳ ødrum, og kunni eptir hanns Uppriſu ad þeckiaſt frꜳ þeim, ſem a Tijma hanns Dauda lifnudu og eptir hanns Uppriſu wtgeingu af Grøfunum. Þegar hann eptir ſijna Sigur-rijku Uppriſu opinnberadi ſig fyrir Læriſveinunum, og ſtood i Midid hiꜳ þeim, og ſꜳ vantrwadi Thomas mꜳtti leggia ſijna Hønd i hanns Sijdu, þa þeckti hann þar af, ad þad var ſiꜳlfur Herrann, hroopadi þvi upp i ſønnum Trwarinnar Styrkleika, og ſagdi: Drottinn minn og Gud minn, Joh. 20. Sw Þridia Orſøk, fyrir hvøria ſꜳ Andvana JEſu Chriſti Lijkami vard þeim Orietti og Hardydgi ad mæta, ad hanns Sijda og Hiarta var med Einu Spiooti opnad og i gegnum ſtungid, voru vor Mannanna Synda Giølld og Rꜳnglæti. Vorir fyrſtu Forelldrar, Adam og Eva luktu ſijn Hiørtu fyrir Gudlegri Bijfalningu, og hanns bleſſada Bodordi, enn opnudu þau fyrir Høggorminum, i hvørium Diøfullinn til þeirra taladi, þegar þau

hlijd

hlijt du Andſkotanum framar enn Gudi, og aatu i ſig eilijfa Olyfian Helvijtſkrar Fordæmingar af þvi forbodna Trie, ſem leſa er i Geneſis Bookar 3. Cap. Vier, þeirra Nidiar og Afkomendur, verdum, ſem Von er, i ſømu Søk ſundnir: Vier apturlykium optlega vor Hiørtu fyrir Gudi Almaattugum, enn erum fwſir ad opna þau og lwka þeim upp fyrir Diøflinum og Syndinni, ſo ad wt af Mannanna Hiørtum fram̄gaanga vondar Hugrenningar, Mord, Hoordoomar, Frillu-Lifnadur, Þiofnadur, Liwgvitnan, Laſtanir, Matth. 15. Hvad opt og Morgum-Sinnum apturlykur Manneſkiann ſitt Hiarta, fyrir ſijnum Endurlauſnara, og hanns bleſſada Naadar-Ordi, ſo ad ſiaalfum JEſu, ſem ſtendur fyrir Dyrunum og klappar uppaa, er wthijſt i Mannlegum Hiørtum! Hvad margir finnaſt þeir, ſem hvørki liwka upp Hiartanu me Hendinni fyrir þeim Voludu og Naudþreyngdu JEſu Chriſti Andlegum Limum og Drottinns Þurfa-Monnum? Þar ſem Mennirnir eiga ad hafa eitt Kiotlegt, Audmiwkt og ydrandi Hiarta, þa hafa þeir i þeſs Stad eitt Oum̄ſkorid og forherdt Stein-Hiarta, ſo ad i þeirra Hiarta bijr og byggir Of-Dryckia og Ohoofſemi, ſem Nabals, 1. Sam. 25. Forherdſla, ſem Pharaonis, Ex. 7. Afgudadyrkan, ſem Salomonis, 1. Reg. 11. Drambſemi, ſem Nebuchadnezar, Dan. 5. Tøfra-Konſt, ſem Simonis Galldra-Manns, Act 8. Hvad margir hafa þeir og fundiſt, og finnaſt enn i Verolldinni, ſem Helſtijnga og myrda ſinn Saklauſann Broodur og Nꜳunga, ſem Joab giørdi vid Abner og Amaſa, 2. Sam. 3. og 20. Cap. Munni og Tungu þeirra, ſem Bakmæla, Forliwga og Laſtyrda ſinn Nꜳunga, verdur af Guds Anda ſamlijkt vid Eitur, Sverd og Skadſamlegt Mord-Vopn; þeirra Munnur er klockvari enn Smiør (ſegir David) og hafa þo Strijd i Sinni: Þeirra Ord eru miwkari enn Vidſmiør, og eru þo nakinn Sverd, Pſalm. 55. Fyrir allar þeſſar Illſkur, og adrar lꜳngtum fleiri Otaldar, vard nu ſꜳ Andvana JEſu Chriſti Lijkami ꜳ Kroſsinum ad mæta þeim Orietti, ad hanns Bleſſada Sijda var opnud, og þar med hanns Hiarta i gegnum ſtwngid. So var hann þa bædi Lijfs og Lidiñ fyrir vorra Misgiørda Sakir lemſtradur, og fyrir vorra Synda Sakir var hann ſærdur, Hegninginn lꜳ ꜳ honum (ef eg mætti ſo tala) Lijfs og Daudum, uppꜳ þad, ad vier Lijfs og Daudir hefdum Fridinn, Eſa. 53.

Su Fioorda Orſøkinn, fyrir hvøria vor Bleſſadi Endurlauſnari leid þad, ad hanns Sijda og Hiarta var opnad og i gegnum ſtwngid, er þeſſi, ad vier Syndugar Manneſkiur mættum med vorri Sꜳlar Sioon og Trwar-Augum, ſiꜳ og ſkoda hanns Broodurlega Elſku, Myſkun og Aſtar-Þel, ſem hann hefur til vor Mannanna. Uppliwktu nu þar fyrir, þu Chriſtinn Madur, þijnum Hugſkots Augum, og Athuga Gaumgiæfilega hvad þad er, ſem þier verdur i þeirri opnudu Book JESU Chriſti Blooduga Hiarta, ſynt og fyrir Siooner leidt. Þar fær þu ſannlega ad ſiaa, ecki neitt ſvart Letur, med hvøriu Bølvan Løgmaalſins er ſkrifud hiaa Moyſe, Devt. 28. Helldur ſier þu þar med raudum Book-Støfum ſkrifada Jeſu Guddoomlega Aſtſemi, Myſkun og Kiærleika. Þar maattu þeſsi Naadar-Ord uppteiknud ſiaa og leſa: Þu ert minn dijrmætur Son, mitt Elſkulegt Barn, þar fyrir ſundurbrotnar mitt Hiarta til þijn, ſo ad eg hlijt þier Myſkunſamur ad vera, Jer. 31. Item: hvad ſkal eg giøra af þier, ſkal eg vernda þig, ſkal eg ecki med riettu giøra (eina) Adama af þier, og wtilykia þig? Enn mitt Hiarta er ødruvijſi ſinnad, mijn Myſkunſemi er ſo miøg brennheit, ad eg vil ecki ſnwa mier ad fordiarfa þig, Hoſe. 11. Þad Bleſsada JEſu Chriſti Hiarta brann af Elſkunni til vor Mannanna, og þeſs vegna villdi hann nu laata opna þad og upplwka þvi, ſo ad vor aangraadu og Syndum-þiaadu Hiørtu, mætti af þeim gloovandi Aſtar-Geyſlum og Kiærleiks Byrtu, ſem þadann wtſkijn og lioomar, Uppbyrt, Vermd og Endurlijfgud verda. Hanns Heilaga Hiarta er opnad, hanns Myſkunar Ydur eru og opiñ ſett, og verda alldrei hiedann i fraa apturlukt fyrir hanns Trwudum, nie nockrum Syndugum ſem Ydran giørir. Þetta Heilaga Hiarta Saarid JESU Chriſti, læknar og grædir Kroptuglega øll Andleg, Banvæn Svida og Synda Saar vors Hiarta, Saalar og Samvitſku. Hijngad til hafdi vor bleſsadi Endurlauſnari verid ſærdur aa ollum odrum Lidum og Limum ſijns Heilaga Lijkama, ſo ad ſa Eini Partur hanns Signada Hollds, ſem ad var ſiaalfſt Hiartad i Briooſtinu, var til þeſſa Oſkiert laatid: Og uppaa þad, hann koſtadi þvi eiñiñ til vorrar Endurlauſnar, leid hann ad þad væri nu opnad og i gegnum ſtwngid, ſo þadann giæfiſt eins ſem af hinum odrum hanns Lijkamans Limum þad dijrmæta Lauſnar Gialld fyrer oſs Syndarana, med hvoriu hann keypti oſs þa Eilijfu Saaluhiaalp hiaa ſijnum Himneſka Fodur, ſem ad var hanns eigid Hiarta-Blood, ſo ad þar var nu ècki eptir i hanns Holldi einn Blood-Dropi, hvorium hann hafdi ecki wthellt oſs Syndurunum til Endurlauſnar. A medal þeirra i Athenu Borg, var ſa Sidvani, ad uppmaala Elſkuna edur Kiærleikann med einni Manns Mynd, ſem ad var med graatandi Augum, og hafdi eitt opnad Hiarta i ſinni Hendi, af þvöriu Blood-Dropar nidurfiellu. J vidlijkann Maata vyrdiſt mier ſw Verulega Elſka þeſs Himneſka Fodurſins, hanns Eingietinn Sonur, vor Endurlauſnari JEſus, hafi verid aa Kroſsinum uppmaaladur: Hann haangdi þar med Graatandi Augum og Aſioonu, hanns Hiarta var þar opnad, af hvoriu ad Bloodid wtrañ og ſtreymdi, hvar med hañ ſyndi oſs þa heitu og Hiartannlegu Elſku, ſem hann hafdi til vor Mañanna. Og med þvi (Elſkuleg Guds Born) ad vor Elſkurijki

Endurlauſnari hefur ſo opnad fyrir oſs ſijna Siidu og Hiarta, og giefid oſs ſo ad ſiꜳ og reyna ſitt Kiærleiks-fulla Aſtar-Þel; Þa gleymum ecki þeſsari hanns Owtſegiannlegri Elſku til vor: Endurminnunſt heñar helldur a þañ Hꜳtt, ad vier eiñinn af Elſkunni til hanns, opnum vor Hiørtu fyrir hønum, ſo þadann meigi wtbriootaſt ſꜳ ſaurugi Blood-Veſsi Syndarinnar og Rꜳnglætiſins, og wtauſum af vorum Hiørtum og Augum, þo vier gietum ecki Blood-Straumum, þa ſamt hreinum Vatns-Straumum vorra audmiwkra Ydrunar-Tꜳra, og grꜳtum af Hiarta vora Misgiørninga, med hvørium vier høfum verid Orſøk til þeſs, ad Sijda og Hiarta Guds Sonar var ſært og i gegnum ſtwngid. Sundur-rijfum nu vor Hiørtu, enn ecki vor Klædi, og uñſkierum Hiørtu vor fyrir Gudi, ſo ad Forhwd þeſs gamla Adams meigi i burtu kaſtaſt, og Kappkoſtum ad elſka vorn JEſum hier eptir af øllu Hiarta, allri Sꜳl og øllum Krøptum: Vøruſtum og ad opna vor Hiørtu fram̃veigis fyrir Diøflinum, Syndinni edur Heiminum, ſo ad vier ſærum ecki uppꜳ Nij þad Elſkurijka Hiarta vors Lauſnara og Sꜳlar Brwdguma JEſu Chriſti, med þeim Ogudlegu ſem hann Kroſsfeſta ad Nÿju, Hebr. 6. Skylldt er þad, ad vier giætum og jafnann ad þvi, ad þegar vier vorum Guds Ovinir, Rom. 5. Þa kom Herrann vor JEſus Chriſtus oſs i Sꜳtt vid ſiñ Himneſka Fødur: Þa vier, ſem adrar tynda og tapadar Sauda Skiepnur, ſoorum aller villir Vega, i þeirri vijdu Veralldarinnar Audn og Eydimørk, leitadi JEſus oſs upp, med þvi ſtærſta Erfidi og lagdi oſs ſier ꜳ Herdar, undir eins og hañ bar ſinn Pijſla Þwnga og Kroſs vorra vegna, og hefur ſo, ſem ſꜳ goodi Hyrdirinn, heimfært oſs aptur til ſijns Himneſka Fødurs og þeſs rietta Sauda-Hwſs. Þetta koſtadi hann ſo mikils Erfidis og Þiꜳningar, ad hann ſveittiſt Bloodinu, liet ſitt Holld Hwdſtrijkia, ſitt Høfud Þyrni-krijna, ſijnar Hendur og Fætur i giegnum bora; og ad ſijdurſtu opna ſitt Andvana Hiarta a Kroſsinum, og hefur ſo ſitt Lijf, og allt ſitt Blood wtgiefid uppꜳ þad, hann giæfi oſs ſiꜳlfann ſig, og hreinſa oſs af Syndunum, ſo ad vier, ſem vorum Andlega daudir, ſkylldum fyrir hønum og hanns Himneſka Fødur, lifa Eilijflega.

J Fim̃ta Mꜳta, edur ſw Fim̃ta Orſøkinn, fyrir hveria vor bleſsadi Endurlauſnari leid þad, ad hanns Sijda og Hiarta væri opnad, var þeſsi: Ad vorar veiku og Varnarlauſu Sꜳlir, ſkylldu meiga hafa i hanns Sijdu og Hiarta-Sꜳri Einn Hættulauſann og Ohultañ Grida-Stad og Heimkyñi, fyrir Øgn og Arꜳſum Diøfulſins, og eitt ſannarlegt Skiool og Hæli fyrir þeim Hrædilegu Stormum Guds Grimdar Reidi, og eina kroptuga Endurnæring i øllum vorum Freiſtingum og ſierhvoriu þvi, ſem Samvitſkuna kann ad ꜳſtrijda. Med þeſsu ſijnu Sijdu og Hiarta Sꜳri hefur JEſus opnad oſs Dyr Himnarijkis og Eilijfs Lijfs, og ad vier ſkylldum, ꜳ vorri ſijdurſtu Dauda=Stundu, meiga med vorum Trwar=Augum ſiꜳ Himnana fyrir vorum Sꜳlum upplokna, og hann voru Endurlauſnara til Hægri Handar ſijns Himneſka Fodurs med ſitt Opnad Aſtar Hiarta, og wtbreiddann Nꜳdar=Fadm, Reidubwinn til ad medtaka vorar Sꜳlir, og ad vorir Lijkamir, ad Endudum ſijnum Hvijldar=Tijma i Grofunum, ſkylldu hitta ꜳ opnar Dyr Eilijfs Lijfs, og med þeim Forſiꜳlu Jomfrwnum (Sꜳlunum aptur ſamteingdir) inngꜳnga i þꜳ Niju Jeruſalem, og þann Himneſka Brwdguma Sal ſijns allra kiæraſta Sꜳlar Brwdguma JEſu Chriſti, og bwa þar med hønum i Oendannlegum Fognudi Eilijflega.

Nu þar fyrir, Elſkuleg Guds Børn, ꜳ hvøriun þeim Tijma, ſem vier finnum þad, ad vorar Sꜳlir verda þvijngadar af Dioflinum, Aſtrijdu Freiſtinganna, edur þeim (ſterka) Stormi Gudlegrar Reidi, høfum þa i Minni Sijdu og Hiarta Sꜳr vors Frelſara Jeſu Chriſti, og flijum þꜳngad i Trwnni undann þeſsum vorum Aſooknurum. Vor Endurlauſnari ꜳvarpar ꜳ þennann Hꜳtt ſijna Andlega Brwdi, þad er eina og ſierhvoria Chriſtins Manns Sꜳlu; fyrir Munn Salomonis, ſegiandi, Lofkv. 2. O mijn Dwfa i Biarg=Skorunum! J þeſsum Ordum bendir ſiꜳlfur JEſus oſs, ad vier ſkulum lijka ſem adrar

Mein=

Meinlauſar, Hoogværar og Varnarlauſar Dwfur flija undann þeim Helvijtſka Grip-Fugli Dioflinum, fyrir Reidi-Stormum Drottenns, og i Hrètvidri Hormunganna, i þær Andlegu Biarg-Skorur ſinna Pijſlar Saara, þviad hann ſiaalfur er Hella Hiaalprædiſins, 1. Cor. 4. Þegar vier erum fyrir Trwna þaangad komnir, ſo erum vier Hættulauſir, og meigum þar aan allrar Haaſkaſemi Ohultir vera. Þar erum vier vardveittir i Fridi. Leitum þar fyrir alltijd, i hvørri Hiartans og Saalarinnar Aſtrijdu, inni þad Blooduga Hiarta Saar vors Lauſnara JEſu Chriſti, þar kann oſs ecki Diofull, ecki Synd, Daudi nie Helvijti ad granda, þviad þar er einginn Fordæming aa þeim, ſem ad eru i Chriſto JEſu, Rom. 8. Þegar vier erum fyrir Trwna þaangad innkomnir, meigum vier i Gladværd vors Hiarta undirtaka med Poſtulanum Paali, ſegiandi: Hver vill nu aaſaka Guds Utvallda? Gud er hier ſem Riettlætir: Hvor er hann ſem Fordæmir? Chriſtur er hier ſem daainn er, Jaa, miklu helldur, ſaa ſem upp aptur er vakinn, hvor ad er til Hægri Handar Gudi og bidur fyrir oſs, Rom. 8. Þegar vier hofum med ſøgdum Hætti tekid oſs Viſtarveru i JEſu Chriſti Sijdu og Hiarta, er oſs þar betra ad vera enn Petri aa Fiallinu Helga, Matth. 17. Þar þurfum vier ecki ad hrædaſt fyrir þeim ſijdarſta Doomi, edur ad ſegia af Hrædſlu til Biarganna: Fallid yfir oſs, og ſkijlid oſs fyrir Augliti þeſs ſem aa Stoolnum ſitur, og fyrir Reidi Lambſins, Apoc. 6. Helldur meigum vier þa med fagnandi Hiarta upphefia vor Hofud, þviad vor fullkominn Endurlauſn og Inngaangur i Eilijft Lijf er oſs þa vijs og fyrir Hondum, Luc. 21.

Eftirfylgir i þeirri Sijdari Greiniñi ad Hugleida, hvad þad var ſem wtrann af þeirri Opnudu Sijdu og Hiarta Jeſu Chriſti a Kroſsinum: Sem ad var, ſo ſem Heilagur Andi ſegir fyrir Munn Gudſpialla-Mañſins Johannis, Blood og Vatn: ecki ſamblandad Blood og Vatn, helldur Vatnid ſier i Lagi og fyrir ſig, og Bloodid einninn fyrir ſig, ſier i Lagi: Fyrſt Bloodid, þar eptir Vatnid; Og þad ecki ſo ſem driwpandi i Dropa-Tali, helldur floodi þad þar wt ſo ſem af einni Vatns-Raas edur Uppſprettu Bruñi. Þeir ſem þetta hafa halldid eptir riettu Naatturunnar Edli ſkied vera, þeir ſkilia hvorki Naatturunnar Art nie Ritninguna riettilega; Þad hvorttveggia er i giegn þeirri Meiningu er Ritningin wtviiſar, og fram̄ſetur þad fyrir eitt Teikn og Stoormerki, ſo ad Gudſpialla-Manninum Johanni hefur vyrdſt Þorf vera til, ad hafa þar um̄ þeſsi Um̄mæli: Sa þad hefur ſied, hann ber þar Vitni um̄, og hanns Vitnisburdur er ſannur, og ſaa ſami veit þad, ad hann ſegir ſatt, uppaa þad þier trwid einninn. So Otrwannlegt hefur hann meint þad mundi Monnum ſijnaſt, ad ef þad væri ecki byggt uppaa Gudlegann Vitnisburd, og Spaadoomurinn hefdi þar um̄ hlotid ad uppfyllaſt, Þaa mundu allmargir hafa hneixlad ſig þar aa: Þvi ſo var Jeſu Chriſti Holld tæmt af Bloodinu, af hvøriu þad var wt-tappad, bædi i hanns Blood-Sveita i Grasgardinum, i Hwdſtrijkingunni, i Þyrnikrijningunni, og þegar hanns Hendur og Fætur vøru i gegnum boradar a Kroſsinum, ad lijklegt mætti þykia, ad þar væri ecki meira Blood eptir i hanns Andvana Lijkama, miklu ſijdur ſo mikid Blood, ad þad kynni, ſem eiñ Straumur, þadann ad wtrenna: Eñ hier var enn þa nockud annad undirfalid. Hann hiellt eptir i ſijnu Hiarta bædi Bloodi og Vatni, uppaa þad, ad hann af þeſsu hverttveggiu Endurſkapadi og giørdi ſier eina Andlega Brwdur, ſem ad er hanns Chriſtni i Heimi þeſsum; Þviad þetta hverttveggia, bædi Blood og Vatn, var ein auglioos og merkileg Þijding uppa þau Tvø Sacramenta Skijrnarinnar og Alltariſins, og beggia Sacramentaña Kraptur er falinn og foolginn i Bloodi og Forþienuſtu JEſu Chriſti. Vatnid ſem wtrann, merkir Skijrnina, Bloodid þa Heiløgu Kvølldmaaltijd; og hier fyrir Vitnar hinn heilagi Johañes um̃ vorn Endurlauſnara a þennann Haatt, ſegiandi: Þeſsi er ſa ſem kiemur med Vatni og Bloodi, eigi alleinaſta med Vatni, helldur med Vatni og Bloodi, 1. Joh. 5. J Vatninu aflar Gud ſier Barna og Erfingia til Himnarijkis; þviad nema nockur verdi Endurfæddur af Vatni og Heiløgum Anda, kann hann ecki inn ad gaanga i Guds Rijki, Joh. 3.

Med Bloodinu verdum vier fæddir og forſorgadir, þvi Bloodid JEſu Chriſti er ſannur Dryckur, og hanns Holld er ſonn Fæda, Joh. 6. Þegar Gud Almættugur ſkapadi vorum fyrſta Fodur Adam ſijna Brwdi, þa liet hann faſtann Svefn falla yfir Manninn, og æ medann hann ſvaf, bygdi Drottinn Evu af hanns Sijdu, af einu hanns Rif-Beini, og ſtrax ſem Adam vaknadi, taladi hann til heñar, og ſagdi: Hun er Holld af mijnu Holldi; og Bein af mijnum Beinum, og med þvi hun er af Karlmanninum tekinn, ſkal hun Karlinna kallaſt, Gen. 2. Þegar ſæ Annar Adam af Himni, HErrann vor JEſus Chriſtus, var ſofnadur æ Kroſsinum, þa var hanns Andleg Brwdur (þad er hanns heiløg Chriſtni) af hanns bleſſudu Sijdu Endurſkøpud, þviad þad Blood og Vatn, ſem af JEſu Sijdu wtrann, er þad rietta Efni og Materia, af hvørri Brwdur JEſu Chriſti uppbyggiſt i þeſſum Heimi. Eva ødladiſt ſitt Nafn af Manninum: Vor Endurlauſnari JEſus, hann hefur giefid ſinni Brwdur Nafn eptir ſiælfs ſijns Nafni; Hann heitir Chriſtur, hun Chriſtni; Og þetta Vegſemdar Nafn var henni ſtrax giefid, eptir þad hann var uppſtijginn til Himna: Hun nefniſt og einninn Holld af hanns Holldi, og Bein af hanns Beinum, Eph. 5. JEſus er ſu ſætaſta Uppſpretta Lijfſins, og hvør hann dreckur af þeſsari Uppſprettu, hann ſkal ei þyrſta eilijflega, Joh. 4. Hvørnimmer hanns Hiarta ſo fullt af Elſkunni, ad hann einnum eptir Daudann lætur opna þad, og giefur ſo af ſier Strauma Huggunarinnar? Þeſsi Heilſuſami Lijfſins Brunnur, ſem opnadiſt ꜳ Kroſsinum, hefur med mørgum Hlutum i þvi Gamla Teſtamenti verid fyrirmyndadur. Þegar Gud Drottinn giørdi ſinn Fridar Sꜳttmꜳla vid Noa og hanns Eptirkomendur, ſetti hann þann fagra Regnboga i Skyinn, og ſagdi hann ſkylldi vera þar Eitt Obrygdannlegt Teikn ſinnar Guddoomlegrar Nꜳdar og Fridþægingar vid Mannkynid, Gen. 9. Þeſsi hanns Fridar-Bogi hefur einn ſkiærañ Vatns-Lit, og ſo ſem einn raudann Farva, lijka ſem Purpuri. Af JEſu Chriſti Hiarta og Sijdu Sꜳri wtlagadi bædi Blood og Vatn, ſem er þad allra viſsaſta Teikn og Merki Gudlegrar Nꜳdar, Frid þægingar og Forlijkunar vid oſs Syndugar Manneſkiur. Þad er Meining ſumra, ad þegar þad ſkiedur, ad nockur verdur ſtaddur undir Regnboganum, ad hann meigi þa æſkia ſier þeſs ſem hañ vill. Þeſsa Hiegooma Rædu læt eg vera i ſijnu Gylldi: Eñ hitt veit eg, ad hvørgi erum vier ſtaddir betur, enn þar ſem yfir oſs wtrennur þad ſkiæra Vatn og rauda Blood af Sijdu JEſu; og nær vier hølldum oſs undir þeſsum Fridar-Boga, meigum vier Oefadir æſkia oſs þeſsalls, ſem oſs meſt um̃vardar, ſem ad er giefins veitt Nꜳd Guds Himneſka Fødurs, Riettlæti JEſu Chriſti, Huggun Heilags Anda og þad eilijfa Lijfid. Þad var ad ſonnu, eitt mikid Almættis Milldi og Myſkunar-

Verk lifanda Guds, ad þegar Moyſes, eptir Guds Befalningu, ſloo med ſijnum Staf a Steininn i Horeb, þa wtflaut þadann nooglegt Vatn, ſem ſvaladi Þorſta Iſraels Barna i Eydimørkunni: Enn lꜳngtum meira Myſkunar-Verk DRottiñs er þad vid oſs Syndugar Manneſkiur, ad þegar ſꜳ Himneſki Fadirinn ſloo ſiꜳlfur Staf ſinnar Reidi ꜳ Kroſsinum, ꜳ Hiarta ſijns Elſkulega Sonar; hvør ad er Ein Andleg Hiꜳlprædis Hella, 1. Cor. 10. Þa wtflaut þadann ſꜳ allra Heilſuſamaſti og Kroptugaſti Svala-Brunnur, ſem ſo Gudlega ſtyrkir og Endurlijfgar allar þiꜳdar og Nꜳd-þyrſtar Chriſtinna Manna Sꜳlir og Hiørtu i Eydimørku Heims þeſsa, ad hann verdur þeim einn Oþverrandi Brunnur Himneſkrar Huggunar, Fagnadar og Farſælldar, ſem wtflijtur til Eilijfs Lijfs. Hier um̃ hafdi vor Endurlauſnari i Lifanda Lijfi talad, ſegiandi: Hvør hann dreckur af þvi Vatni ſem eg mun giefa, hann ſkal ecki þyrſta Eilijflega; Joh. 4. Vatnid ſvalar þeim Þyrſta, burthreinſar Saurindinn og ſløckur Elldinn: So ſvalar þad bleſsada Lijffins Vatn, hvørt ed wtrann af Hiarta-Sꜳrinu JEſu Chriſti ꜳ Kroſsinum, þeim Andlega Þorſta vorra Sꜳlna, þad afþvær vor Synda Saurendi, þad ſløckur hid hrædilega Bꜳl Guddoomlegrar Grimdar-Reidi. Allt þad ſem med Bloodi Foornanna og Adreifinganna var i Gamla Teſtamentinu ꜳdur fyrirmyndad, þad fullkomnadiſt allt i Dauda og Pijnu DRottiñs vors JEſu Chriſti, hvøriu til Merkis wtrann af hanns Andvana Lijkama bædi Blood og Vatn. Hvar fyrir wtrann Vatnid? Hvar fyrir wtrann Bloodid? Segir Læri-Fadirinn Ambroſius; Hann ſvarar hier ſiꜳlfur til, ſegiandi: Vatnid, ſo þad hreinſadi; Bloodid, ſo þad Endurleyſti: Þvi af Sijdunni helldur en̄ annarſtadar? Þviad, ſegir hann, ad hvadann Søkinn kom, þadann ſkylldi og koma Nꜳdinn. Søkinn kom fyrir Kvinnuna, ſem ſkøpud var af Sijdu Mannſins: Enn Nꜳdinn kom af þeirri Opnudu Sijdu Jeſu Chriſti. Af hanns Ondudum Lijkama wtrann Lijfid til allra. O hvad furdannlegur er ſꜳ Daudi, ſem þa Daudu lifandi giørir! Hvad kann hreinna ad vera enn Sijdu-Vatnid JEſu Chriſti? Hvad Heilſuſamara, enn hanns bleſsada Hiarta Blood? Lijfid er i Bloodinu, Vatnid ſvalar og Endurnærir; Og hier fyrir merkir þad øpt Huggun og Hugſvølun i Ritningunni. Sø er nu bædi Lijfid og Hugguninn af vorum Endurlauſnara Lijflꜳtnum til vor kominn, og ſem af þeim rietta Lijfſins Brunni fram̄runninn. Þeſsi bleſsadi Brunnur, ſem uppſpratt af Sijdu og Hiarta JEſu Chriſti, mꜳ ſegia ad fyrirmyndaſt hafi fordum Daga med þeim Brunni, vid hvørn ſꜳ trwi Abrahams Þienari fann Jſaach Eiginn-Kvinnu, Gen. 24. Og med þeim Brunni, hiꜳ hvørlum Jacob kyſti ſijna Aſtkiæru Rachel, Gen. 29. Þviad þetta mꜳttu riettilega heita Fyrirmyndanir uppꜳ þa Andlegu

Sameining JEſu Chriſti vid hannis Elſkulega Brwdur Chriſtnina. Þetta er Brunnur Hiꜳlprædiſins, um̃ hvorn Eſaias talar, ſegiandi: Þier munud med Fagnadi Vatnid uppauſa wr Hiꜳlprædiſins Brunnum, 12. Cap. Þetta er Bruñur þeſs lifanda Vatns, ſm̃ þeir Vantrwudu Gydingar yfirgꜳfu, eptir hverium øll Guds Bárna Hiortu kalla, ſo ſem Hiorturiñ kallar eptir Vatns-Lækiunum, Pſ. 42. Þetta er þad Vatn, er fram̃flijtur af Helgidoomi Hiarta-Ædanna Jeſu Chriſti, hvort ed allt þad, ſem þad ſnertir, læknar og lijfgar, Ezech. 42. Þetta er ſꜳ frij-opni Brunnurinn fyrir Davids Hwſ, og alla Innbyggendur þeirrar Andlegu Jeruſalem til ad afþvo þeirra Syndir og allann Ohreinleika, Zach. 13. Ad ſöñu var þad (ſem eg ꜳdur ſagt hefi) Eitt yfir-Nꜳttúrlegt Furdu-Verk, ad af þeim Andada JEſu Chriſti Lijkama ſkylldi Bloodid wtrenna; Þvi Vitannlegt er, ad þa nockur deyr, hleyppur Bloodid ſamann og ſtorknar ſtrax i Ædunum: Eñ Herrann vor JEſus Chriſtus giefur af ſier Bloodid þegar hann var lꜳtinn, af þvi hann er ſꜳ ſañi Lijfſins Brunnur, i hvorium vier finnum bædi Andlegt og Eiliift Lijf, þviad hann bædi lifandi og dꜳinn er Uppriſann og Lijfid, Joh. 14.

O þu goodi JEſu! Þu ert kominn med Vatni og Bloodi, ſo ad þu hreinſadir oſs ſynduga af vorum Rꜳnglætingum. O! ad vier alldrei þeſſa Hreinſun miſſum, og niottum alltijd af henni þeckia þijna Elſku, og i Trwnni faſtlega hallda oſs vid þig, bædi i Lijfi og Dauda. Vökva þu vor Hiortu med þijnum Lijfſins Straumum, ſem betri eru enn þau Vötn, er vökvudu Aldingardinn Eden, og laat þitt Blood, ſem betur talar eñ Abels Blood, hroopa fyrir oſs, þijna Syndara, um̃ Naad hiaa þijnum Himneſka Födur Æfinnlega. Laat oſs faa ad ſiaa þig i Uppriſu alls Hollds, og i Auglijſingu þinnar Dijrdar, ſem einn Naadugañ og Milldann Frelſara, ſem þa tali til vor: Komid þier Bleſsadir mijns Födurs, og eigniſt þad Rijki ſem ydur er fyrirbwid fraa Upphafi Veralldarinnar, Matth. 25. Dijrd, Valld, Virding og Vegſemd hærſt, Vitſka, Magt, Speki og Lofgierd ſtærſt, Sie þier O JEſu HErra haar, og Heidur klaar, Amen, Amen, um̃ Eilijf Ar.

SJÖ

Andlegir Pſalmar,

Nefndir

Pijſlar Miñing,

Ut af Pijnu og Dauda DRottins vors
JESU Chriſti,

Andvaralauſum til Uppvakningar,
Eñ Sorgfullum Hiörtum til Huggunar,

Ordtir af þeim
Gudhrædda og Gaafum giædda

Sr. Joni Magnuſsyni,

Fordum Sooknar Preſti ad
Laufaaſi.

Pſalmarnir allir meiga ſyngiaſt med
ſama Lag, ſo ſem:

Miñſtu O Madur aa miñ Deyd, Edur med
añad gott Himna Lag.

* * *

I. Psalmur.

PJa mijn sæla Saalar Heill, sætasti JEsu Naadar Stooll, Fridar HErra, mitt Lioos og Lijf, liwfur Hyrdir og Verndar Hlijf.

2. J þiñi saaru Swt og Pijn, sætlega bloomgast Huggun mijn, nijt eg þess ad naudstaddur varst, Neyd mijna þier aa Herdum barst.

3. Þig laangadi til ad lijda Kvøl, lierst hryggva verda þijna Saal, Hiartans Angur ad hugga mitt, heidrist blessada Nafnid þitt.

4. Þu tookst aa þig þa feikna Ferd, Fødursins gaanga undir Sverd, svo Mord-Engill i Myrkra Dal, myrdi mig ei þa deya skal.

5. Eymdanna Straamur yfir þig gieck, þa yfir um̄ stiegstu Kedrons Beck; So Myrkra Dijki og Heliar Hver, hefdu ei Valld ad granda mier.

6. Þa inngieckstu i Oleu Farg, upphoofst þijn daudleg Hiartans Sorg; Svo eptir Lijfid mier væri vijs, Vellyst i sællri Paradijs.

7. J Aldingardi Adam braut, af þvi komstu i soddann Þraut; Audsveipni JEsu Jlmsæt þijn, Ohlijdni bætti hanns og mijn.

8. Hrædileg var þijn Heliar Kvøl, hvør ed sætt giørir allt mitt Bøl; Ogna þung Saalar Ofraun þijn, alla forbetrar Harma mijn.

9. Skiaalfandi var þitt Hiarta og Holld, hræddist, sem Von var, Synda Giølld, Guds Reidi og Heliar bitra Baal, baud sig ad hrem̄a þij-

na Saal.

10. Andſkotinn med ſinn Ara Her, Adſookn harda þa veitti þier; Hvorki Diøfull nie Heliar Pijn, hefur nu Valld aa Chriſtni þijn.

11. Þu þreittir Strijd vid Myrkra Magt, fyrir mig hefur þig i Hættu lagt, Daudans helvitſkann fundid Flein, fieckſt mitt ſo læknad Dauda-Mein.

12. Ognadi Manndooms Edli þijn, undir ad gaanga ſlijka Pijn, Bana Særing var hriwf og hørd, hneigdir þig flatann nidur aa Jord.

13. Veikleik þu bera villdir minn, veit eg mig ſtyrkir Kraptur þinn, liwfaſti JEſu Læging þijn, lijka er Dijrd og Uppheſd mijn.

14. Þriſvar badſtu þinn Fodur um̃ Frid, ſañſt þo ei Vægd aa þeirri Tijd; So alldrei færi Erindislauſt, Andvarpan mijn og Hrygdar Rauſt.

15. Beyſkur Kvalanna Bikar þa, burt mætti ei takaſt þier i fraa; Annars hefdi eg og oll Mannkynd, med eiliiſum Dauda verid pijnd.

16. J Fodur þijns kiæra Forſiaa inn, ſwſam̃ lagdir þu Vilia þinn, þar med hefur oſs þijnum kieñt, Þolinnmædinnar beſtu Ment.

17. So var Eymd þijn Obærilig, Engill af Himni ſtyrkti þig, ad Andlaat verdi mier ei ofþwngt, odlaſt Huggun i Daudans Punct.

18. Saal mijn graat þu þad ſaara Vol, Synd þijn kom DRottni i ſlijka Kvol, og Armædu honum ſo beyſka biwo, ad bloodugum Sveita wt um̃

hañ

hann ſloo.

19. Sæti JEſu, þad Balſam beſt, af bleſsudum þier wtkwgadeſt, mier lemſtrudum til Lækningar; Lof Dijrd ſie þier til Eilijfdar.

20. Fyrir þitt hætta Heliar Strijd, hiaalpa þu mier i Daudans Tijd, Eymdar Hag minn þier allann fel, i þier laat þu mig deya vel!

2. Pſalmur.

LAmb Guds! Mijn Saala lofar þig, leyſtir med þijnum Kvolum mig, þvi urdu þijn ſo margfolld Mein, morg og þwng er mijn Synda Grein.

2. Forraadinn varſt af ſolſkum Vin, forlijkadir ſo Hræſni mijn, oll Svikrædi þier eru kunn, fraa Otrw geim mitt Hiarta og Munn.

3. Ovinir logdu aa þig Hond, og þig ſaklausann færdu i Bond; So Fiandans ſlitir Fiotur af mier, wr Faangelſi hanns eg laus nu er.

4. Simon ſloo Mann med Sverdi ſijn; So er mier giarnt ad hefna mijn! Enn þu hefur Averkann grædt, vor illu Handa-Verk ſo bætt.

5. Vid þijna Ovini þu ſagder: Ef þier Hond vilied feſta aa mier, laatid mijna Filgiara frij; Frid gafſt þu mier med Ordi þvi.

6. Fraa þier burt ſlwdi ſierhvor Sveirn, ſo varſtu forlaatiñ alleirn, ad Englar þijnir aa Andlaats Stund, ecki forlaati mijna Aund.

7. Jñ varſt hafdur fyrir andlegt Raad, aung-

ve

va fannſt þu þar Vægd nie Naad, eins og Fordum Guds Fridar Ørk, i Philiſtæaña Lands Takmørk.

8. Ovinir glodduſt eins af þvi, og yfir Samſone Philiſtæi, ſo ecki ſkylldi yfir mier, allur fagna Dioflanna Her.

9. Fyrir þitt hoogvært Sannleiks Svar, ſignad þitt Andlit pwſtrad var, er þad þitt Slag, Æra og Lijf, ordid mitt Saalar Trauſt og Hlijf.

10. Fals-Vottar villdu flecka þig, fridhelgar þitt Sakleiſi mig, Ottaſt eg aungvann Doom þegar dey, Dioſuls Akiæra heyriſt ei.

11. Þu þagdir, ad bæta Mælgi mijn, mijna Saal gledur Hoogværd þijn, eg veit þijn Andſvor einardlig, aa efſta Degi forſvara mig.

12. Þu varſt ſærdur vid ſiaalfs Guds Dijrd, ſo ad þijn Jaatning yrdi heyrd, medkiendir þu þig Mañſins Son, mijn er øll i þier Hiaalpar Von.

13. Kraptarins upp ad hægri Hønd, hafiñ ertu med Lijfi og Ønd, i Skijum Himins med ſkiærum Room, ſkijnandi kiemur ad hallda Doom.

14. Eg trwi JEſu uppaa þig, alldreige þu fordæmir mig, fyrir mig undir Lijginni laaſt, lætur mig niota þeſs þijn Aſt.

15. Aſiaana þijn ſem Æru hreiñ, eins og Soolſinn aa Tabor ſkein; Af Satans Þrælum ſvivyrdt var, Saalu minni til Vegſemdar.

16. Hef eg þa Gledi af Høggum þijn, Haardung, Skapraun og allri Pijn, Ovægur Satans Illſku Her, ei mun henda Gaman ad mier.

17. Simons Afneytan ſaart þig took, Svardagi hanns þitt Angur jook, mier gief þijn Kvøl ſie minnisſtæd, med þinni Naad miñ Oſtyrk græd.

18. Svivirding, Skwlk og Særing øll, ſem þu leidſt i Caiphæ Høll, til Huggunar ſie og Heidurs mier, ſvo Heidren eilijfa eg færi þier.

16. Aſtſæli JEſu unn þu mier, i allri Neyd adliſkiaſt þier, med hoogvært Gied og Hiarta ſtillt, hagi mier ſvo ſem eirn þu villt!

3. Pſalmur.

FEgurſti Sonur Fodur þijns, Fagnadar Sæla Hiarta mijns, allra Trwadra Elſkugiñ, eilijfi Joſeph, Broodir minn.

2. Fraa Faari ſtooru frelſtir mig, þa framſeldu þijnir Brædur þig, undir framandi Yfirvalld, aftookſtu þar mitt Synda Gialld.

3. Þa Pontverſkur vid þier Pilatus took, Pijſlir þad þijnu Hiarta jook, mier til Fridar Hund-heidinn Her, hafdi þa Stund Raad yfir þier.

4. Fyrir allt þad þu giørdir gött, af Gydingunum fieckſtu Hatur og Spott, Alygi fyrir Sañleiks Søgn, ſoddann tookſt allt med þeigri Þøgn.

5. Opacklæti veit eg ad mitt, er mier af Drottni giefid kvitt, mijn er ſikn Saka eirninn Ønd, afhendt i Fodurs Naadar Hønd.

6. Ørvænting Judæ ſaart þier ſveid, ſæti Je-

ſu, þvi Raanglaats Deyd, bleſſadur þu ei bijgyrniſt, aa Betran hanns hefur meiri Lyſt.

7. Allra Fordæmdra eilijf Pijn, yſkrad hefur i Briooſti þijn, eirn leidſtu fyrir allra Brot, enn þeir fæſtir ſem hafa þeſs Not.

8. Vegfarandi eg veſæll er, af veiku Efni ſem Leyr-Smids Kier, dijrmæt er Saal mijn DRottins Eign; Hañs Dreyri er henni friooſſamt Regn.

9 Um̃ Villu og Landraad var þier kiendt, og vildir Konglegt Regiment, er þeßi Kreinking Æru þijn, upp borinn vegna Synda mijn.

10. Skapara minn hef eg Skylldum ſneidt, ſkam̃lega margann afvega leidt, Chriſtus vid öllum Klækium took, klaar er eg þvi ur Skullda Book.

11 Chriſtur medkiendi Kongdoom ſinn; kiendi mier vitna Sannleikinn, vil eg hañs vera Rijkis Þegn, þo Veralldar ſie þad einginn Tign.

12. Fyrir hreckvijſum Herode, heilagur ſtood og þoldi Spie, hvijtklæddur mier til Huggunar, Haadung mijna þar aa ſier bar.

13. Misgiord þijn JEſu miog var ykt, vid Manndraaparann þier var ſamlijkt, ſaa hinn Lijfslauſi Lijkn þvi fieck, ad Lauſnarinn undir Straffid gieck.

14. Haadſtrijktur var med Heipt vid Trie, heilagur JEſu Lijkame, nakinn med Svipum hijddu hann, Heidnir Bodlar, ſem verſta Mañ.

15. Undir miñ Lijma lagdiſt þu, Lauſnari miñ, þad er mijn Trw, ſær ei Dioſull ad fleingia mig,

eñ

enn Fodurs Hrijſlann er bærilig.

16. Raudann Kyrtil varſt klæddur i, Klædleyſi Adams olli þvi, ſo varſtu DRottinn ſvijvirdtur, ad Syndinni eg yrdi afklæddur.

17. Þyrni Corona þwng og hord, þier var til Meins af Bodlum giord, Hofudid þitt hun mardi miog, med Myſkun þinni ſo krijndiſt eg.

18. Fiandmenn þijnir þier feingu i Hond, af Forocktum ſinni eirn Reyrgras Vond, ocktudu Valld þitt ecki meir, aumka muntu þiñ veika Reyr.

19. Landsdoomarinn þig leiddi wt, Lauſnari minn fullann af Swt, ſegiandi: Manninn ſiaaid hier, ſvo ſegi eg vid þa ſem brixla mier.

20. Sio Vitnisburdi ſanna fieckſt, Sannleikurinn þo ei vidgieckſt, allir Menn nijdduſt þa aa þier, þar fyrir mun Gud vægia mier.

21. Af Hinnum Pilatus hlaut þad Valld, Hyrdirnum dæma Straff og Gialld; Ad Saudirnir kiæmuſt Sektum fraa, ſw Alykt vard a Gabbata.

22. Hriwfur ſtoodſtu aa haaum Flot; hafa laat mig þeſs eilijf Not, JEſu Sakleyſi ſignad þitt, ſie aa Dooms Degi Forſvar mitt.

23. Gief þu eg lijti aa Lemſtur þijn, og læri ad hata Syndir mijn, mitt Mein grædi þinn Svidi og Saar, ſo eg þig prijſi uñ eilijf Ar!

4. Pſalmur.

HImneſka Fodurs heilog Mynd, ſem hafdi ei par med neina Synd, Audmijkt, Hlijdni og Elſku þijn, undraſt og prijſar Saala mijn.

2. Pilati Strijdsmeñ plaagudu þig, ſo Pwkans Arar ei kveldi mig, hafdur varſt wt wr helgum Stad, Himna Viſt giefſt mier fyrir þad.

3. Þitt ſærda hlaut ad bera Bak, ſem BreñiVid Fordum Jſaac, Kroſsinn, ſem haanga aattir aa, aa þier ſvo þwngt mijn Hormung laa.

4. Moovtlætis Sporinn morg þa gieckſt, Mædu, enn Linkind aungva fieckſt, ſvo Foota minna um̃ Fridarins Veg, Foryrdi good og loſſamleg.

5. Tillagdiſt þier þar Haadung haa, hafdur varſt wt ad Golgatha; Svo ei kannadi eg eilijft Hel, Andſkotans mardir Høfud Skiel.

6. Klædflettur varſtu Chriſtur ſæll, ſvo kynni eg nakinn Synda Þræll, aptur ad faa mitt Skart og Skiool, ſkijnandi um̃ Eilijfd eins og Sool.

7. Holld þitt aa hordum Goddum ſkarſt, aa Hondum og Footum þegar þu varſt, negldur og þaniñ nidur aa Tried, Naudhiaalp er þar trwudum ſkied.

8. Enn þegar Kroſs-Tried upp var reiſt, Epli Lijſſins þar hieck aa feſt, Daudanum þad ein Drepſoott var, hann deyddi þañ er ſaklaus var.

9. Enn eg minn JEſu aalijt þig, uppaa Trie heingdañ fyrir mig, ſem andlegann Eyrorm uppaa þad, yrdi mier bitnum vidhiaalpad:

10. Medal Spillvirkia minn JEſu, metinn og pijnd-

Þijndur þa varſtu, ſvo reiknaſt ſkylldi eg ei þad er vdlaſt helldur Hlutdeild med þier.

11. Guds og Manna þu millum gieckſt, þa millum Himins og Jardar hieckſt, Arnadar Madur ertu minn, uppaa reidi eg mig Verdleik þinn.

12. Sem Kongur rijkir aa Kroſsins Trie, forvnadur med Neydinne, Fiandmenn hafdir aa hvøria Hlid, hier med ſieckſtu minni Saalu Grid.

13 Bølvan mijna þu barſt aa þier, Bleſsanin̄ þijn ſo hrijni aa mier, Hroop og Brixlyrdi heyrdir uppaa, Hrynur Diofla ei til mijn naa.

14. Fyrir bloodugu Beniar þijn, Bana Saar eru læknud mijn, upphefia maa nu helga Hønd, aa heilögum Footum eg nu ſtend.

15. Ur Benium øllum blæddi þier, Blood Syndir þvodir af øllum mier, aa ſijdann mun i Engla Koor, eg blaanka fegri eñ hvijtur Snioor.

16. Fraa Hvirſli þijnum og ofann aa Il, Oſærdann hafdir ei nockurn Dyl, Aund mijn þvi kienner einkis Meins, añars Heims verdur Holldid eins.

17. So øll mijn Fordæming uppſvelgdeſt, upp hefur þu aa Kroſsinn feſt, mijna Bølvan og Synda Sekt, ſie þier Þacklæti eilijflegt.

18. Þijna Naad giefdu øllum oſs, ſvo O-naudugir þinn berum Kroſs, Footſporum þijnum filgiande, finnunſt lijkir þvi græna Trie.

19. Leggia muntu mier Lykn i Naud, laattu mig kanna þijna Stod, giefdu ad yfir Syndum ſijn, Samvitſkann graati jafnann mijn.

20. Yfir oſs Chriſtna og øll vor Jood, eg bid komi þitt ſignad Blood, til Fridar, Lijfs og Lækningar, Lioonia og Synda Hreinſunar.

* * *

5. Pſalmur.

SEt eru JEſu Saalu mijn, ſeinuſtu Andlaats Ordinn þijn, audkiendur gieckſt þu af Maal-Room, inn i þinn Dijrdar Helgidoom.

2. Bleſſadi Saalar Biſkup minn, blijdkadir reidann Fødur þinn, bliwgur med Kroſsins Bænagiørd, bleſſadur ſiertu aa Himni og Jørd.

3. J Anda ertu fyrir Augum mier, ſem Aron med ſitt Gloodar Kier, aa Kroſsi þa upp þu Hendinni hiellſt, hefur mijn Plaaga þanninn ſtillſt.

4. Þa Neydinn laa ſem þijngſt aa þier, þinn Fødur Ovinum badſt fyrir, þijnum, og mier, ad eg aan Moods, Oſki Ovinum lijka Goods.

5. Huggar þad mig i Hørnum mijn, hrellda gladdir þu Moodir þijn, med þinna miwkra Orda Aſt, Angur hennar þegar þu ſaaſt.

6. Ad Skilnadi henni Forſvar fieckſt, fyrir mig ſo i Borgun gieckſt, ad Vanrækt vid mijna verdi kvitt, værn Speigill er mier Dæmid þitt.

7. Maria ſierhvør Eckia er, aangrud ſem þolir Skaprauner, allra þeirra ert einka Stod, elſkar þa ſem þeim veita Lid.

8. DRottinn þijn Naad er diwpur Sioor, Dauda-Mannſins var Jllgiørd ſtoor, eñ ſem hann

ſtrax vid Glæpum gieck, gooda Hugſoølun hiaa þier fieck.

9. Ur Maata ſeint hann ydradeſt, ſem øllum er Saalar Hættann meſt, enn fyrir Trwna Helgun hlaut, hanns Saal ſo þinna Pijſla naut.

10. Sætaſti JEſu minnſtu mijn, i Myſkun, enn ecki i Reidi þijn, i Andlaati gief mier Jllverk kvitt, og upplaat fyrir mier Rijkid þitt.

11. Þiaadur klagadir þijna Neyd, þijns Fødurs Heipt þier ofmiøg ſveid, Samvitſkuñi til Svølunar, Soolar Liooſid þier bannad var.

12. Eilijfur Gud þa yfirgaf þig, þvi ad ſier villdi hann taka mig, ofbaud þier ytſtu Myrkra Mein, mitt ad ſtilla Samvitſku Kvein.

23. Yfirgief DRottinn alldrei mig, þo Eymd þeſſa Lijfs ſie margvijslig, laat mig þa liggur meſt aa mier, miwka Huggun finna i þier.

14. Þu ſagdir ad þig þyrſti miøg, þvi þu varſt Madur eins og eg, allt til Dauda uppmæddi þig, endurnæra þu villdir mig.

15. Allt Bøl finnſt mier nu i þier ſætt, Ofneytſla mijn og Dryckia er bætt, fyrir þiñ beyſka Dauda Dryck, Daudans kienni eg ei bitrañ Smeck.

16 Hwngur og Þorſti i Heimi hier, helgad er þeim ſem eptir þier, þyrſter, enn ecki ſvelgir Synd, ſvala þu JEſu minni Aund.

17. Þitt Sigur-Op var Siøtta Ord, ſagdir, Fullkomnad allt aa Jord, ſem lijda aattir til Lausnar mier, laat þad verda til Heidurs þier.

18. Minn Frelſari þu ert fullur af Naad, fordum hvad var i Ritning ſpaad, giorvallt fram̃komid aa þier er, øllum þijn Pijna fullnæger.

19. Þetta Fagnadar eilijft Ord, uppfyllir bædi Himin og Jord, med Æru og Gledi um̃ eilijfa Tijd, enn Ovinum er þad meſta Strijd.

20. Seinaſti Kroſſens Sermoninn, Samtal var hijrt vid Fødur þinn, befaladir hanns blijdri Hønd, bædi þijna og mijna Aund.

21. Kiætir mig þad þo kanni Hel, Kvøl er einginn ad deya vel, fyrſt ſo goodur vijs Saalum er, Samaſtadur, þa hiedann fer.

22. Goodur Daudi er Heppni hædſt, hlotnaſt þeim ſem aa Gudi hafa Trauſt, hønum felandi ſijna Saal, ſijbwnir þeinkia aa DRottins Maal.

24. Saa ſem i Bæn med DRottni deyr, i Drottni eptir Guds Rijki þreyr, alldrei þeſs Sæla þadañ af þver; þeſs untu DRottiñ JEſu mier.

6. Pſalmur.

Goodi Hyrdir og Grædari minn, ſem gafſt wt fyrir mig Saudinn þinn, Lijf þitt og Blood til Lauſnar mier, Lijfgiøf aa eg ad þacka þier.

2. Høfudid nidur hneigdir þitt, heyra villt Bæna Akall mitt, Aſt er mier þijn og Audmykt kunn, Aund minni baudſt þinn ſæta Munn.

3. Aund þinni ſællri wt þu blieſt, Adams Log-Brot ſo borgadeſt, ſem annar Adam Dauda dooſt,

Daudann ſiaalfañ til Heliar ſlooſt.

4. Eptir Ritningum er þad ſkied, i þinum Dauda eg mig gled, Fleckun mijn øll er forlijkud, fridadur er eg nu vid Gud.

5. J Sigur er Daudinn ſvelgdur upp, Satans Feingur wr Hendi ſlapp; lukuſt upp margra Legſtader, lifnudu margir ſaalader.

6. Þinn Daudi er mier fyrir Dioflum Hlijf, Daudi þinn er mier eilijft Lijf, þvi eilijfur Daudi uppſvelgdur er, Andlaat Stundlegt er heilnæmt mier.

7. Vid Dauda þinn ſo DRottiñ braa, dymt vard, þvi Sooliñ villdi ei ſiaa, fraa ytſtu Myrkrum er eg þvi laus, i Daudans Skugga hef eg Lioos.

8. Tialldid ſem huldi Helgidoom, hrock i ſundur i Svipum þeim, i Dauda þijnum auglijſt var, øll Guds Meining og Ritningar.

9. Graindiſt Jordiñ af Glæpa Þiood, Guds Sonar taka ſaklauſt Blood, brotnudu i ſundur Biorgiñ hord, baaru þier DRottinn Vitnisburd.

10. Foolkid ſem horfdi Fyrninn aa, og Foringinn Heidni er ſtood þar hiaa, gliwpir medkiendu af goodri Trw, Guds Son ad ſaklaus værir þu.

11. Þijn maatti einginn brioota Bein, Bodord þad ſtood i þeirri Grein, um ſæfda aa Paaſkum Saudarkynd, ſwo hlijddi uppaa þig Fyrirmynd.

12. Helldur var vegna Heilſu minn, Hiartad opnad og Sijda þijn, rann þar wt Vatn og bleſsad Blood, ſem bloomlega giørir Chriſtna Þiood.

13. Adam fieck Mein æ Sijdu ſijn, þa ſvikinn var Eva Moodir mijn, af mijnu Hiarta illu hier, illar fram̃koma Huxaner.

14. Mooder Lifendra Chriſtnenn klaar, kviknuder fyrir þad Sijdu Saar, i Skijrn og Berging, Teiknum Tveim, er taka Uppraas wr Brunni þeim.

15. Þeſſa Vatnſins lifandi Lynd, ſem lagadi af þinni Hiarta Und, hreſſer Saal æ HormungarTijd, ſem Hellunnar Vatn Iſraels Lijd.

16. J Floodi Synda forguduſt þeir, ſem fooru ecki inn um̃ Sijdu Dijr, æ Noa Ørk, ſo nær þeim Pijn, ſem nema ei Skiool i Sijdu þijn.

17. Giegnum þañ Himna Glugg eg ſie, Gudsinn i Nædar Inniſle, af Hiarta til mijn er honum ſaart, þvi Hiartad hanns var fyrir mig ſært.

18. Adreyſing Preſta einka good, æidur ſkiedi fyrir Vatn og Blood, dijrdlegaſt Offur draup af þier, DRottinn JEſu til Fridar mier.

19. Dreyrinn grædir mijn Vomein veik, Vatnid klærar minn Ohreinleik, ſem Pellicani Bloodid biart, barvæna Unga gietur nært.

20. Daudi þinn JEſu deydi i mier, daglega Synd; ſo lifi eg þier, og heilagur ſofni hiedann i Trw, Holld æ Dooms Deigi uppvek þu.

21. Rijf þu Faaſinnu Fortialld mitt, ſo faai eg ad ſkoda Andlit þitt, med Ohulder Saalar Aſioon hier, enn i Forklæran ſijdar meir.

22. Skielf þu mitt Jardneſkt Glæpa Gied, Grioot-Herdſlu Hiartans mijk um̃ leid, ſo eg ydrandi berie aa Brioost, Betrunar-Teikn ſie þad auglioost.

23. Opna þu mijna Glæpa Grøf, ſvo gieti eg byrtſt med dijrmætt Lof, klaar af Synd og kvittur af Sorg, Chriſtni þinnar i Fridar-Borg.

Eg bid þu Hugſkot opnir mitt, ſo inn renni Sijdu Vatnid þitt, til Helgunar og Heidurs mier, hoolpinn eg þa og fullſæll er.

25. Drottinn þitt Rauda Dreyra-Haf, Daudann Eilijfa færdi i Kaf, i gegnum ſig mier lieni Leid, Laatinn ſo kanni aungva Neyd.

26. Saal mijn gief ſmacki Sætleik þinn, ſætaſti Blood-Brwdgumi minn, Myſkunar þinnar mikla eg Rauſn, mier fannſt eilijfa Endurlauſn.

* * *

7. Pſalmur.

FORinginn Lijfſins fram̃lidni, Frelſarinn JEſu deyddur aa Trie; Ilman mijns Hiarta Elſkurijk, Eg minniſt vid þitt Bloodugt Lijk.

2. Aurendann Trw mijn uppaa ſier, med wtbreiddann Fadm aa mooti mier, i þeim Fadmi fyrir utann Vei, Ohræddur bædi lifi og dey.

3. Ecki fyrr enn komid var Kvolld, af Kroſsinum var þitt tekid Holld, þa Æfi kiemur ad Aptni mijn, enda mun taka giørvoll Pijn.

4. Haatijdleg Hvijld i Hond fer þa, Heliar

Naatt-Myrkrinn vijkia fraa, Gøfug mun leida Greftran þijn, til Grafar fagnandi Beininn mijn.

5. Erlegir Menn og Audugir, ønnuduſt þijna Jardar-Før, Einn gaf til Lijnid ecki ſpar, Annar Smurning til Greftrunar.

6. J Grasgardi kauſt þier Greftrar-Stad, Guds Akur ſierhvørn helgar þad, i Laans Grøf villdir liggia um̃ Hrijd, ſo lifi eg hiaa þier um̃ Eilijfa Tijd.

7. Attir þu ecki utann um̃ þig, Aureigd þijn Jeſu huggar mig, þo nakinn ſkilie eg Verølld vid, vijſann aa eg aa Himnum Aud.

8. Lijkami þinn, minn Lavardur, i Lijni hvijtu var ſveipadur, enn ecki i Silki nie Samants Klwt, ſinntir þu ecki um̃ Veralldar-Skraut.

9. Samvitſka Mannſins hvijt og hrein, heita maa ſonn Lijf-Blæa þijn, þeſs Dijrd mun ſijdar Soomalig, er ſo til Hvijldar bijr um̃ þig.

10. Veglega ſmurid var þitt Lijk, Virding þig ſkiedi laatinn ſlijk; So Jlmandi kiæmi Aundinn mijn, eptir Daudann i Hvijld til þijn.

11. Þrooinn Steinſins ſem þu laaſti i, þier var wtkiørinn ferſk og ny, ſw aatti Nijung ſæl ad ſkie, Svefn-Hws yrdi wr Grøfinne.

12. Þar med villdir af Daudans Døf, Dijrd legur rijſa wr þeirri Grøf, ſignudum Krapti ſiaalfs þijns med, ſoddann var alldrei fyrri ſkied.

13. J hørdum Steini helldur enn Molld, hvijla villder, fyrir þa Skulld; J Brioosti villt þu

blijſa

blijfa þvi, ſem bilar aungri Freiſting i.

14. Heidingiar þijna geimdu Grøf, goodir Englar, þegar eg ſef, ad mijnum Legſtad giorla gaa, Guds Innſigli þar ſtendur uppaa.

15. Rietruſt þanninn vid Raadſpioll mijn, Ritning uppfylldir Greftrun þijn, Lijkams Muſteris leidſtu Tioon, liet Gud Hvalfiſkinn ſvelgia Jon.

16. I Ydrum Jardar eins varſt þu, inniluktur, og þvi eru nu, ſannlega kvittar Syndernar, ſefadur Stormur Reidinnar.

17. Eg veit og trwi vijſt þad er, vier Chriſtner erum nu Greftrader, i Skijrn til Dauda uppaa þad, Illt verdi oſs ecki tilreiknad.

18. Gief mier JEſu ad Greftrun þijn, grefti ſo diwpa Ørvænting mijn, ad Saalinn um̃ Eilijfd hafi Hvijld, Hollds-Verk mijn ſieu um̃ Eilijfd duld.

19. Joſeph Saaladann ſæmdi þig, ſw hanns Mannfremd er Odaudlig, Nicodemi er Minning mæt, miog var hanns Smyrſla Ilming ſæt.

20. Til Ydrunar JEſu uppvek mig, ſo ofann taki eg af Kroſsi þig, ſveipi og ſmyrie Saarinn þijn, i ſætt-Ilmandi Hlijdni mijn.

21. Lijdingar þinnar Lifandi Aſt, laati alldrei mijna Klæki ſiaaſt, gief eg þig elſki i Gledi og Hrygd, gleimandi alldrei þinni Trygd.

22. Bid eg hvijli i Brioosti mijn, bleſſud Greftrunar Minning þijn, Hiartad mitt ſie þijn Hvijldar-Grøf, Hond og Twnga þitt mikli Lof.

23. Gief þu eg hrædiſt Grøfina ei, goodi JEſu þegar eg dey, i Greftran þiñi hun velſignd vard, vidlijk Ilmandi Alldingard.

24. Hollд þar ſæiſt i Helgri Von, heidri þig Sælinn, Mannſins Son, Skodunar prijdd Himneſkum Hag, halldandi Eilijfann Pæſka-Dag, Amen.

* * *

Pſalmar

Ut af Siø Ordum Chriſti a Kroſsinum.

Af Fyrſta Ordinu.

Ton, Pa liñir hier mijn Lijkamans Viſt, etc.

SAAL mijn i Gudi gled þu þig, gief Lof Lauſnara þijnum, Myſkun ſu ſie þier Minnilig, mællti hann a Kroſsi ſijnum: FORlaat ÞEim Sijna, FADIR, SYnd, fævijſleg rædur Hyggiann blind, Mootgiørda Monnum mijnum.

2. Hygg ad Saal mijn hvad ſier þu hier, Syndanna Græding hreina; Heiptarlauſt Chriſti Hi-

ertad er, þa hardañ Doom fieck ad reina, Hefndir eingar nie Maktar Mood, mællti hann yfir þeirri Þiood, helldur Boot Bøls og Meina.

3. Huggi þig DRottinns Hoogværd hrein, Heñi finnſt einginn meiri, hun ber þegiandi hvorſkins Mein, Hædung og Smæanir fleiri; Ovina Heipt þa Olmuſt var, aumkandi bad þeim Myſkunar, ſo gaf hann Gull vid Eyri.

4. Þeirra Saar ſem hann ſærdu veſt, ſo villdi DRottinn græda, hann gaf þeim Lijf ſem lietu meſt, Lijf wr hanns Undum blæda: Su Bæn lijfgar þig Saala mijn, þvi ſokud ert þu i Herrans Pijn, þad fellur þier til Giæda.

5. Þeſsi ſkal bwa i Briooſti mier, Bænar-Þijdinginn rietta, laattu nu Fadir lijka þier, Lijfgiafar Offrid þetta; Brot Synda gief þu Brædrum kvitt, Boot fram̃ fyrir Riettlæti þitt, Bloods hefi eg Borgun ſetta.

6. Heyr þu, Saal mijn, og huggaſt vid, Herra þijns Bænar Mæti, med Kvøl ſinni þier keypti Frid, og kom þier i Dijrdar-Sæti; Bænheyrdur var hañ vijſt til Sanns, vert þu og far i Floodi hanns, Synd ſo þig ſijdur græti.

7. Himneſki Fadir heyr þu aa, hanns Bæn og Offrid gooda, dult er ei fyrir þier Drottinn þa, dijrſt Lauſnar-Verdid Þiooda; Fær þu aa Vigt med Fijngri þijn, Forþienan hanns og Brotinn mijn, þa Foorn vil eg fyrir mig biooda.

9. Fyrir þad treyſti eg Fadir minn, Frid og

Naad muni eg hlioota, ſiaa þu ad JEſus Sonur þinn, Satans Afl vann ad briota; Hanns Bæn er enn fyrir Eyrum þier, Unadſemd minnar Saalar er, hennar ad hun ſkal niioota.

9. Graatandi bid eg Guds Son þig, gief þu mier veitiſt Fridur, er frāmi ſtandandi fyrir mig, Fodur þinn jafnann bidur, i Bæn þiñi þa minnſtu mijn, mæli mier Kvittun Ordinn þijn, enn FiorSektinn falli nidur.

10. Hvor fær ſkyniad hvad mørg ad er, Mañs Synd a hvorium Degi, laattu Gud þeſſa Lyſt hiaa mier, ad Loſt minn eg þeckia megi: Saal minni lijſi Lioosid þitt, laangſamlegt ſo ad Myrkrid hitt, geti mier grandad eigi.

11. Framar bid eg þig Fadir minn, fyrir þitt Nafnid ſæta, og fyrir ſiaalfann Soninn þinn, er Synda-Mein øll kann bæta, Endurnija þu Efnid mitt, um̄lidna Vondſku gief þu kvitt, Englum bivod ad mier giæta.

12. Eg fel minn JEſu Ønd og Lijf, undir Krapt Bænar þinnar, hun ſie Adſtod og ørugg Hlijf, allrar Hierviſtar minnar, allann mig, Gud minn, gief eg þier, Gledileg ſo ad verdi mier, Arinn Eilijf darinnar.

Af Ødru Ordinu Christi.

Ton, Til þijn Heilagi Herra Gud, etc.

Pa

ÞA JEſu bleſſad Briooſtid ſkar, beiſk Kvøl ꜳ Kroſsi ſijnum, Sorgfulla Moodur ſꜳ hann þar, er ſꜳrt griet yfir hanns Pijnum, lijka ſier liwſann Læriſvein, lijdandi Hiartans Hrygdar-Mein, med mæddum Meiſtara ſijnum.

2. Sinni Moodur gaf Sorgar Boot, SJꜳ, ÞAr Er SON Þinn KVinna! Johanni blijdur baud ꜳ moot, betſtu Dygd Henni ad inna, ſetti hann henni i Sonar-Stad, ſo Sinnis-Hægd yrdi bꜳdum ad, og Um̄ſioon Efna ſinna.

3. Siꜳdu hier ſannaſt, Sꜳla mijn, Simeons Spꜳinn þwnga, og hennar ſꜳra Hiarta-Pijn, ſem heyrdi firr Moodirinn unga: Hvørt helgir boda heitt eda kallt, hreinann Sannleik þu meina ſkallt, heillt mælir Heilog Twnga.

4. Harmandi Manna Hiartans Root, huggar þu JEſu ſæti, ſo Gledinn komi Grꜳti a moot, og Giædſkann þijn Angrid bæti, Medaumkun hefur þu Moodur tiꜳd, Munadarlauſri fundid Rꜳd, Bøl ſitt ſo borid giæti.

5. Tillit þitt Herra heilnæmt er, Hiꜳlp og Rꜳd bijr þar undir, Huggunar Ordi eg eptir fer, eydaſt þa Sorgar Stundir, Sonar og Moodur ſꜳra Neyd, ſætnadi þegar Tijminn leid, urdu þa Fagna-Fundir.

6. Gled þig mijn Sꜳl vid gooda Von, Grꜳt þo þu fꜳir ad lijda; læknar þig ſnart Guds liwſi Son, lꜳngt þo þier þyki ad bijda, Harma-Bootinn þeſs betri er, Bidlund ſem leingur undann fer,

ſlijk Dæmi vottaſt vijda.

7. Ahyggiuſom eru Augu mijn, uppa Von Hiaalpar þiñar, hvonær mun, Gud minn, Giædſkann þijn, Gyrnd ſedia Saalar minnar, læckudum er þad Luckann trw, Lijtilmagnann ad gledur þu, med Hægd Huggunarinnar.

8. Kunnann gior þu mier Kiærleiks-Veg, ſem kiennir þitt Eptirdæmi, Fodur og Moodur ad akti eg, Elſki þau, Heidri og Sæmi, ſo þeirra Bæn og Bleſsan hrein, Bornum ſem varnar margſkins Mein, yfir mig kroptug kiæmi.

9. Harmandi miog þijn Moodir good, Mynd bar þa Chriſtni þinnar, er þijnum Kroſsi undirſtood, a Degi Piiſlarinnar; Lijtills-verdt hiellt hun Lijfid ſitt, þa lagadi Blood um̃ Holldid þitt, kiendi Kvol Saalar ſinnar.

10. Chriſtni þijn Gud i Heimi hier, hryggiſt af Raunum ſaarum, Hörmung Kroſsins hun hvorn Dag ber, heitum klagar med Taarum; Ad Lauſnar-Blood þitt ſie lijtills vyrdt, enn Lioosid Ords þijns ſie nidri byrgt, med ſijnum Krapti klaarum.

11. Huggadu, JEſu, Hættum i, Harmandi Chriſtni þijna; Olucka morg hun eykſt af þvi, ad Aſt og Trw tekur ad dvijna: Holla Pioona þu heñi gief, ſo hrein Kienning, fyrir utann Ef, ſkiært mætti hiaa oſs ſkijna.

12. Chriſtninni maattu mæla Lid, Mootfalli af ad venda, þrotinn orvaſa þiggur Frid, þañ virdſku henni ad ſenda, Hiartans Fognud og Fulltijng

þitt, Forbetrar Yfir-Raadid ſitt, halldiſt henni aan Enda.

Af Þridia Ordinu Chriſti.

Tón, Allt mitt Raad til Guds eg ſet, etc.

JEſus er Hiaalp og Huggun Manns, af Hiaarta ſem ſier ſnijr til hanns, ſyndugur ſaa þo væri, Ræningians Ydran auglijſer, ad ollum ſie Naadinn vijs hiaa þier, himneſki HErrann kiæri.

2. Glæpa-Mann hefur þijn Giædſkañ blijd, gladt og huggad i Daudans Tijd, þa Heliar Kvol hafdi ad bera, SAnnlega Eg Þad Segi Þier, SJalfur Skalltu J Dag Hiaa Mier, Vijſt J Paradis Vera.

3. Siaa hier Ond mijn ad Ydran hrein, Avext goodann, þott hun ſie ſein, glæpugum giorir ad færa. O! hvorſu miog er Chriſti Kvol, kroftug ad bæta Daudans Bol, og Lijfs Von veikum tæra.

4. Ræningians lærdu rietta Trw, i Reinſlunni var ſtodug ſw, Hneixlun þo harda kiendi, ſamt ad bæta hid beiſka Strijd, baadum þeim iafnt i Daudans Tijd, þad var i Herranns Hendi.

5. Þvi ſkalltu ei Saal mijn ſijdur enn hann, ſetia þitt Tauſt aa Herra þann, ſem tapadañ took til Naada; Hañ bad ſier mæddum Myſkunar, medkiendi Synd, og hlijdinn bar, Daudans Beiſkleik-

ann braada.

6. Klaar Trw og Bæniñ kraptar þad, Chriſti Pijna þar filgir ad, fordæmdur yrdi hann eigi, deyandi þar med Haadung hieck, heilagur giørdur Føgnud fieck Saalar, aa ſama Deigi.

7. Gled þig mijn Saal vid ſoddañ Sid, ſyndugs Dauda vill ecki Gud, helldur fraa Vondu vijki, betri ſitt Raad, ſem betſt hann kann, blijfanda Lijf ſo hafi hann, hiaa ſier i Himnarijki.

8. Eyd Guds, þann øllum ſoor til ſañs, og Saaluhiaalp þeſſa Ræningians, er ſyndugum ſætt ad heyra, Krøſsins Pijna krøptug og hrein, chriſtnum bætandi daudleg Mein, hliwomi oſs oft i Eyra.

9. Aumka þu JEſu Efninn vor, aangrar oſs Synd og Sorginn ſtoor, þaa þo ſkaaſt Lijf er i Lagi, Hiaalpraad og Huggan ertu eirn, annar veitir þad ecki neirn, vel ſo ad nockrum nægi.

10. Stodi mig HErra Hiaalpinn þijn, hrein ſo ad verdi Ydran mijn, og laang-giæd Lijfs til Enda, ſtodug Trw þar med ſtidie mig, ſtendur ſa faſt ſem bidur þig, Hiaalp i Neyd ſier ad ſenda.

11. Daudans þa kiemur hin kraanka Pijn, køllum vier: DRottinn! Minnſtu mijn, ſem Dijrdar rædur Rijki; Almættis ſend þu Ordid þa, Ovini Saalar mun þad ſlaa, fallnir ſo fraa oſs vijki.

12. Hiaalp þijn, JEſu! Og Huggun blijd, hiaa oſs ſtandi i Daudans Tijd, ſo Syndinn ſaki oſs eigi; Sorgum komi þa Sæla aa moot, ſie oſs þad allra Meina Boot, aa eilijfum Dijrdar Deigi.

Af

Af Fiorda Ordinu Chriſti.

Ton, Mitt Hiarta hvar til hryggiſt þu, etc.

VAkna mijn Saal og vertu hrauſt, vid þijns Lauſnara Hrygdar Rauſt, ſem heyrdiſt i Himininn: HVar Fyrir Gud Og Fadir Minn, Forlietſtu Mig Nu Soninn Þinn?

2. Harma-Klogun ſw ſynir þier, ad ſaara Kvøl JEſus bar aa ſier, kallandi komſt hann vid; Hvør ſær ſkilid og huxad þad, hvørſu margt illt þar beindiſt ad?

3. Harda Guds Reidi Herrañ bar, Heimſins og allar Syndirnar, Diofuls og Daudans Kvøl, lagdiſt ſo þrwngt aa Lijf og Saal, ſem logandi væri Vijtis Bæl.

4. Undarleg Dooms er Adferd ſw, añar vañ til, enn pijndiſt þu, galldſt þeſs ſem giordum vier, Soolinn og Jordinn ſijna aa ſier, ſem Sampijning þau beri med þier.

5. Ord þetta ſkielfir allann mig, ad yfirgiefiñ þu ſagdir þig, þrotinn ad Mætti og Mekt, Ognarleg var ſw Synda Sekt, ſem aa þig ſo lagdiſt furdu frekt.

6. Bolvan og Reidi bioo þier Pijn, Bleſſun og Naad ſo yrdi mijn, þinn Deyd, Lijf leyſti mitt, lijkt velldur þvi Riettlæti þitt, Raanglætid vort ad giefiſt oſs kvitt.

7. Hvad villtu Saal mijn ſegia nu, ſoddann

Guds Doom ad heyrir þu, huggi þig Herrans Kvein, ſem þinna vegna þoldi Mein, þijn o yrdi Lækninginn hrein.

8. Siertu Saal mijn af Sorgum mood, ſiaa hier Lauſnarans Dæmiñ good, bid Gud þitt bæta Mein, braatt mun þier koma Bleſsun hrein, Bænheyrſlann þo þyki þier ſein.

9. Præabeidni ſigrar Sinni hanns, ſie ſtødug Von og Trwinn Manns, allt þegar undann fer, vit þu Goods ad vænta þier, þvi Vidriettinginn DRottins er.

10. Þad maa hugga þitt Hryggdar Gied, hafa þau Dæminn alldrei ſkied, good Von ad væri ſmaad, eda ſie nockrum ſvikullt Raad, ad ſetia Trauſt aa DRottins Naad.

11. Herra fyrir þinn harda Deyd, hiaalpa þu mier fraa allri Neyd, vorkiennttu Vanmaatt minn, þo Lijſi ſie eg ſviptur um̃ ſiñ, ſamt eg vona aa Verdleik þinn.

12. Hvad fær hindrad þinn Hiaalpar-Maatt, harmandi Saal ad gledia braatt, Tøf reynir Trwna miog; Kom þu liwfur ad leiſa mig, lofa ſkal eg um̃ Æfi þig.

* * *

Af Fim̃ta Ordinu Chriſti.

Ton. Konung David ſem kiendi, etc.

SAl mijn i Sorg og Angri, ſiaa hier hvad gledur þig, Chriſtur af Kvalning laangri, kallar: Nu Þyrſtir Mig; ſkiliaſt vijſt varla

kaſt

kann, ad ſiaa Lijfs Gagn og Giædi, giefur med Dryck og Fædi, Þvijngar þo Þorſtinn hann.

2. Laung Kvol þiñ Manndoom mæddi, mildaſti JEſu minn, Lijfs-Undum leingi blæddi, linadiſt Maatturinn, fornar Spaar fylltuſt þar, Edik, Gall, beiſkuſt bædi, byrla þier Dryck og Fædi, ſo bættuſt Syndernar.

3. Brioost og Muñ þinn ei þyrſti, þeim Daudans Dryck ad naa, laangtum helldur þig liſti, Lijf og Lauſn oſs ad faa, þeinktir þu þa til vor, þad Ord Saal mijna ſedur, Samvitſku hryggva gledur, Fognudur er feinginn ſtoor.

4. Inn er um̃ Guds Munn geingid, Gall-Smeck ad bragda þann, hwngrud Saal hefur þvi feingid, Heilſu Dryck eilijfann, þad er oſs Hiartans Hægd, þoldir þu Þorſtann ſtraanga, þar af kom oſs hin laanga, Sællijfis Naadar Nægd.

5. Sem Chriſt laangadi og liſti, Lijfgiof ad kaupa Þiood, ſierhvørn ſo þar til þyrſti, ad þyggia hanns Lauſnar Blood, med Hlijdni og hreinni Trw, ſoddann Sætleik ad ſmacka, og Saaluhiaalp honum þacka, heilnæm er Huxun ſw.

6. Lijfs-Vatnſins Kielldu klaara, kallar þu, JEſu! þig, Blood-Lækir ſialfs þijns Saara, ſætlega næra mig; Hiaa þier er Huggun mijn; Sem Hiortur ad hreinu Vatni, hleipur ſo Þorſtiñ batni, ſo laangar Saal til þijn.

7. Blandadur beiſkur Dryckur, borinn var JEſu! þier, verd eg þvi vijſt ſamþickur, veitiſt hañ

lijka mier, þad er vor Pijngſla Kroſs, Lækningar vorra vegna, vel mun þad Saalu giegna, þwngbær þo þyki oſs.

8. Pijns Bloodſins Drycknum dijra, dreip þu aa mijna Saal, ſem grædir og giörir rijra, Gyrnd Holldsog Heimſins Taal, kroptuguſt Chriſti Pijn, Satans Svikrædum hrindi, og Samteinging trauſta bindi, aa mille mijn og þijn.

9. Hrygdar-Skaal hefur i Hendi, hærſta Guds Maktinn gilld, þar af ſierhvörium ſendir, ſem hanns er goodleg Villd, þvi ſie oſs þeckur-faa, Skamtur Mootlætis Meina, Miwklyndid vort ad reina, er ſiaalfur hann ſetur uppaa.

10. Saal mijn ſkallt hier ad hyggia, hvad Gudi giediaſt maa, Kroſsinn med Pöck ad þiggia, og Packlætis Merki tiaa, blijdlyndur ber þu hann, Bæn, Pögn og Polinnmædi, þeſsi þijn Trwar Giædi, bæta þier Veiſkleikann.

11. Stirdur Hierviſtar Hagur, holla mun Ending faa, eptir ſer alldyr Dagur, er Daudans horfiñ Praa, Neyd er þa wti öll, Graatur i Gledi ſnwiñ, giefſt Hvijld þeim fyrr var lwinn, DRottins i Dijrdar Höll.

12. Grædariñ Manna Meina, milldaſti Jeſu þu, gief oſs Hugar Hægd hreina, og hallt oſs vid chriſtna Trw, öll vor Vandrædi bæt, ſo ad oſs endurierſtum, aa þijna Naad ſem treiſtum, eilijf Viſt verdi ſæt.

* * *

Af Siøtta Ordinu Chriſti.

Ton, Hvad leingi Gud mier gleymir þu, etc.

HIartad i Gudi gledie ſig, greidi Lof Herra ſijnum, er allann ſinn Lijd, og lijka mig, leyſti fraa Daudans Pijnu, FULLkomnad VEra vottar hann, Verk ſitt ad frelſa fallinn Mann, Dijrd ſøgd ſie DRottni mijnum.

2. Saal mijn þu fær og finnur hier, Fagnadar Efnid meſta, DRottinn til Lijfs og Lausnar þier, liet ecki neitt aa breſta, uppfyllt hann ſegir allt ſie riett, i Spaadooma ſem firr var ſett, þad virdtu þier hid beſta.

3. Saalar Hindrun og hverskins Mein, hana ſem mætti græta, aftook JEſus aa alla Grein, Um̃boot veitandi ſæta: Adams Miſsir og EfnaBreſt, Aumleik vorn, þann oſs ſkadar meſt, allt er nu bwinn ad bæta.

4. Fullkomnad lijka ſegir hann ſie, Svikarans Høfud ad brioota, og aptur golldid Gabb og Spie, Grimd hanns og Verkid liota, maattugum Ovin mooti gieck, Mønnum og ſier þann Sigur fieck, ad Fridar vier faaum niøota.

5. Forfedra vorra Foornir þær, er Forlijkun høfdu ad þijda, kunnu ad hijra hvørgi nær, Herrans Riettlætid ſtrijda, Offur þitt JEſu er þad eitt, øllum ſem hefur Kvittun veitt, og Hiaalp er alls Heimſins Lijda.

6. Offur þitt JEſu ætijd ſie, Afmaaun Syn-

da minna, ſem Chriſtniñi vannſt aa Kroſsins Trie, Kvittun Misgiorda ſiña, fyrir þad Bloodid Benianna, Borgun ſem giordiſt Sektanna, Lijkn og Frid laat mig finna.

7. Mijn Eymd og Synd er mikil vijſt, miklu Guds Naad er ſtærri, Auſtrid til Veſturs alldrei ſnijſt, er oſs ſo Syndinn fiærri, ſem Gud er meiri enn Madur hvor, megnar framar enn nockur vor, Myſkun er hanns þo hærri.

8. Misgiorda vorra Voxtur hier, vid þad maa jafnaſt eigi, hverſu Guds Naad ad noogleg er, og nij aa hvorium Deigi; Riettlæti JEſu rijkuglegt, Ranglætid vort ſo hylur frekt, ad Synd oſs ei ſaka meigi.

9. Fær nockur i ſo ſaarlegt Hrun, fallid aa Æfi ſinni, ad ei Frelſarans Forlijkun, Fullnadar Boot aa viñi? Hver veit ſo mikinn Metnad Mañs, ad Miwklyndi JEſu Græðarans, Lækning ei fulla finni.

10. Mannſins ſorgarlegt Synda-Raad, ſamjafnad ef þad væri, vid Guds loſada Lykn og Naad, laangt þar i milli bæri, Mismunur þeirra meſtur er, mootlijka ſo ſem holldum vier, Himin Helvijti fiærri.

11 Þvi ſkalltu Saal mijn ſetia Trw, ſijſt uppaa Koſti þijna, Obrigdul vijſt er Voninn ſiv, vann þier Guds Sonar Pijna, faſt Trauſtid aa Forþienan honns, fullkomleg Sæla er ſyndugs Manns, er ſijdar mun alldrei dvijna.

12. Þier JEſu vor ſie Þackargiörd, þitt Lof maa einginn banna, wtgolldid er vort allra Verd, algiörd er Lauſniñ Maña. Heiløg Þrenning virdſt hiaalpa mier, hier og ſijdar ad ſijngia þier, Vegſemdar Saunginn ſanna.

Af Siøunda Ordinu Chriſti.

Ton, JEſus Chriſtur aa Kroſsi var, etc.

JEſus ſem Lijdinn leyſa vann, Lijfs=Maattinn þa ſier mijnka fann, endar ſo Sorgir ſijnar; ANda Minn, FADJR! Flecklauſann, Fel Eg J Hendur Þijnar.

2. Hygg þu ad Saal mijn hvør ſaa var, Heimſins ſem allar Syndir bar, leid Kvøl og Kroſsins Dauda, Kraankdoom berandi Chriſtninnar, kiendi til hennar Nauda.

3. Þad var einginn Heims Herra einn, hvorki David nie ſlijkur neinn, helldur Guds Sonurinn ſanni, Sannhelgur og af Syndum hreinn, Saal gefur hvørium Manni.

4. Hann leid og doo i Holldi hier, hulinn Guddoomur leyndi ſier, þar til a Þridia Degi, Dijrdar Uppriſann eptir fer, oſs ſo hun gledia megi.

5. Audmykt ſiv er Oſegiannleg, ad þu giørdir ſo laagann þig, Hlijdninn þijn hellſt til Dauda, Ok hanns ſem ſo audmykti ſig, Upphafning er hañs Sauda.

6. Þu ert ſa hærſte Hyrdir trwr, Hiaalprædis Giøf og Verndar-Mwr, Saal gafſt Saudum ad biarga; Lioos Guddoomur þig leyſti wr, Lijfs-Hættum vondra Varga.

7. Nær eg aa Daudann þeinki þitt, þrengiſt mier faſt i Hiartad inn; Huggun i hvorſkins Vanda; Abati ſaa er ordinn minn, ad eckert mier maa granda.

8. Heyr þu Saal mijn, þad huggar mig, hvad dijru Verdi keypti þig, Chriſtur med Kroſsins Dauda; Andlaats-Stund er þvi æſkileg, ad Lyktum allra Nauda.

9. Bani Chriſts er oſs Borgun giord, Boot Synda og vort Lauſnar-Verd, Plaaga Diefli og Dauda; Saalum er Lijf og Sigur-Ferd, Saara hanns Bloodid rauda.

10. Kiært þig Saal mijn og kienn til Sanns, Koſt aattu þeſſa Lauſnarans, er Hiaalp øllum vann ad veita, Daudann uppſvelgdi Sigur hanns, ſaa braut Helvijtid heita.

11. Lauſnarinn JEſu! liwſum þier, lifum bædi og deyum vier, Huggun þa hiaa oſs berum, ad hvert ſem deyum eda dveliunſt hier, Drottinns vors Eign vier erum.

12. Þier JEſu minn ſem þoldir Pijn, og þañig leyſtir oſs Børninn þijn, Lof og Þock Þioodinn vandi, Þacklætis bliida Bæninn mijn, bid eg um̃ Eilijfd ſtandi!

Amen.

Pſalm-

Pſalmur.

Um̃ þad dijrmæta JEſu Blood,

Kvedinn af Sr. M. E. S. a Tiørn.

Ton, Dagur er, dijrka ber, Drottiñ etc.

LAmbſins Blood, Lambſins Blood, Lauſnar-Gialld dijrt, Lækning Nauda, Lijfſins rauda, Lind frijd, mijn er hørd, Hiartans Jord, hana mijk þu, heyrdu þad, hvørs eg bad, Herra JEſu!

Megtugt Blood! Megtugt Blood! Meſti ForPrijs, þier ſie framinn, Sætt er ſaminn, Saal mijn, forlijkud, er vid Gud, O þa Hug-Stod! J annan Stad, wthroopad, Eilijft Frid-Bod.

Frijda Blood! Frijda Blood! Flijtur af þier, Hugguninn ſæta, hvad ſem græta, hier kann, vid ſoddann Brunn, Saalar-Munn, ſvala eg þyrſtum, ad afrekad, allt er þad, ſem ædur miſtum.

Hreina Blood! Hreina Blood! Hvert ed burt þvær, Synd giørvalla, og Sektina alla, eñ Swt dvijn, Saalinn mædd, Hiartá hrædd, HugarDyrſd fær, vid JEſu Und, alla Stund, unir Gladvær.

Veglegt Blood! Veglegt Blood! Vorum Nakleik, ſkijlt þu hefur, ſkiæraſt gefur, Skart þad, hvor ſem ber, hann erfer, Himneſk Mæti, i ødrum Heim, uppgiefſt þeim, allt Raanglæti.

Guds! Guds Blood! Guds! Guds Blood!

Glegngiegnir Undran, Lijdinn ſnauda, Lijf fyrir Dauda netſt ſaa, Graats fyrir Taar, Gledinn klaar, Guds Bornum veitt, Reidinn braad nægſta i Naad, nu er um̃breitt.

Kroptugt Blood! Kroptugt Blood! Af Kiærleik wthellt, Parta harda, Hiartans Jardar, heituſt, þijn Naadar-Glood, Giædſku good, gegnum bleitir; Ydrunar Flood, af þeim Siood, aptur veitir.

Millda Blood! Millda Blood! Mæddra Hreſsing, Æ mijns Hiarta, alla Parta, eg bid, Dogginn ſæt, vokva og væt, ſo vænir ſtandi, nærdir af þier, Avexter, aa þvi Lande.

Sæta Blood! Sæta Blood! Saalar Hunang, hvor þig dreckur, Harma-Beckur Hiartans, burtu flijr; Fridur nijr, Fognud medur, aptur heſſt, einninn geſſt, allt hvad gledur.

Hroopandi Blood! Hroopandi Blood! Vid hægri Hond, Fodurſins hærſta, (Huggun ſtærſta, eg hier finn) bidur um̃ Vægd, Hiaalp og Hægd, hvor þinn Dropinn, ſo hlotniſt mier, þa hiedann ſer, Himininn opinn.

JEſu Blood! JEſu Blood! Jafnann af þier, Naadinn ſtreymir, hier i Heimi: Hellſt kijs, Svolun þijn, Saalinn mijn, Sorg þa giſtir, i Eymdum hier, eptir þier, Æ hana þyrſtir.

Chriſti Blood! Chriſti Blood! Kroptugt Vidſmior, af Hofdinu frijda, Heims til Lijda, hier flaut, Lækning, Saft, Lijkn og Krapt, liooſt med Daad.

Vaadum, Lijfs um̃ Freſt, lienar beſt Limunum Þiaadum.

Saattmaals Blood! Saattmaals Blood! Sem þad aa vannſt, ad af Faangelſi, er Guds frelſad, allt Foolk, inni hvar, einginn var, Endurnæring; Sorg burtſlær, ſu fraabær, Sigurvinning.

Sigurs Blood! Sigurs Blood! Sem ad Kraptlier, oſs ad ſtrijda, enn aa ſijdann, er vijs, i odrum Heim, ollum þeim, er yfirvinna, dijrt til ſanns, Diaaſn og Krans, Dijrdarinnar.

Dijra Blood! Dijra Blood! Drottins JEſu; Himins frijda, Hvolfid vijda, Haf, Jord, Gullid beſt, Giæda meſt, ſem gledur Þioodir, eitt Haalm-Straa, heita maa, hiaa þvi Bloodi.

Blooduge! Blooduge! Blooduge JEſu! Bloodſkulld mijna, Bloods þijns Lijna Bloodraud, afmaae, enn hreinſe, innri Parta, Bloodid þitt, blædi aa mitt, Blooddreift Hiarta, Amen.

* * *

Fiogur Pſalm-Vers Ejusd.

Ton, Nu bid eg Gud þu naader mig, etc.

O! minn JEſu i Undum þijn, oll er Saaluhiaalp foolginn mijn, Hiartans þa Angiſt hrellir mig, Hugguninn er ad veit eg þig, hafinn a Kroſsinns harda Trie, hier fyrir þa eg ydrande, fadma i Trunni Frelſarann, fordæma einginn Synd mig kann.

O!

O! minn JEſu þitt Edla Blood, er mijn Hreinſunar Lauginn good, ſaurugu Hiarta Syndum af, ſock eg nidur i þetta Haf, fallinn Grꜳtandi fram̃ fyrir þig, frꜳ þier muntu ei hrekia mig, þijnu fyrſt Bloodi þvegiñ er, þad hroopar Myſkun yfir mier.

J JEſu Dauda eg vijſt ſie, þꜳ Ondinn mijn ſtinur Sorgande, ſtillt er Guds Reidi ſtraung og hørd, enn ſtiptud bleſsud Sꜳttargiord, fullkominn Viſsa um̃ Vægd og Nꜳd, veitiſt þier Sꜳla mijn fꜳrꜳd, þvi i hanns Dauda er Innſiglud, Eilijf Forlijkun þijn vid Gud.

J Jeſu Grøf er øll mijn Synd (O þa Huggunar ſæta Lind), o ſem i Grunnlauſt Siꜳfar-Haf, ſockinn nidur: Enn hann mier gaf, Eilijft Riettlæti og ſiꜳlfann ſig, ſijna Brwdur þvi nefnir mig, loſadur ſiertu goodi Gud, giørvøll er Skulldinn betølud, Amen.

* * *

Nockur ꜳgiæt og wtvaliñ Vers, Ordt af viſſum Authoribus.

1. Af

Sꜳl. Þorbergi Thorſteins Syni.

Ton, Fadir vor ſem ꜳ Himnum ert, etc.

HJartad feſta og Huga minn, HErra ſkal eg vid Kroſsinn þiñ, Og lꜳta nockra Nagla þꜳ, nakinn ſem ad þig giørdu þiaa, i giegnum Hiartad og Gıedid mitt, gaanga fyrir Almættid þitt.

Eptir þinn harda Dauda-Doom, Dijrdarlegaſta Himna-Bloom, eg tek vid þier Albloodugum, eins þu ſkylldir vid Pilatum, i Hugleidingar Hiarta mijns, horfandi fram̃ til Andlaats þijns.

2. Af

Saal. Mag. Jone Thorkels

Syni VIDALIN.

Ton, Paa liñir hier mijn Lijkams Viſt, etc.

PEgar eg DRottinns dijrſtu Kvøl, dreg inn ad Hiarta mijnu, þa hryggir mig þad harda Bøl, hann leid i ſinni Pijnu, fyrir mig aumann Adams Son, ſem ætti verſtu Pijſla Von, Saklaus æ Holldi ſijnu.

Enn þad huggar mig aumann Mann, og aflar meſtu Kiæti, ad eg veit frijdann Frelſarann, farinn i Himna Sæti, DRottinn uppvakti ſiælfur ſig, Samvitſku Booter þad fyrir mig, og Eilijſt Eptirlæti.

3. Af

Saal. Mag. Steini Jons

Syni.

[Ton, Eiñ Herra eg beſt ætti, etc.

O JEſu! Undir þijnar, eg lijt ꜳ hvorri Tijd, þær mijkia Mædur mijnar, mitt allt þær ſefa Strijd, i þeim Biargſkorum beſtu, beſta eg Verndan finn, og frꜳ Fordæming verſtu, frelſaſt ſo Drottinn minn.

Daudann eg Ottaſt eigi, Eilijft Lijf keypti mier, Drottinn ꜳ Dauda Degi, DRottni nu lifi eg hier, mitt Lijf i Dauda mijnum, mier vertu JEſu kiær, frꜳ Heliar hordum Pijnum, hiꜳlpi oſs Nꜳd þijn ſkiær.

* * *

4. Af.

Herra Halldori Briniolfs

Syni, Biſkupi Hoola Stiftis.

Ton, Fadir vor ſem ꜳ Himnum ert, etc.

ÞEGN Vijtis Bads ofbydi mier, ef Bloods-Sveiti ei JEſu hier, aftæki þetta Ofbodid, og mier bodadi Nꜳd og Frid: Hanns er Sꜳlar-Hrygd, Sꜳr, Blood, Pijn, Svolun, Hreinſun, Endurlauſn mijn.

Allra ſijdarſta Andvarp mitt, eins verdi JEſu minn ſem þitt, eins medtekid, og Ondinn mijn, upphafinn ſo i Dijrd til þijn; Helid þa ſpreingir Hiartad mitt, Hiarta-Bloodid þad ſijfgi þitt!

* * * * * *